وَاِذَا سَمِعُوْا مَآ اُنْزِلَ اِلَى الرَّسُوْلِ تَرٰٓى اَعْيُنَهُمْ
تَفِيْضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوْا مِنَ الْحَقِّ ۚ
يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اٰمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿83﴾
وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَا جَآءَنَا مِنَ الْحَقِّ ۙ
وَنَطْمَعُ اَنْ يُّدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ
الصّٰلِحِيْنَ ﴿84﴾
فَاَثَابَهُمُ اللّٰهُ بِمَا قَالُوْا جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ وَذٰلِكَ جَزَآءُ
الْمُحْسِنِيْنَ ﴿85﴾
وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ
الْجَحِيْمِ ۧ ﴿86﴾ ع 11 9 1
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُحَرِّمُوْا طَيِّبٰتِ مَآ اَحَلَّ
اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِيْنَ ﴿87﴾
وَكُلُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلٰلًا طَيِّبًا ۪ وَّاتَّقُوا اللّٰهَ
الَّذِيْٓ اَنْتُمْ بِهٖ مُؤْمِنُوْنَ ﴿88﴾

(83) ప్రవక్తపై అవతరించిన ఈ గ్రంథాన్ని వారు విన్నప్పుడు, సత్యాన్ని గ్రహించిన కారణంగా వారి కళ్ళు కన్నీళ్ళతో చెమ్మగిల్లటం నీవు చూస్తావు. వారు ఇలా అంటారు : "ప్రభూ! మేము విశ్వసించాము. మా పేర్లను సాక్ష్యం ఇచ్చేవారిలో వ్రాయి."

(84) ఇంకా వారు : "మా ప్రభువు మమ్మల్ని సజ్జనులలో చేర్చాలనే ఆకాంక్ష మాకు ఉన్నప్పుడు మేము అల్లాహ్‌ను ఎందుకు విశ్వసించకూడదు? మా వద్దకు వచ్చిన సత్యాన్ని ఎందుకు స్వీకరించ కూడదు?" అని అంటారు. (85) వారు ఇలా పలికిన కారణంగా అల్లాహ్ వారికి క్రింద కాలువలు ప్రవహించే ఉద్యానవనాలను ప్రసాదిస్తాడు. వారు అక్కడ కలకాలం ఉంటారు. మంచి ప్రవర్తన కలవారికి లభించే ప్రతిఫలం ఇదే. (86) అయితే మా ఆయత్‌లను తిరస్కరించేవారూ, వాటిని అసత్యాలుగా చిత్రించి నిరాకరించేవారూ నరకానికి అర్హులు. (87) ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ మీ కొరకు సమ్మతించిన పరిశుద్ధ వస్తువులను నిషిద్ధం చేసుకోకండి. హద్దులను అతిక్రమించకండి. అతిక్రమించేవారంటే, అల్లాహ్‌కు ఎంతమాత్రం ఇష్టం లేదు. (88) అల్లాహ్ మీకు ప్రసాదించిన ఆహారంలో ధర్మసమ్మతమూ, పరిశుద్ధమూ అయిన వాటిని తినండి, త్రాగండి. మీరు విశ్వసిస్తున్న అల్లాహ్‌కు భయపడండి.

మాయిద సూరా 83 – 96 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో తిరస్కారులు, యూదులు ముస్లింల బద్ధ శత్రువులని, అయితే ఇద్దరిలో యూదులు అధికం అని వివరించబడింది. ఈ వాక్యాల్లో ప్రమాణ భంగానికి పరిహారం, జూదం, మద్యపానాల యొక్క నిషేధం గురించి ప్రస్తావించబడింది.

వివరణ : ముస్లింలు మక్కా కాలంలో రెండుసార్లు వలసపోయిన హబ్‌షాలో నజాషీ పరిపాలన ఉండేది. ఇది క్రైస్తవుల దేశంగా పరిగణించబడేది.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِيْٓ اَيْمَانِكُمْ وَلٰكِنْ
يُّؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُّمُ الْاَيْمَانَ ۚ فَكَفَّارَتُهٗٓ
اِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسٰكِيْنَ مِنْ اَوْسَطِ مَا
تُطْعِمُوْنَ اَهْلِيْكُمْ اَوْ كِسْوَتُهُمْ اَوْ تَحْرِيْرُ
رَقَبَةٍ ۭ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ ۭ ذٰلِكَ
كَفَّارَةُ اَيْمَانِكُمْ اِذَا حَلَفْتُمْ ۭ وَاحْفَظُوْٓا
اَيْمَانَكُمْ ۭ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿89﴾
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ
وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ
الشَّيْطٰنِ فَاجْتَنِبُوْهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿90﴾
اِنَّمَا يُرِيْدُ الشَّيْطٰنُ اَنْ يُّوْقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ
وَالْبَغْضَاۗءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ
ذِكْرِ اللّٰهِ وَعَنِ الصَّلٰوةِ ۚ فَهَلْ اَنْتُمْ
مُّنْتَهُوْنَ ﴿91﴾
وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَاحْذَرُوْا ۚ
فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَا عَلٰي رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ
الْمُبِيْنُ ﴿92﴾

(89) మీరు చేసే వ్యర్థ ప్రమాణాలను గురించి
అల్లాహ్ మిమ్మల్ని పట్టుకోడు. కాని మీరు
ఉద్దేశపూర్వకంగా చేసే ప్రమాణాలను గురించి
ఆయన మిమ్మల్ని తప్పకుండా ప్రశ్నిస్తాడు. ఇటువంటి
ప్రమాణభంగానికి పరిహారం ఏమిటంటే మీరు మీ
భార్యాపిల్లలకు తినిపించే భోజనం పదిమంది
పేదలకు పెట్టటం లేదా వారికి బట్టలు ఇవ్వటం
లేదా ఒక బానిసను స్వతంత్రునిగా చెయ్యటం.
ఇలాంటి స్తోమతలేనివారు మూడు రోజుల పాటు
ఉపవాసం ఉండాలి. ఇది మీరు ప్రమాణం చేసి
భంగపరిచినందుకు పరిహారం. మీరు మీ
ప్రమాణాలను కాపాడుకోండి. మీరు కృతజ్ఞతలు
తెలిపేందుకు. అల్లాహ్ ఈ విధంగా తన ఆజ్ఞలను
మీ కొరకు విశదపరుస్తున్నాడు. (90) ఓ
విశ్వాసులారా! సారాయి, జూదం, విగ్రహాలు,
పాచికల జోస్యం ఇలాంటివన్నీ అసహ్యకరమైన
షైతాను పనులు. వాటికి దూరంగా ఉండండి. మీకు
సాఫల్య భాగ్యం కలిగే అవకాశం ఉంది. (91)
షైతాను సారాయి, జూదాల ద్వారా మీ మధ్య విరోధ
విద్వేషాలను సృష్టించాలనీ, మిమ్మల్ని అల్లాహ్ ధ్యానం
నుండీ, నమాజు నుండీ వారించాలని కోరుతున్నాడు.
కనుక ఇకనయినా మీరు వీటిని మానుకుంటారా?
(92) అల్లాహ్‌కూ, ఆయన ప్రవక్తకూ, విధేయులు
కండి. వాటికి దూరంగా ఉండండి. ఒకవేళ మీరు
విధేయత చూపకపోతే, బాగా తెలుసుకోండి. మా
ప్రవక్త యొక్క బాధ్యత కేవలం ఆజ్ఞలను స్పష్టంగా
బోధించటమే.

ఈ వాక్యాలు హబ్‌షాలో ఉండే క్రైస్తవుల గురించే అవతరించబడ్డాయి. హదీసుల ఆధారంగా ఇలా ఉంది – ప్రవక్త (స) అమ్ర్ బిన్ ఉమయ్యహ్ జమ్రీ (రజి)కి ఒక ఉత్తరం ఇచ్చి నజాషీ వద్దకు పంపించారు. ఆయన వెళ్ళి దాన్ని అతనికి వినిపించారు. నజాషీ ఆ ఉత్తరాన్ని విని హబ్‌షాలో ఉన్న ముహాజిర్లను జాఫర్ బిన్ అబీ తాలిబ్‌ని, పండితులను, సన్యాసులను అందరినీ ఒకచోట చేర్చి జాఫర్ బిన్ అబీ తాలిబ్‌ని ఖుర్‌ఆన్ పఠించమని ఆదేశించాడు. జాఫర్ బిన్ అబీ తాలిబ్ సూరె మర్యమ్‌ని పఠించారు. ఇందులో ఈసా (అ) జననం గురించి, అతను దేవుని

لَيْسَ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
جُنَاحٌ فِيْمَا طَعِمُوْۤا اِذَا مَا اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ ثُمَّ اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا ثُمَّ اتَّقَوْا
وَّاَحْسَنُوْا ؕ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ۧ ﴿93﴾ ع 12 7 2

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللّٰهُ بِشَیْءٍ مِّنَ
الصَّيْدِ تَنَالُهٗۤ اَيْدِيْكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ
اللّٰهُ مَنْ يَّخَافُهٗ بِالْغَيْبِ ۚ فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ ذٰلِكَ
فَلَهٗ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿94﴾

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَاَنْتُمْ
حُرُمٌ ؕ وَمَنْ قَتَلَهٗ مِنْكُمْ مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآءٌ مِّثْلُ
مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهٖ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ
هَدْيًاۢ بٰلِغَ الْكَعْبَةِ اَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسٰكِيْنَ اَوْ
عَدْلُ ذٰلِكَ صِيَامًا لِّيَذُوْقَ وَبَالَ اَمْرِهٖ ؕ عَفَا
اللّٰهُ عَمَّا سَلَفَ ؕ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللّٰهُ مِنْهُ ؕ
وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿95﴾

(93) విశ్వసించి మంచి పనులు చేసేవారిని వారు పూర్వం తిన్నదానిని గురించి, త్రాగినదానిని గురించి ప్రశ్నించటం జరగదు. ఇక ముందు వారు నిషేధించబడిన వస్తువులకు దూరంగా ఉండాలి. స్థిరమైన విశ్వాసం కలిగి ఉండాలి. సత్కార్యాలు చెయ్యాలి. మానుకోమని ఆదేశించబడిన వాటన్నింటి నుండి దూరంగా ఉండాలి. అల్లాహ్ ఆజ్ఞను అంగీకరిస్తూ, భయభక్తులు కలిగి సద్వర్తనతో మెలగాలి. అల్లాహ్ పుణ్యాత్ములను ప్రేమిస్తాడు. (94) ఓ విశ్వాసులారా! మీ చేతులకూ, మీ ఈటెల (బల్లెము) దెబ్బకూ గురయ్యే వేట జంతువు ద్వారా అల్లాహ్ మిమ్మల్ని కఠిన పరీక్షకు గురిచేస్తాడు, తనను చూడకుండానే ఎవరు తనకు భయపడతారో చూద్దామని. ఈ హెచ్చరిక తరువాత కూడా అల్లాహ్ హద్దులను అతిక్రమించేవారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష పడుతుంది. (95) ఓ విశ్వాసులారా! 'ఇహ్రామ్' స్థితిలో వేటాడకండి. ఒకవేళ మీలో ఎవరైనా బుద్ధిపూర్వకంగా అలా చేస్తే, అతడు తాను చంపిన జంతువుతో సరితూగే ఒక పశువును దక్షిణ (మొక్కుబడి)గా సమర్పించుకోవాలి. దానిని మీలో న్యాయవంతులైన ఇద్దరు వ్యక్తులు నిర్ణయించాలి. ఈ దక్షిణను కాబతుల్లాహ్‌కు చేర్చాలి. లేదా పరిహారంగా కొంతమంది పేదలకు భోజనం పెట్టాలి. లేదా దానికి సమానంగా ఉపవాసాలు ఉండాలి. చేసిన దానియొక్క ఫలితాన్ని అతడు చవిచూడాలి. పూర్వం జరిగిన దానిని అల్లాహ్ క్షమించాడు. ఇకముందు ఎవరైనా మళ్ళీ అలాచేస్తే, అల్లాహ్ వారికి ప్రతీకారం చేస్తాడు. అల్లాహ్ అత్యంత శక్తిసంపన్నుడు. ప్రతీకారం తీర్చుకోగలవాడు.

దాసులని, ప్రవక్త అని మొదలైన విషయాలు ఉన్నాయి. అందరూ వాటిని విని చాలా ప్రభావితులయ్యారు. అందరి కళ్ల నుండి కన్నీళ్ళు కారసాగాయి. ఆ వెంటనే ఇస్లాం స్వీకరించారు. మరికొందరు ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు. "నజాషీ

أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ ۖ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿96﴾	(96) సముద్ర జంతువులని వేటాడటం, వాటిని తినటం మీ కొరకు ధర్మసమ్మతం చెయ్యబడ్డాయి. మీరు బస చేసేచోట కూడా వాటిని తినవచ్చు. ఇంకా వాటిని ప్రయాణీకుల బృందం కొరకు భోజన సామగ్రిగా కూడా ఉపయోగించవచ్చును. అయితే మీరు 'ఇహ్రాము' స్థితిలో ఉన్నంతవరకూ, నేలపై వేటాడటం మీకు నిషేధించబడింది. కనుక అల్లాహ్ అవిధేయతకు దూరంగా ఉండండి. ఆయన సమక్షంలో మీరంతా ప్రోగుచెయ్యబడి హాజరు పరచబడతారు.
جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَامًا لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلَائِدَ ۚ ذَٰلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿97﴾	(97) పవిత్ర గృహమైన కాబాను అల్లాహ్ మానవజాతి సామూహిక సాధనంగా చేశాడు. మరియు పవిత్ర నెలను, ఖుర్బానీ జంతువులను మరియు మెడలో పట్టాలు గల పశువులనూ కూడా. ఆకాశాలలో భూమిలో ఉన్న పరిస్థితులన్నీ అల్లాహ్‌కు తెలుసనీ, ఆయన సర్వజ్ఞాని అనీ మీకు తెలియటానికి.
اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿98﴾	(98) అయితే తెలుసుకోండి! అల్లాహ్ శిక్షించటంలో కూడా కఠినుడు. దానితో పాటు ఆయన అధికంగా మన్నించేవాడు, కరుణించేవాడూను.

తమ పండితులను ప్రవక్త (స) వద్దకు పంపించాడు. ప్రవక్త (స) వారికి ఖుర్ఆన్ పఠించి వినిపించారు. వారి కళ్ళంట నీళ్ళు కారసాగాయి. ఇంకా వారు ఇస్లాం స్వీకరించారు. (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్). దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే అప్పుడు వారికి తమ వర్గం యొక్క ప్రాముఖ్యత ఏమాత్రం తెలియదు. తమను తాము, "మసీహ్" వర్గంగా భావించసాగారు. దానిపై వారు గర్వపడేవారు. ఈ వర్గంలో ఖుర్ఆన్ ప్రకారం పండితులు సన్యాసులు ఉండేవారు.

82వ ఆయత్‌లో రెండు పదాలు ఉపయోగించబడ్డాయి. "ఖసీస్" అంటే రాత్రి పూట ఏ వస్తువునైనా కోరుట, "ఖస్సీసీన్" అంటే క్రైస్తవ పండితులు అని అర్థం. వీరు రాత్రి సమయంలో ప్రార్థన చేస్తారు. "రాహిబ్" అంటే భయం అని అర్థం. దానికి తోడు జాగ్రత్త, ఆందోళన ఉంటుంది. రాహిబ్ అంటే సంసార జీవితాన్ని పూర్తిగా వదలి, ప్రార్థనలో మునిగిపోయే వారు. అయితే ఇలాంటి వారు క్రైస్తవుల్లో చాలామంది ఉండేవారు. వీరు అమితానందంతో ఇస్లాం స్వీకరించారు. దీన్ని గురించి ఎప్పటి నుండో వేచి ఉన్నట్లుగా అమిత శ్రద్ధాభక్తులతో ప్రవర్తించారు. ఎందుకంటే బైబిల్‌లో చివరి ప్రవక్త (స) గురించి ఎన్నో శుభవార్తలు ఉన్నాయి. సూచనలు కూడా ఉన్నాయి. అతని రాక గురించి ఎన్నో శుభవార్తలు ఉన్నాయి. ఆయన (స) రాకతో పూర్వపు ప్రవక్తల గ్రంథాల ధ్రువీకరణలు రుజువయ్యాయి. అందువల్ల ఖుర్ఆన్ విన్న వెంటనే సంతోషంతో వారి కళ్ళంట నీళ్ళు రాసాగాయి.

مَا عَلَى الرَّسُوْلِ اِلَّا الْبَلٰغُ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا
تُبْدُوْنَ وَمَا تَكْتُمُوْنَ ﴿99﴾
قُلْ لَّا يَسْتَوِى الْخَبِيْثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ اَعْجَبَكَ
كَثْرَةُ الْخَبِيْثِ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ يٰۤاُولِى الْاَلْبَابِ
13 ع 7 3 لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿100﴾
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَسْـَٔلُوْا عَنْ اَشْيَآءَ اِنْ
تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ ۚ وَاِنْ تَسْـَٔلُوْا عَنْهَا حِيْنَ
يُنَزَّلُ الْقُرْاٰنُ تُبْدَ لَكُمْ ؕ عَفَا اللّٰهُ عَنْهَا ؕ وَاللّٰهُ
غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿101﴾
قَدْ سَاَلَهَا قَوْمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ اَصْبَحُوْا بِهَا
كٰفِرِيْنَ ﴿102﴾
مَا جَعَلَ اللّٰهُ مِنْۢ بَحِيْرَةٍ وَّلَا سَآئِبَةٍ وَّلَا وَصِيْلَةٍ
وَّلَا حَامٍ ۙ وَّلٰكِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَفْتَرُوْنَ عَلَى
اللّٰهِ الْكَذِبَ ؕ وَاَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿103﴾
وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا اِلٰى مَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَاِلَى
الرَّسُوْلِ قَالُوْا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا ؕ
اَوَلَوْ كَانَ اٰبَآؤُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ شَيْـًٔا وَّلَا
يَهْتَدُوْنَ ﴿104﴾
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا عَلَيْكُمْ اَنْفُسَكُمْ ۚ لَا
يَضُرُّكُمْ مَّنْ ضَلَّ اِذَا اهْتَدَيْتُمْ ؕ اِلَى اللّٰهِ
مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُوْنَ ﴿105﴾

(99) ప్రవక్త బాధ్యత కేవలం సందేశాన్ని అందజేయటం మాత్రమే. ఆపై మీ బాహ్యాంతర పరిస్థితులన్నీ అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు. (100) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా పలుకు : పరిశుభ్రము, అపరిశుభ్రము ఎలాంటి పరిస్థితులలోనూ సమానం కావు, అపరిశుభ్రం యొక్క హెచ్చు నిన్ను ఎంతగా ప్రభావితం చేసినప్పటికీ. ఓ వివేకవంతులారా! అల్లాహ్ పట్ల విధేయత చూపండి. మీరు సాఫల్యం పొందే అవకాశం ఉంది. (101) ఓ విశ్వాసులారా! వివరిస్తే మీకే బాధ కలిగించే విషయాలను గురించి ప్రశ్నించకండి. ఒకవేళ మీరు వాటిని ఖురాను అవతరించే సమయంలో ప్రశ్నిస్తే, అవి మీకు విశదపరచబడతాయి. ఇప్పటివరకు మీరు చేసినదానిని అల్లాహ్ క్షమించాడు. అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, సహనం వహించేవాడూను. (102) మీకు పూర్వం ఒక వర్గంవారు ఇలాంటి ప్రశ్నలనే అడిగారు. వారు ఆ ప్రశ్నల వల్లే తిరస్కారానికి గురిఅయ్యారు. (103) అల్లాహ్ 'బహీరా'నుగాని, 'సాయిబా'ను గాని, 'వశీలా'నుగాని, 'హామ్'నుగాని ఎంతమాత్రం నిర్ణయించలేదు. కాని ఈ అవిశ్వాసులు అల్లాహ్‌పై అపనిందను మోపుతున్నారు. వారిలో చాలామంది బుద్ధిహీనులే. (104) వారితో, "అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన శాసనం వైపునకు రండి, ప్రవక్త వైపునకు రండి" అని అన్నప్పుడు, వారు "మా కొరకు మా తాతముత్తాతలు అవలంబిస్తూ ఉండగా మేము చూసిన విధానమే చాలు" అని సమాధానం ఇచ్చేవారు. అంటే వారి తాత ముత్తాతలకు ఏమీ తెలియనప్పటికీ, రుజుమార్గజ్ఞానమే వారికి లేకపోయినప్పటికీ వారు వారినే అనుసరిస్తారా? (105) ఓ విశ్వాసులారా! మిమ్మల్ని గురించి మీరు ఆలోచించుకోండి. మీరు గనక సన్మార్గంలో ఉంటే, మార్గభ్రష్టులు మీకు ఎంతమాత్రం హాని కలిగించ లేరు. మీరందరూ అల్లాహ్ వైపునకే మరలిపోవలసి ఉంది. అప్పుడు ఆయన మీరు ఏమి చేస్తూ ఉండేవారో మీకు తెలియజేస్తాడు.

يَاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا شَهَادَةُ بَيۡنِكُمۡ اِذَا حَضَرَ
اَحَدَكُمُ الۡمَوۡتُ حِيۡنَ الۡوَصِيَّةِ اثۡنٰنِ ذَوَا عَدۡلٍ
مِّنۡكُمۡ اَوۡ اٰخَرٰنِ مِنۡ غَيۡرِكُمۡ اِنۡ اَنۡتُمۡ ضَرَبۡتُمۡ
فِى الۡاَرۡضِ فَاَصَابَتۡكُمۡ مُّصِيۡبَةُ الۡمَوۡتِ ؕ
تَحۡبِسُوۡنَهُمَا مِنۡۢ بَعۡدِ الصَّلٰوةِ فَيُقۡسِمٰنِ بِاللّٰهِ اِنِ
ارۡتَبۡتُمۡ لَا نَشۡتَرِىۡ بِهٖ ثَمَنًا وَّلَوۡ كَانَ ذَا قُرۡبٰى ۙ
وَلَا نَكۡتُمُ شَهَادَةَ ۙ اللّٰهِ اِنَّاۤ اِذًا لَّمِنَ
الۡاٰثِمِيۡنَ ﴿106﴾

(106) ఓ విశ్వాసులారా! మీలో ఎవరికైనా మరణ సమయం ఆసన్నమై అతడు వీలునామా వ్రాయిస్తున్నప్పుడు, దాని సాక్ష్యానికి అనుసరించ వలసిన పద్ధతి ఏమిటంటే, మీలో న్యాయపరులైన ఇద్దరు వ్యక్తులు సాక్షులుగా చెయ్యబడాలి లేదా ఒకవేళ మీరు ప్రయాణ స్థితిలో ఉండి అక్కడ మీకు మృత్యువు సంభవిస్తే అప్పుడు ముస్లిమేతరుల నుండే ఇద్దరు సాక్షులను తీసుకోవాలి. తరువాత ఏదైనా అనుమానం కలిగితే, నమాజు చేసిన పిదప ఆ ఇద్దరు సాక్షులనూ ఆపాలి. వారిద్దరూ అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేసి ఇలా చెప్పాలి : "మేము స్వార్థం కొరకు సాక్ష్యాన్ని అమ్మేవాళ్ళం కాదు – అతడు మాకు దగ్గర బంధువైనాసరే మేము అల్లాహ్ సాక్ష్యాన్ని దాచేవారం కాము. అలా చేస్తే మేము పాపాత్ములలో లెక్కింపబడతాము."

فَاِنۡ عُثِرَ عَلٰۤى اَنَّهُمَا اسۡتَحَقَّاۤ اِثۡمًا فَاٰخَرٰنِ
يَقُوۡمٰنِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِيۡنَ اسۡتَحَقَّ عَلَيۡهِمُ
الۡاَوۡلَيٰنِ فَيُقۡسِمٰنِ بِاللّٰهِ لَشَهَادَتُنَاۤ اَحَقُّ مِنۡ
شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعۡتَدَيۡنَاۤ ۖ اِنَّاۤ اِذًا لَّمِنَ
الظّٰلِمِيۡنَ ﴿107﴾

(107) కాని ఆ ఉభయులు తమను తాము పాపానికి గురిచేసుకున్నట్లు తెలిస్తే అప్పుడు వారి స్థానంలో సాక్ష్యమివ్వటానికి వారికన్నా మెరుగైన ఇద్దరు వ్యక్తులు హక్కు విషయంలో అన్యాయం జరిగిన వారి తరఫున ముందుకు రావాలి. వారు అల్లాహ్‌పై ప్రమాణం చేసి ఇలా చెప్పాలి : "మా సాక్ష్యం వారి సాక్ష్యం కన్నా సత్యమైనది. మేము మా సాక్ష్యంలో ఏ విధమైన అక్రమానికి పాల్పడలేదు. అలా చేస్తే అన్యాయపరులలో చేరిపోతాము."

ذٰلِكَ اَدۡنٰۤى اَنۡ يَّاۡتُوۡا بِالشَّهَادَةِ عَلٰى وَجۡهِهَاۤ اَوۡ
يَخَافُوۡۤا اَنۡ تُرَدَّ اَيۡمَانٌۢ بَعۡدَ اَيۡمَانِهِمۡ ؕ وَاتَّقُوا
اللّٰهَ وَاسۡمَعُوۡا ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهۡدِى الۡقَوۡمَ
الۡفٰسِقِيۡنَ ﴿108﴾ ع 14 8 4

(108) ఈ పద్ధతివల్ల ప్రజలు సత్యమైన సాక్ష్యం ఇస్తారనీ, లేదా వారి ప్రమాణాలను, తరువాత తీసుకోబడే ఇతరుల ప్రమాణాలు ఖండిస్తాయనే భీతి అయినా వారికి కలుగుతుందనీ ఎక్కువగా ఆశించవచ్చు. అల్లాహ్‌కు భయపడండి, ఆలకించండి, విధేయతకు దూరంగా ఉండేవారిని అల్లాహ్ తన మార్గదర్శకత్వానికి దూరం చేస్తాడు.

(109) అల్లాహ్, ప్రవక్తలందరినీ సమావేశపరచి, "మీకు ఏమని సమాధానం ఇవ్వబడింది?" అని ప్రశ్నించే రోజున "మాకు ఏమీ తెలియదు. రహస్యంగా ఉన్న యదార్థాలన్నీ మీకే తెలుసు" అని వారు సమాధానం ఇస్తారు.	يَوْمَ يَجْمَعُ اللّٰهُ الرُّسُلَ فَيَقُوْلُ مَاذَآ اُجِبْتُمْ ؕ قَالُوْا لَا عِلْمَ لَنَا ؕ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿109﴾

97 – 108 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో హాజీ జంతువులను గాని, పక్షులనుగాని వేటాడకూడదని ఆదేశించబడింది. ఎందుకంటే కాబతుల్లాహ్ ప్రపంచానికి రక్షణ కేంద్రంలాంటిది. ఇక్కడ మొక్కలకు చెట్లకు కూడా రక్షణ ఉంది. ఇక్కడ ఎవరూ ఏ చెట్టూ నరకరాదు. ఇక్కడ మానవులకూ రక్షణ ఉంది. ఎవరూ ఎవరికీ హాని కలిగించరాదు. ఈ వాక్యాల్లో కాబతుల్లాహ్ మంచికి, రక్షణకు, కరుణకు, ప్రార్థనకు కేంద్రమని అందువల్ల దాన్ని గౌరవించాలని వినయవిధేయతలతో మెలగాలని ఆదేశించబడింది.

వ్యాఖ్యానం : వెనుకటి రుకూల్లో క్రైస్తవులు ఇస్లాంకు దగ్గర కావడం గురించి ప్రస్తావిస్తూ వారి సన్యాసులను పొగడటం జరిగింది. అయితే ఇస్లాం ఎంత మాత్రం సన్యాసత్వాన్ని అనుమతించదు. అందువల్ల ముస్లిములకు సన్యాసత్వానికి దూరంగా ఉండాలని ఇతర జాతుల తప్పులకు, పొరపాట్లకు ముస్లిములు పాల్పడకూడదని ఆదేశించబడింది. ఎందుకంటే వారు దైవం ప్రసాదించిన వాటిని విడువనంత వరకు దైవప్రసన్నత లభించదు. అందువల్లనే అల్లాహ్ ప్రసాదించిన పరిశుభ్రమైన వాటిని నిషిద్ధం చేసుకోకూడదని ఆదేశించబడింది. ఉదా : దాంపత్య సంబంధం, అన్న పానీయాలు ఇంకా ఆరాధనలో కూడా హద్దు మీరి ప్రవర్తించటం కూడా జరుగుతుంది. అయితే ఇస్లాం అతిగా ప్రవర్తించటాన్ని అనుమతించదు. అందువల్లే ప్రవక్త (స) "స్త్రీలను, ఆహారాన్ని, సువాసనను, నిద్రను నిషేధించుకున్న జాతుల గతి ఏమవుతుందో" అని అంటూ "నా జాతి సన్యాసత్వం జిహాద్" అని ప్రవచించారు.

87, 88 ఆయత్‌ల వివరణ : ఈ ఆయత్‌లలో రెండు విషయాలు పేర్కొనబడ్డాయి. మీ ఇష్టం వచ్చిన దాన్ని హరామ్ అనీ, హలాల్ అనీ అనకండి. దేన్నయితే అల్లాహ్ హలాల్ లేదా హరామ్ చేసాడో అదే హలాల్ లేదా హరామ్ అవుతుంది. మీ ఇష్టం వచ్చిన దాన్ని హలాల్ లేదా హరామ్ అనుకుంటే దైవాజ్ఞాపాలనకు బదులు దైవాజ్ఞ ఉల్లంఘనకు పాల్పడతారు. రెండవ విషయం ఏమిటంటే క్రైస్తవ సన్యాసుల్లా, హిందూ జోగిల్లా, బౌద్ధమత భిక్షువుల్లా మరియు సూఫీల సన్యాసత్వంలా భవబంధాలను, ప్రాపంచిక సుఖాలను త్యజించకండి. ధార్మిక ఆలోచనలు గల ప్రజలు ఎప్పుడు ఇటువైపు మొగ్గు చూపేవారు. ఎందుకంటే వారు మనస్సు, శరీరాల హక్కుల నిర్వర్తనము దైవప్రీతి పొందడంలో అడ్డంకిగా భావిస్తారు. ఇంకా వారు తమ్ము తాము కష్టాల పాలుచేయటం, తన్ను తాను ప్రాపంచిక సుఖాల నుండి దూరంగా ఉంచటం మరియు సమాజం నుండి సంబంధాలు తెంపుకోవటాన్ని సత్కార్యంగా భావిస్తారు. ఇవి తప్ప దైవప్రీతి లభించదు అని భావిస్తారు. సహాబాల్లో కూడా ఇలాంటి ఆలోచనలు గల వారుండేవారు.

అయితే ఒకసారి ప్రవక్త (స)కు సహాబాల్లో కొందరు పగలు ప్రతి రోజూ ఉపవాసం ఉంటామని, రాత్రి విశ్రాంతి తీసుకోకుండా, నిద్రపోకుండా ప్రార్థన చేస్తామని, మాంసాహారం తీసుకోమని, స్త్రీలతో ఎటువంటి సంబంధాలు ఉంచమని శపథం చేసారని తెలిసింది. ఈ విషయంపై ప్రవక్త (స) ప్రసంగించారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు – నాకు ఇలాంటి వాటిని గురించి ఆదేశించబడలేదు. మీ శరీరానికీ మీపై హక్కులు ఉన్నాయి. ఉపవాసం కూడా ఉంచండి. ఆహారం కూడా భుజించండి. రాత్రిపూట ప్రార్థన కూడా చేయండి. విశ్రాంతి కూడా తీసుకోండి. నన్ను చూడండి,

నేను కూడా నిద్రపోతాను, ప్రార్థన కూడా చేస్తాను, ఉపవాసాలు కూడా ఉంటాను, విరమిస్తాను కూడా, మాంసం కూడా తింటాను. ఎవరు నా పద్ధతిని ఇష్టపడరో వారు ముస్లింకారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు, వీరికి అసలు ఏమయింది? వీరు స్త్రీలను, ఆహారాన్ని, సువాసనను, నిద్రను, ప్రాపంచిక సుఖాలను ఎందుకు తమపై నిషిద్ధం చేసుకున్నారు? నేను మీకు సన్యాసులవ్వండని, పాదరీలు అవ్వండని ఎప్పుడూ బోధించలేదు. నా జీవన విధానంలో స్త్రీలకు, మాంసానికి దూరంగా ఉండటం అనేది లేదు. ఇంకా ఒంటరిగా ఉండటం కూడా లేదు.

మనస్సును అదుపులో ఉంచటానికి మా వద్ద ఉపవాసం ఉంది. సన్యాసత్వం యొక్క లాభాలన్నీ జిహాద్‌లో ఉన్నాయి. అల్లాహ్ దాస్యం చేయండి. ఆయనకు ఎవరినీ సాటి కల్పించకండి, హజ్ ఉమ్రహ్ చేయండి. జకాత్ ఇవ్వండి, రమజాన్ ఉపవాసాలు ఉండండి, మీకంటే ముందు వచ్చిన జాతులు దీనివల్లే నాశనం అయ్యాయి. వారు తమ్ము తాము కష్టాలపాలు చేసుకున్నారు. అల్లాహ్ కూడా వారిని కష్టాలపాలు చేసాడు. ఇలాంటి వారు మీకు కుటీరాలు, సమాధుల వద్ద కనబడతారు. ఒకసారి ఒక సహాబీ చాలా రోజుల నుండి తన భార్య వద్దకు వెళ్ళలేదని రాత్రి పగలు ప్రార్థనలో నిమగ్నమయి ఉన్నారని ప్రవక్త (స)కు తెలిసింది. ఆయన్ని వెంటనే పిలిపించి వెంటనే తన భార్య వద్దకు వెళ్లమని ఆదేశించారు. అతను నేను ఉపవాసం ఉన్నానని అన్నారు. ప్రవక్త (స) ఉపవాసం విరమించి వెళ్ళమని అన్నారు. ఉమర్ (ర) కాలంలో ఒక స్త్రీ వచ్చి తన భర్త పగలంతా రోజా ఉంటారని, రాత్రి ప్రార్థనలో ఉంటారని, నాతో ఎటువంటి సంబంధం ఉంచరని ఫిర్యాదు చేసింది. ఆ తర్వాత అతనికి మందలించి మూడు రాత్రులు ప్రార్థన చేయమని, నాలుగోరాత్రి ఎలాగైనా భార్య హక్కు చెల్లించమని ఆదేశించారు. ఇప్పుడు అల్లాహ్ ప్రమాణం గురించి ఆదేశిస్తున్నాడు.

98వ ఆయత్ : ప్రమాణం చేయటంలో కొన్ని పద్ధతులు ఉన్నాయి. 1. లగూ 2. గమూస్ 3. మాఖదహ్

(1) లగూ : అంటే ఏ ఉద్దేశ్యం లేకుండా నోటితో పలకడం ప్రమాణం చేయటం. దీనిపై ఎలాంటి కట్టుబాటు (పరిహారం) లేదు. (2) గమూస్ : అంటే ఇతరులను మోసగించటానికి అబద్ధపు ప్రమాణం చేయటం. ఇది మహా పెద్ద పాపం. దీనికి ఎలాంటి పరిహారం లేదు. కాని దైవసాన్నిధ్యంలో క్షమాపణ కోరటం తప్పనిసరి. (3) మాఖదహ్ : అంటే వ్యక్తి తాను చెప్పే విషయంలో దృఢత్వాన్ని పెంచేందుకు ఉద్దేశించి ప్రమాణం చేస్తాడు. ఇలాంటి ప్రమాణం ఎవరైనా భంగం చేస్తే దానికి పరిహారం చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. ఇది అనేక రకాలు : 1. పదిమంది నిరుపేదలకు అన్నం పెట్టాలి. 2. లేదా వారికి బట్టలివ్వాలి. 3. లేదా ఒక బానిస (స్త్రీ / పురుషుడు)ను విడిపించాలి. ఈ మూడింటిలో దేనికీ శక్తి లేకపోతే మూడు రోజులు ఉపవాసం ఉండాలి. (అహ్సనుల్ బయాన్) 90 వ ఆయత్‌లో పేర్కొన్న నాలుగు విషయాలు కఠినంగా నిషేధించబడ్డాయి. 1. మద్యపానం 2. జూదం 3. మందిరాలు 4. అమ్ముల ద్వారా అదృష్టాన్ని చూడటం, ఇవన్నీ పాపకార్యాలు, ఈ ఆయత్‌లో మద్యపానం మరియు జూదాన్ని కఠినంగా నిషేధిస్తూ అల్లాహ్‌తఆలా అనేక విధాలుగా బోధించాడు.

“ఇన్నమా” పదం వాక్యం ప్రారంభంలో వాడబడింది. విగ్రహారాధనతో పాటుగా ఈ రెంటినీ పేర్కొన్నారు. రెంటినీ “రిజ్స్” అంటే చెండాలంగా నిర్ధారించడం జరిగింది. రెండు విషయాలనూ పాపకార్యాలుగా పేర్కొనటం జరిగింది. వాటి నుండి దూరంగా ఉండమని ఆదేశించబడింది. చివరగా వాటికి పాల్పడిన తరువాత వచ్చేగంభీర ఫలితాలను కూడా పేర్కొనటం జరిగింది.

సూరె బఖర (219)వాక్యం యొక్క వ్యాఖ్యానంలో మద్యపానం క్రమక్రమంగా నిషేధించబడింది. సూరెమాయిదా యొక్క ఈ ఆయత్ అవతరించిన తరువాత పూర్తిగా నిషేధించబడింది. సూరె బఖరాలో మద్యపానం, జూదాల నష్టాల గురించి వివరించబడింది. మరి ఈ ఆయత్‌లో మద్యపానం, జూదాలతో పాటు విగ్రహారాధన, అమ్ముల ద్వారా

అదృష్టం చూడటాన్ని కూడా నిషేధించడం జరిగింది. ఈ ఆయత్‌లో మద్యపానం మరియు జూదం యొక్క ధార్మిక, ప్రాపంచిక నష్టాలను కూడా వివరించడం జరిగింది. ఈ రెండూ ముస్లిముల మధ్య శత్రుత్వాన్ని కలహాల్ని జనింపచేస్తాయని మరియు నమాజుల నుండి, దైవస్మరణ నుండి దూరం చేస్తాయని చెప్పబడింది. చివరగా అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు. "ఇప్పటికైనా మానుకుంటారా లేక ఇంకేదైనా ఆజ్ఞ కోసం ఎదురుచూస్తారా?" ఇలా కఠినంగా వారించాడు. ఈ ఆయత్‌ని విని ఉమర్ మరియు ఇతర సహాబాలు ఇలా అన్నారు, "ఓ అల్లాహ్! మేము మానుకున్నాం." (ముస్నద్ అహ్మద్) అంటే మేము మద్యపానం, జూదాల దరిదాపులకు కూడా వెళ్ళం. ఇమామ్ రాజి ఇలా అంటున్నారు, "ఈ ఆయత్ ద్వారా మత్తు ఉన్న ప్రతి వస్తువు నిషిద్ధం అని తెలుస్తుంది. ఎందువల్లనంటే అల్లాహ్ వివరించిన ఈ రెంటి నిషిద్ధానికి ముఖ్య కారణం ధార్మిక, ప్రాపంచిక నష్టాలు ఈ రెంటిలో ఉన్నాయి. ఈ నష్టాలు మత్తు వల్ల కలుగుతాయి." దీనివల్ల తేలిన విషయం ఏమిటంటే ప్రతి మత్తు పదార్థం నిషిద్ధం. ఇదేవిధంగా ఇబ్నె ఉమర్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు, "ప్రతి మత్తు పదార్థం మద్యంతో సమానం మరియు ప్రతి మత్తు పదార్థం నిషేధించబడింది." (ముస్లిమ్) (తైసీరుర్రహ్మాన్). మద్యపానాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రవక్త (స) పదిమందిని శపించారు. 1. త్రాగేవారిని. 2. త్రాపించేవారిని 3. అమ్మేవారిని 4. కొనేవారిని 5. తయారుచేసేవారిని 6. తయారు చేయించేవారిని 7. దాన్ని ఎత్తేవారిని 8. ఎత్తించేవారిని 9. దాని సొమ్మునుతినేవారిని. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "అల్లాహ్ తీర్పుదినం నాడు ముగ్గురి వైపు చూడడు. 1. తల్లిదండ్రుల పట్ల అవిధేయత గల సంతానం, 2. ఎల్లప్పుడూ మద్యం సేవించేవాడు, 3. ఏదైనా ఉపకారం చేసి చాటుకునేవాడు. వీరు స్వర్గంలో ప్రవేశించరు. (ఫజ్‌లుల్‌కబీర్). మద్యం సేవించేవారికి నలభై కొరడా దెబ్బలు కొట్టాలని ఆదేశించబడింది. అబూబకర్ (రజి) కాలంలో దీనిపై అమలు జరిగేది. ఉమర్ (రజి) కాలంలో మొదట ఇదే ఉండేది. కాని ప్రజలు దీన్నుండి దూరం కాలేదు. అందువల్ల ఉమర్ (రజి) సహాబాలతో సంప్రదించి ఈ దరువును 80 కొరడాలకు పెంచారు. షరీఅత్ ఆధారంగా ఇస్లామీ ప్రభుత్వానికి ఈ హక్కు ఉంది. ప్రభుత్వం తన శక్తి ద్వారా దీన్ని నిర్మూలించాలి. ఒకసారి ఉమర్ (రజి) మద్యం తయారుచేసే దుకాణాన్ని కాల్చివేయమని ఆదేశించారు.

100వ ఆయత్ : ఈ ఆయత్‌లో రెండు పదాలు వచ్చాయి. 1. ఖబీస్, 2. తయ్యిబ్. మంచి వస్తువును తయ్యిబ్ అంటారు. చెడ్డ వస్తువును ఖబీస్ అంటారు. కొందరు వ్యాఖ్యాతలు అపరిశుభ్రమైన నిషేధించబడిన దానిని ఖబీస్‌గా భావిస్తారు. తయ్యిబ్‌అంటే ధర్మసమ్మతమైనది పరిశుభ్రమైనది. అందరూ వీటిని గురించి ఒకేవిధంగా భావించరు. తయ్యిబ్, ఖబీస్‌లను పదార్థాలపై, వ్యక్తులపై కూడా ప్రయోగిస్తారు. ఈ ఆయత్‌లో రెండు విధాలుగా వ్యాఖ్యానించారు.

అంటే అల్లాహ్‌తఆలా వద్ద మంచి – చెడు, సత్కార్యం – పాపకార్యం రెండూ సమానం కావు. అల్లాహ్ పరిశుద్ధుడు అతను మంచినే ప్రేమిస్తాడు. చెడును ఎంతమాత్రం ప్రేమించడు మరియు పరిశుభ్రతనే అల్లాహ్ స్వీకరిస్తాడు. అపరిశుభ్రం నరకం పాలవుతుంది. సాఫల్యం కేవలం దైవభీతి గలవారికే లభిస్తుంది. దైవాజ్ఞాపాలన చేస్తూ తమ్ము తాము పరిశుభ్రంగా ఉంచుతారు. కొందరు చెడు యొక్క ఆధిక్యతను మంచిగా భావించి దాన్ని అనుసరిస్తారు. చెడును నివారించలేక దాన్ని నివారించలేమని తమ్ము తాము బలహీనులుగా భావిస్తారు. దీనివల్ల సమాజమంతా నష్టానికి గురవుతుంది. సమాజం పాపకార్యాల నిలయంగా మారిపోతుంది. దీనివల్ల మంచి చెడుల అర్థాలే మారిపోతాయి. ఈ ఆయత్‌వల్ల తెలిసేదేమిటంటే చెడు యొక్క ఆధిక్యతకు లోనయ్యేవారు చాలా చెడ్డవారని, అవివేకులని తేలిపోయింది. కాని దీని ఆధిక్యతకు లోనవకుండా తమ్ముతాము రక్షించుకొని రుజుమార్గంపై నడిచేవారే వివేకవంతులు. అందువల్ల విశ్వాసులు ఇలాంటి విషయాలకు దూరంగా ఉండాలి. మంచిని అనుసరించాలి – అది అల్పంగా ఉన్నాసరే. చెడును త్యజించాలి – అది అధికంగా ఉన్నాసరే. సూరె మాయిదాలో షరీఅత్ గురించి ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది. దాన్ని గురించి వివరించబడింది.

101వ ఆయత్‌లో అల్లాహ్ తన దాసులను అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త (స) పట్ల ధార్మిక వినయ విధేయతలను గూర్చి ఆదేశించాడు. ఇంకా వ్యర్థ ప్రశ్నల నుండి వారించాడు. అనవసరమైన విషయాల వెంట పడటాన్ని గురించి నివారించాడు. ఎందుకంటే వ్యర్థమైన ప్రశ్నలు వేస్తే ఒక్కోసారి బాధ కలిగించే మాటలు వినవలసి వస్తుంది. ఈ ఆయత్ ఇలాంటి ప్రశ్నల నుండి నివారిస్తుంది.

అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు – ఒకసారి ప్రవక్త (స) ప్రసంగించారు : అలాంటి ప్రసంగం నేనెప్పుడూ వినలేదు. ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "నాకు తెలిసిన విషయాలు మీకు తెలిస్తే నవ్వటం తగ్గుతుంది. ఏడ్వటం పెరుగుతుంది" ఇది విని సహాబా ముఖం చాటేసుకొని ఏడ్వసాగారు.

ఒక వ్యక్తి నా తండ్రి ఎవరని ప్రశ్నించాడు. ఫలానా వ్యక్తని సమాధానమిచ్చారు. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. (ఖత్తాన్). అనస్ బిన్ మాలిక్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు, ప్రజలు ప్రవక్త (స) ను అధికంగా ప్రశ్నించేవారు. ఒకసారి ప్రవక్త (స) విచ్చేసారు. మెంబర్‌పై ఎక్కి ఇలా ఉపదేశించారు : "ఈనాడు ఏ ప్రశ్నవేసినా దానికి తప్పకుండా సమాధానం ఇస్తాను." ఇది విని సహాబా దీనివల్ల అల్లాహ్ శిక్ష ఎక్కడ అవతరిస్తుందో అని భయపడ్డారు. నేను ఎటుచూసినా ప్రజలు గుడ్డ అడ్డం పెట్టుకొని ఏడుస్తూ కనబడ్డారు. ఒక వ్యక్తి నిలబడి "దైవప్రవక్తా! నా తండ్రి ఎవర"ని ప్రశ్నించాడు. "హుజాఫా" అని సమాధానం ఇచ్చారు. తరువాత ఉమర్ (రజి) నిలబడి మేము అల్లాహ్‌ను ప్రభువుగా, ముహమ్మద్ (స)ను ప్రవక్తగా స్వీకరిస్తున్నాము. పరీక్షల నుండి అల్లాహ్ శరణు వేడుకుంటున్నాము. మరల ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "ఈనాటి మంచి మరియు చెడు నేనెప్పుడూ చూడలేదు. నా ముందు స్వర్గం–నరకం తేబడ్డాయి. నేను ఆ రెంటినీ ఆ గోడకన్నా దగ్గరగా చూసాను." అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. (ఇబ్నె జరీర్). ఇబ్నె అబ్బాస్ ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "కొందరు ఎగతాళిగా ప్రవక్త (స)తో ప్రశ్నించేవారు. ఒకరు నా తప్పిపోయిన ఒంటె ఎక్కడుంది" అని ప్రశ్నించారు. అల్లాహ్‌తఆలా వీరి గురించే ఈ ఆయత్ అవతరింపజేసాడు.

రెండవ కారణం ఏమిటంటే – అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశించాడు : "మీ పూర్వీకులు హరామ్ వస్తువుల గురించి ప్రశ్నించే వారు. వారికి సమాధానం లభించిన తరువాత కొందరు విశ్వసించేవారు. మరికొందరు తిరస్కరించేవారు. అంటే వారి ముందు విషయం వచ్చిన తరువాత కూడ వారు దాన్నుండి లాభం పొందలేదు. ఎందుకంటే వారు అనవసరమైన వ్యర్థ ప్రశ్నలు వేసేవారు.ముస్లిములను ఇలాంటి ప్రశ్నల నుండి వారించబడింది. క్రైస్తవులు ఆహారం గురించి ప్రశ్నించారు. మరల దాన్ని తిరస్కరించారు. అల్లాహ్ గుచ్చి గుచ్చి ప్రశ్నించవద్దని వారించాడు. గుచ్చి గుచ్చి ప్రశ్నించిన తరువాత ఖుర్ఆన్‌లో ఏదైనా కఠినమైన సమాధానం అవతరిస్తే మీకు చాలా కష్టం కలుగుతుంది. వహీ (దైవవాణి) వచ్చే వరకు వేచి ఉండండి. మీ మనస్సుల్లో ఉన్న ప్రశ్నలకు సరియైన సమాధానం అవతరిస్తుంది. (తఫ్‌సీర్ ఇబ్నె కసీర్).

ఆయత్ (103) లో అరబ్ ప్రజలు తమ విగ్రహాలను బలి ఇచ్చే జంతువుల రకాలు ఇవి. వీటిని గురించి వివిధ రకాలుగా వ్యాఖ్యానించడం జరిగింది. సహీహ్ బుఖారీలో దీని వివరాలు వచ్చాయి – "బహీరా" అంటే దాని పాలు పితకడం మానివేసారు. వీటిని విగ్రహాల కొరకు ప్రత్యేకించారు. ఎవరు కూడా దాని పొదుగులకు చేయి తగిలించేవారు కాదు. "సాయిబహ్" అంటే దాన్ని విగ్రహాల కొరకు విడిచిపెట్టేవారు. దాన్ని స్వారీ కొరకు లేదా సామాన్లు మోయడానికి ఉపయోగించేవారు కారు. "వసీలహ్" అంటే మొదటి సారి మరియు రెండవసారి కూడా ఆడ ఒంటెలనే ఈనిన ఒంటె. దీన్ని కూడా విగ్రహాల కొరకు విడిచిపెట్టేవారు. "హామ్" అంటే అధిక సంతానం గల మగ ఒంటె, దీన్ని కూడా ఎలాంటి సేవలకూ ఉపయోగించకుండా విగ్రహాలకు ప్రత్యేకించేవారు. హదీసులోఅందరికంటే ముందు విగ్రహాల కొరకు జంతువులను ప్రత్యేకించిన వ్యక్తి అమ్ర్ బిన్ ఖజాయీ అని ఉల్లేఖించబడింది. ప్రవక్త (స) తాను అతన్ని నరకంలో కాళ్ళు ఈడుస్తూ ఉండగా చూసానని ఉపదేశించారు. (సహీహ్ బుఖారీ, సూరె మాయిదహ్

(110) ఇంకా ఆ సమయాన్ని గురించి ఊహించుకోండి, "మర్యమ్ కుమారుడైన ఈసా! జ్ఞాపకం తెచ్చుకో, నేను నీకూ, నీ తల్లికి అనుగ్రహించిన ప్రసాదాన్ని; నేను పరిశుద్ధాత్మ ద్వారా నీకు సహాయం చేశాను. నీవు ఊయలలో సైతం ప్రజలతో మాట్లాడేవాడివి, ఎదిగిన తరువాత కూడా. నేను నీకు గ్రంథాన్నీ, వివేకాన్నీ, తౌరాతునూ ఇంజీలునూ నేర్పాను. నీవు నా ఆదేశంతో పక్షి ఆకారం గల మట్టిబొమ్మను తయారుచేసి, దానిలో ఊదేవాడివి. అది నా ఆజ్ఞతో పక్షి అయ్యేది. నీవు పుట్టు గ్రుడ్డినీ, కుష్ఠురోగినీ నా ఆజ్ఞతో బాగుచేసే వాడివి. నీవు మృతులను నా ఆజ్ఞతో వెలికి తీసేవాడివి. నీవు స్పష్టమైన సూచనలతో ఇస్రాయీలు సంతతి వారి వద్దకు వచ్చినప్పుడు, వారిలోని సత్యతిరస్కారులు "ఈ సూచనలు మాయ తప్ప మరేమీ కాదు" అని అన్నారు.	إِذْ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱذْكُرْ نِعْمَتِى عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَٰلِدَتِكَ إِذْ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ تُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِى ٱلْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ ٱلطِّينِ كَهَيْـَٔةِ ٱلطَّيْرِ بِإِذْنِى فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًۢا بِإِذْنِى وَتُبْرِئُ ٱلْأَكْمَهَ وَٱلْأَبْرَصَ بِإِذْنِى وَإِذْ تُخْرِجُ ٱلْمَوْتَىٰ بِإِذْنِى وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ عَنكَ إِذْ جِئْتَهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْهُمْ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿110﴾

– హ.నెం. 4257). ఈ ఆయత్‌లో అల్లాహ్‌తఆలా ఈవిధంగా ధర్మసమ్మతం చేయలేదని తెలుపబడినది. ఎందుకంటే బలి ఇవ్వటం మొదలైనవన్నీ కేవలం తన కోసం ప్రత్యేకించాడు. కాని విగ్రహాలకు బలి ఇవ్వటం అనేది ముష్రికులు ప్రారంభించారు. ఇంకా విగ్రహాల మరియు ఇతరుల పేరిట జంతువులను విడిచిపెట్టుట, బలి ఇచ్చుట, సమర్పించుట మొదలయిన ఈ పరంపర ఈనాడు కూడా విగ్రహారాధకుల్లో, ముస్లిముల్లో ఉన్నాయి. అల్లాహ్‌తఆలా మనందరినీ వీటినుండి కాపాడుగాక! (అహ్‌సనుల్ బయాన్).

ఆయత్ 104లో, ముష్రికులనుద్దేశించబడింది. ముష్రికులు వివిధ రకాలకు చెందిన సాటి కల్పించే కార్యాలలో నిమగ్నులై ఉండేవారు. వారితో, "మీరు అల్లాహ్‌పై అబద్ధాలు కల్పించిన మీ తాత ముత్తాతల పరంపరను విడిచిపెట్టండి. మరియు అల్లాహ్ మరియు అతని ప్రవక్త ఆదేశాలపై అమలు చేయండి" అని అన్నప్పుడు వారు వెంటనే మేము మా తాత ముత్తాతల పద్ధతినే అనుసరిస్తాం అని అంటారు. సమాధానంగా అల్లాహ్, "వారి తాత ముత్తాతలు సత్యం తెలియని వారైనప్పటికీ, వారు వారి తాత ముత్తాతలనే అనుసరిస్తారా?" అని ప్రశ్నించాడు. ఈ అంధానుసరణ మరియు భయంకరమైన కల్పనల తరువాత విశ్వాసులకు ఖుర్‌ఆన్‌ని అనుసరించి తమ్ము తాము సరిదిద్దుకోవాలని బోధించబడింది.

ఒక వ్యక్తి రుజుమార్గంపై ఉండి తన శక్తికొలదీ మంచిని బోధిస్తూ చెడును నిర్మూలిస్తూ ఉంటే, తీర్పుదినం నాడు ఇతరుల భారం అతనిపై పడదు. ప్రతి వ్యక్తికి అతను చేసిన దానికి ఫలితం దక్కుతుంది. ఈ ఆయత్‌లో ఈ విషయమే తెలుపబడింది.

ఆయత్ 105లో, మంచిని బోధించటం, చెడుల నుండి వారించటం అనేది ముస్లిములందరి బాధ్యత. ఒక

(111) అప్పుడు నేనే హవారీలకు, "నన్నూ, నా ప్రవక్తను విశ్వసించండి" అని సూచించినప్పుడు వారు "మేము విశ్వసించాము, మేము ముస్లిములము అయ్యామన్న దానికి నీవే సాక్షివి" అని అన్నారు.
(112) మరొక సంఘటనను కూడా జ్ఞాపకం తెచ్చుకో. వారు "మర్యమ్ కుమారుడైన ఈసా! నీ ప్రభువు మా కొరకు ఆహార పదార్థాలతో నిండిన ఒక పళ్ళాన్ని ఆకాశం నుండి దించగలడా?" అని సవాలు చేసినప్పుడు, ఈసా, "మీరు విశ్వాసులే అయితే అల్లాహ్‌కు భయపడండి" అని అన్నాడు.
(113) వారు ఇలా అన్నారు : "ఆ పళ్ళెంలో ఉన్న ఆహారాన్ని తినాలనీ, మా హృదయాలకు తృప్తి కలగాలనీ, నీవు మాకు బోధించినదంతా సత్యమని మాకు తెలియాలనీ, ఇంకా మేము దానికి సాక్షులుగా ఉండాలనీ మాత్రమే మేము కోరుకుంటున్నాము."
(114) అప్పుడు మర్యమ్ కుమారుడైన ఈసా ఇలా ప్రార్థించాడు : "ఓ అల్లాహ్! మా ప్రభూ! ఆకాశం నుండి మాపై ఆహారంతో నిండిన పళ్ళాన్ని ఒక దానిని అవతరింపజెయ్యి. అది మాకూ, మా పూర్వీకులకూ, మా తరువాతి వారికీ ఒక పండుగ సమయంగా నిర్ణయించబడాలి. నీ వద్ద నుండి ఒక సూచన కాగల్గాలి. మాకు ఆహారం ప్రసాదించు. నీవు ఉత్తమ ఆహారం ప్రసాదించేవాడవు."

وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرَسُولِي قَالُوا آمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ ﴿111﴾

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ ۖ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿112﴾

قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿113﴾

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ ۖ وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿114﴾

ఉల్లేఖనంలో అబూబకర్ (రజి) దేవుని గొప్పతనాన్ని పొగిడిన తరువాత ఇలా అన్నారు, "ప్రజలారా! మీరు ఈ ఆయత్‌ని పఠిస్తారు. దాని తప్పుడు భావం గ్రహిస్తారు. నేను ప్రవక్త (స)ని ఇలా అంటుండగా విన్నాను, "ఎప్పుడైతే ప్రజలు చెడును చూసి వారించరో వారందరిపై అల్లాహ్ శిక్ష అవతరిస్తుందనే అనాలి." (సహీహ్ అబూదావూద్ - హ.నెం.4338) తిర్మిజీలోని అబూ సాలబా ఇలా ఉల్లేఖించారు - దీని భావమేమంటే, చివరి కాలంలో వచ్చే ముస్లింలు. అప్పుడు ప్రతి వ్యక్తి మనోవాంఛలకు దాసుడైపోతాడు. ప్రపంచ జీవితానికి ధర్మంపై ప్రాధాన్యతనిస్తాడు. ఇంకా ప్రతి వ్యక్తి తన నిర్వాకంపై సంతోషంగా ఉంటాడు. ప్రవక్త (స) ఈ కాలం ముస్లిములకు ఇలా బోధించారు, ఆ కాలం రాగానే ప్రజల్ని విడిచిపెట్టి తన గురించి ఆలోచించుకోవడం మంచిది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

قَالَ اللّٰهُ اِنِّيْ مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ ۚ فَمَنْ يَّكْفُرْ بَعْدُ
مِنْكُمْ فَاِنِّيْٓ اُعَذِّبُهٗ عَذَابًا لَّآ اُعَذِّبُهٗٓ اَحَدًا مِّنَ
الْعٰلَمِيْنَ ۧ ﴿115﴾ ع 15 7 5
وَاِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَاَنْتَ قُلْتَ
لِلنَّاسِ اتَّخِذُوْنِيْ وَاُمِّيَ اِلٰهَيْنِ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۭ
قَالَ سُبْحٰنَكَ مَا يَكُوْنُ لِيْٓ اَنْ اَقُوْلَ مَا لَيْسَ
لِيْ ۤ بِحَقٍّ ۭ اِنْ كُنْتُ قُلْتُهٗ فَقَدْ عَلِمْتَهٗ ۭ تَعْلَمُ
مَا فِيْ نَفْسِيْ وَلَآ اَعْلَمُ مَا فِيْ نَفْسِكَ ۭ اِنَّكَ
اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿116﴾
مَا قُلْتُ لَهُمْ اِلَّا مَآ اَمَرْتَنِيْ بِهٖٓ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ
رَبِّيْ وَرَبَّكُمْ ۚ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيْدًا مَّا دُمْتُ
فِيْهِمْ ۚ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِيْ كُنْتَ اَنْتَ الرَّقِيْبَ
عَلَيْهِمْ ۭ وَاَنْتَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿117﴾
اِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَاِنَّهُمْ عِبَادُكَ ۚ وَاِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ
فَاِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿118﴾
قَالَ اللّٰهُ هٰذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصّٰدِقِيْنَ صِدْقُهُمْ ۭ
لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ
فِيْهَآ اَبَدًا ۭ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ ۭ
ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿119﴾

(115) అల్లాహ్ ఇలా జవాబు పలికాడు : “నేను దానిని మీపై అవతరింపజేస్తాను. కాని దాని తరువాత కూడా మీలో ఎవరైనా అవిశ్వాసానికి గురైతే, వారికి నేను ఇంతవరకూ ఎవరికీ విధించని శిక్ష విధిస్తాను.” (116) అల్లాహ్, “మర్యమ్ కుమారుడవైన ఓ ఈసా! నీవు మానవ జాతితో, అల్లాహ్‌ను కాదని నన్నూ, నా తల్లిని దేవుళ్ళుగా భావించండి అని అన్నావా?” అని అడిగినపుడు అతను ఇలా విన్నవించుకుంటాడు : “నీవు పరమ పవిత్రుడవు! ఏ మాటను అనే హక్కు నాకు లేదో ఆ మాటను అనటం నాకు తగిన పనికాదు. ఒకవేళ నేను అలా అని ఉంటే, అది నీకు తప్పకుండా తెలిసివుండేది. నా మనస్సులో ఏముందో నీకు తెలుసు. నీ మనస్సులో ఏముందో నాకు తెలియదు. నీవు రహస్యంగా ఉన్న విషయాలన్నీ తెలిసిన మహాజ్ఞానివి. (117) నీవు ఆదేశించిన దానిని తప్ప మరి దేన్నీ నేను వారికి చెప్పలేదు. అది “అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయన నాకూ ప్రభువే, మీకూ ప్రభువే. నేను వారిమధ్య ఉన్నంత కాలం నేను వారిని కనిపెట్టి ఉన్నాను. నీవు నన్ను పిలుచుకున్న తరువాత నీవే వారిని కనిపెట్టుకొని ఉంటున్నావు. నీవు సమస్త విషయాలను కనిపెట్టుకొని ఉండేవాడవు. (118) ఒకవేళ నీవు వారిని శిక్షించదలచుకుంటే వారు నీ దాసులు, ఒకవేళ క్షమించదలచుకుంటే నీవు శక్తిమంతుడవు, వివేకవంతుడవు.” (119) అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తాడు : “ఈ రోజు సత్యవంతులకు వారి సత్యం లాభాన్ని చేకూరుస్తుంది. వారికి క్రింద కాలువలు ప్రవహించే ఉన్యానవనాలు లభిస్తాయి. అక్కడ వారు ఎల్లప్పుడూ ఉంటారు. వారు అల్లాహ్ అంటే ఇష్టపడతారు. అల్లాహ్ వారంటే ఇష్టపడతాడు. ఇదే గొప్ప విజయం.”

(120) భూమి, ఆకాశాలు వాటిలో ఉన్న సమస్త సామ్రాజ్యం అల్లాహ్‌కు చెందుతుంది. ఆయనకు వస్తువులన్నింటిపైనా అధికారం ఉంది.	لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا فِيْهِنَّ ؕ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ﴿120﴾

16 ع 5 6

109 – 120 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో ప్రజలు పరస్పరం న్యాయంగా, ధర్మంగా వ్యవహరించాలి. ప్రతీ విషయంలో దైవభీతి కలిగి ఉండాలి. మరణ సమయంలో కూడా వీలునామా వ్రాయించేటప్పుడు న్యాయంగా ధర్మంగా వ్యవహరించాలి అని ఆదేశించబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్‌తఆలా తీర్పుదినం నాడు అందరినీ ఒకచోట చేర్చునని, అందరి లెక్కలు తీసుకుంటాడని చివరికి ఈసా (అ) లాంటి గొప్ప ప్రవక్తలను కూడా, “నీవు క్రైస్తవులను నన్ను, నా తల్లిని ఆరాధించండని, అల్లాహ్‌ను త్యజించండని అన్నావా?” అని అల్లాహ్ నిలదీస్తాడు. అప్పుడు ఈసా (అ) భయపడుతూ అతి అణకువతో, “ఓ అల్లాహ్! నేను ఇలా ఎన్నటికీ అనలేదు. వీళ్ళు తమ తాత ముత్తాతల అనుసరణలో నా తల్లిని పూజించారు. నేనెప్పుడూ దాన్ని గురించి ఆదేశించలేదు. నేను కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించమని ఆదేశించాను. ఎందుకంటే ఆయనే మన ప్రభువు. సర్వం ఆయనదే ఇతరుల వద్ద ఏమి లేదు” అంటారు.

వ్యాఖ్యానం : 109వ ఆయత్‌లో అల్లాహ్ హష్‌ర్‌మైదానంలో మానవులందరినీ వారి ప్రవక్తలతో ఎలా వ్యవహరించారని ప్రశ్నిస్తాడు. దాన్ని గురించి వారికి బాగా తెలుసు. కాని వారు తీర్పుదినం యొక్క బాధల వల్ల తిరస్కరిస్తారు. అగోచరాల జ్ఞానం కేవలం అల్లాహ్‌కే ఉంది. అందువల్లే వారు, “నీవే అగోచర జ్ఞానం గలవాడివి” అని అంటారు. దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే ప్రవక్తలు, సందేశహరులు, అగోచరజ్ఞానం కలిగి ఉండరు. ఏదైనా అగోచర జ్ఞానం ఉంటే అది దైవదౌత్యానికి, విధులకు సంబంధించిన విషయం అయి ఉంటుంది. వీటిని కూడా వారికి వహీ ద్వారా తెలియజేయటం జరుగుతుంది. ఎందుకంటే సమస్త విషయాలు తెలిసినవాడే అగోచర జ్ఞాని. ఇతరులు చెబితే తెలుసుకున్నవాడు, అగోచర జ్ఞానం కలవాడు కాదు, అజ్ఞానం అగోచర జ్ఞానం అనబడదు. (అహ్‌సనుల్ బయాన్).

110వ ఆయత్‌లో అల్లాహ్‌తఆలా తన ప్రవక్త మరియు దాసుడైన ఈసా (అ)కు ప్రసాదించిన గొప్ప గొప్ప మహిమల గురించి చర్చించబడింది. నేను నిన్ను తండ్రి లేకుండా కేవలం తల్లి ద్వారా సృష్టించాను. నీ తల్లిని నా నోటి ద్వారానే ఇతరుల ఆరోపణల నుండి విముక్తి కలిగించాను. నిన్ను ఒక దివ్య సూచనగా చేసాము. ఈ విధంగా నిన్ను జిబ్రీల్ ద్వారా శక్తిని ప్రసాదించాము. నిన్ను బాల్యంలో, యవ్వనంలో కూడా సందేశ ప్రచారకునిగా చేశాము. పాలు త్రాగే వయస్సులో మాట్లాడే శక్తిని ప్రసాదించాము. నువ్వు నీ తల్లి శీలం గురించి సాక్ష్యం ఇచ్చి ఆరోపణలనుండి రక్షించావు. ఇంకా నువ్వు నన్ను ఆరాధ్యుడిగా స్వీకరించావు. దైవప్రవక్తనని ఇతరులకు తెలియజేశావు. తరువాత అల్లాహ్, మేము నిన్ను వ్రాయడం, బుద్ధివివేకాన్ని మరియు మూసా (అ)పై అవతరించిన తౌరాతు గ్రంథాన్ని నేర్పాము. నా అనుమతితో నీవు మట్టితో పక్షులను చేసి అందులో ఊదితే అది పక్షి అయిపోయేది. ఇంకా నీవు గ్రుడ్డివారిని, కుష్ఠురోగుల్ని నయం చేసేవాడవు.

సూరె ఆలె ఇమ్రాన్‌లో దీన్ని గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. మరల అల్లాహ్ ఇలా ఉపదేశించాడు, “నా అనుమతితో నీవు శవాలను బ్రతికించేవాడివి. నీవు పిలిచిన వెంటనే నా ఆనతితో, శక్తితో సమాధుల నుండి లేచివచ్చేవారు.” (తఫ్‌సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

112వ ఆయత్‌లో మాయిదహ్ గురించి ప్రస్తావించబడింది. మాయిదహ్ అంటే ఒక పెద్ద పళ్ళెం లేదా చాప. దీన్నే సూరా పేరుగా తీసుకోవడం జరిగింది. ఇబ్రాహీం (అ) అల్లాహ్‌ని, “శవాలను ఎలా బ్రతికింపజేస్తావు” అని ప్రశ్నించినట్లు హవారియ్యాలు మాయిదహ్ కొరకు ప్రశ్నించారు. అప్పుడు ఈసా (అ) మాపై మాయిదహ్

అవతరింపజేయమని అల్లాహ్‌ని ప్రార్థించారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా అన్నాడు, "నేను మీపై ఆహారంతో నిండిన పళ్ళాన్ని లేదా విందు చాపను అవతరింపజేస్తాను. కాని ఆ తరువాత కూడా తిరస్కరిస్తే ఇతరులెవ్వరికీ శిక్షించని విధంగా శిక్షిస్తాను. అల్లాహ్ యొక్క ఈ వాక్యం వల్ల హవారియ్యాలు ఆగిపోయారు. ఆ తరువాత మాయిదహ్, ఆకాశం నుండి దిగిందా? దిగలేదా? కొందరు దిగిందని అంటున్నారు. మరికొందరు దిగలేదని అంటున్నారు. దీన్ని గురించి ఎటువంటి సహీహ్ హదీసూ లేదు. ఇమామ్ షౌకానీ, ఇబ్నె జరీర్ తబ్రీ దిగిందని అంటున్నారు. ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ ముజాహిద్ మరియు హసన్ బస్రీలు మాయిదహ్ అవతరించబడలేదు అనే అభిప్రాయాన్ని సమర్థించారు. మాయిదహ్ అవతరించబడినట్లు ప్రపంచ చరిత్రలో ఎక్కడా వినలేదు. ఇంకా క్రైస్తవుల గ్రంథాలలో కూడా లేదు. ఒకవేళ అవతరించబడి ఉంటే ఈ విషయం ప్రజల్లో ఖ్యాతిగాంచి ఉండేది. గ్రంథాల్లో కూడా ప్రస్తావించబడి ఉండేది.

116వ ఆయత్‌లో తీర్పుదినాన ప్రశ్నించబడుతుందని ఉంది. అంటే అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరులను పూజించే వారికి ఇదొక హెచ్చరిక. ఎవర్ని మీరు దేవుళ్ళుగా భావించారో వారే ఈనాడు దైవం సమక్షంలో ప్రశ్నించబడుతున్నారు. ఇంకో విషయం ఏమిటంటే, క్రైస్తవులు ఈసా (అ)తో పాటు అతని తల్లి మర్యమ్‌ను కూడా ఆరాధ్యులుగా కల్పించుకున్నారు. ఇంకో విషయం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ తప్ప అంటే ఎవరైనా కావచ్చు. విగ్రహాలు, సమాధులు, పుణ్య పురుషులు, చెక్కబొమ్మలు మొదలైనవి. అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరుల్ని ఎవరిని ఆరాధించినా వారు ముష్రికులే (సాటి కల్పించేవారే). అల్లాహ్ ఈసా (అ)తో నువ్వు వారితో నిన్ను ఆరాధ్యునిగా పూజించమని ఆదేశించావా? అని ప్రశ్నిస్తాడు. అప్పుడు ఈసా (అ) భయంతో ఓ అల్లాహ్ నీవు అంతా తెలిసినవాడవు. దేని గురించి నువ్వు ఆజ్ఞాపించావో దాన్నిగురించే ఆదేశించాను. కాని వారు నన్ను ఆరాధ్య దైవంగా చేసుకున్నారు. నేను నిరపరాధిని. నాకేం తెలియదు. నేను కేవలం నిన్నే ఆరాధించమని ఆదేశించాను. నీవు నన్ను ఎత్తుకున్న తరువాత వారు చేసిన వాటికి నేను బాధ్యుణ్ని కాను" అంటారు. అంతిమ దైవప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "తీర్పుదినం నాడు నా ఉమ్మత్‌కు చెందిన కొందరిని దైవదూతలు నరకంలోనికి తీసుకొని పోతారు. అప్పుడు నేను, "ఓ అల్లాహ్ వీరు నా అనుచరులు" అని అంటాను. సమాధానంగా ఇలా ఆదేశించబడుతుంది, "మీ తర్వాత ఇస్లాంలో తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా కల్పనలు చేసారు." అప్పుడు నేను ఈసా (అ) అన్నట్లుగానే అంటాను, "వారిలో ఉన్నంత కాలం నేను ధర్మాన్ని కాపాడాను. నీవు నన్ను ఎత్తుకున్న తరువాత వారి సంగతి నీకే తెలుసు." సమాధానంగా "నువ్వు వారి నుండి వేరైనప్పటి నుండి వీరు ఇస్లాం నుండి వెనక్కి తగ్గుతూ ఉన్నారు."

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

6. అల్ అన్ ఆమ్ పరిచయం

సూరె అల్ అన్ఆమ్‌లో ఖురైషులనుద్దేశించి వారి ముందు దేవుని ఏకత్వం, తీర్పుదినం, దైవదౌత్యానికి సంబంధించిన సాక్ష్యాధారాలను విశదపరుస్తూ విశ్వసించటానికి వారికి ఆహ్వానించబడింది. దానితో పాటు ఒకవేళ విశ్వసించకపోతే దాని పర్యవసానానికి సిద్ధంగా ఉండమని హెచ్చరించబడింది. ఎందుకంటే పూర్వకాలానికి చెందిన జాతులు ప్రవక్తలను తిరస్కరించి దైవశిక్షకు గురయ్యారు.

అరబ్బులు “మేము ఇబ్రాహీమ్ జాతి వారమని, ఈ విగ్రహారాధన మొదలైనవన్నీ ఇబ్రాహీమ్ నుండి పొందామ”ని అనేవారు. అందువల్లే సూరె అన్ ఆమ్‌లో ఇబ్రాహీమ్ పద్ధతిని అంటే అతడు ఏకత్వం పాటించేవాడని, ఒక్క దైవాన్నే ప్రార్థించేవారని, అతడు విగ్రహాలను పగలగొట్టేవాడని, విగ్రహాలను పూజించేవాడు కాదని, ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) సందేశం కూడా అటువంటిదేనని, ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స) కూడా దేవుడు ఒక్కడే అని, అతన్ని ఆరాధించటం సత్యమని, అల్లాహ్‌ను వదలి విగ్రహాలను పూజించటం తప్పని విగ్రహాలు దైవాలు కావని, విగ్రహాలు నిర్జీవులని, మానవుని కన్నా బలహీనమైనవని మాత్రమే బోధించారని విశదపర్చడం జరిగింది.

అందువల్లే ఎవరు అల్లాహ్‌ను పూజిస్తున్నారో వారే ఇబ్రాహీమ్ సంఘానికి చెందినవారు, మరెవరు విగ్రహాలను పూజిస్తున్నారో వాళ్ళు ఇబ్రాహీమ్ సంఘానికి చెందనివారు. ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 165 ఆయత్‌లు ఉన్నాయి.

6. అల్ అన్ ఆమ్

ఆయత్‌లు : 165 **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) స్తోత్రం కేవలం అల్లాహ్ కొరకే. ఆయన ఆకాశాలనూ, భూమినీ సృష్టించాడు. చీకట్లనూ వెలుగునూ ఏర్పాటు చేశాడు. ఇంత జరిగినా తిరస్కారులు ఇతరులను తమ ప్రభువుకు సమానంగా పరిగణిస్తున్నారు.

(2) ఆయనే మిమ్మల్ని మట్టితో సృష్టించాడు. ఆపై మీ కోసం ఒక వ్యవధిని నిర్ణయించాడు. ఆయన వద్ద మరొక వ్యవధి కూడా ఉంది. మీరు ఇంకా అనుమానంలోనే పడివున్నారు. (3) ఆ ఒక్క దైవమే ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఉన్నాడు. మీ రహస్య విషయాలూ, మీ బహిరంగ విషయాలూ అన్నీ ఆయనకు తెలుసు. మీరు సంపాదించేదాన్ని కూడా ఆయన బాగా ఎరుగును. (4) ప్రజలు తమ ప్రభువు తరఫు నుండి వచ్చిన సూచనలను తిరస్కరిస్తూ వచ్చారు.

(5) అయితే వారి వద్దకు వచ్చిన సత్యాన్ని తిరస్కరించారు. సరే. వారు ఎగతాళి చేస్తూ వచ్చిన వాటిలో కొన్ని వార్తలు త్వరలోనే వారికి అందుతాయి. (6) తమ కాలంలో ఎంతో శక్తిగల ఎన్ని జాతులను మేము వారికి పూర్వం నాశనం చేశామో వారు చూడలేదా? మేము మీకు ప్రసాదించని అధికారాన్ని భూమిపై వారికి ప్రసాదించాము. మేము వారిపై ఆకాశం నుండి వర్షాలను కురిపించాము. వారి క్రింద నదులను ప్రవహింపచేశాము. చివరకు మేము వారు చేసిన దుష్కార్యాల ఫలితంగా వారిని నాశనం చేశాము. వారి తరువాత మరొక తరం జాతులను లేపాము.

آياتها 165 — 6 سورة الأنعام مكية — ركوعاتها 20

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ
وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَٰتِ وَٱلنُّورَ ۖ ثُمَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
بِرَبِّهِمۡ يَعۡدِلُونَ ﴿1﴾
هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن طِينٖ ثُمَّ قَضَىٰٓ أَجَلٗا ۖ
وَأَجَلٞ مُّسَمًّى عِندَهُۥ ثُمَّ أَنتُمۡ تَمۡتَرُونَ ﴿2﴾
وَهُوَ ٱللَّهُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَفِي ٱلۡأَرۡضِ ۖ يَعۡلَمُ
سِرَّكُمۡ وَجَهۡرَكُمۡ وَيَعۡلَمُ مَا تَكۡسِبُونَ ﴿3﴾
وَمَا تَأۡتِيهِم مِّنۡ ءَايَةٖ مِّنۡ ءَايَٰتِ رَبِّهِمۡ إِلَّا كَانُواْ
عَنۡهَا مُعۡرِضِينَ ﴿4﴾
فَقَدۡ كَذَّبُواْ بِٱلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمۡ ۖ فَسَوۡفَ يَأۡتِيهِمۡ
أَنۢبَٰٓؤُاْ مَا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿5﴾
أَلَمۡ يَرَوۡاْ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا مِن قَبۡلِهِم مِّن قَرۡنٖ
مَّكَّنَّٰهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ مَا لَمۡ نُمَكِّن لَّكُمۡ
وَأَرۡسَلۡنَا ٱلسَّمَآءَ عَلَيۡهِم مِّدۡرَارٗا وَجَعَلۡنَا
ٱلۡأَنۡهَٰرَ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمۡ فَأَهۡلَكۡنَٰهُم بِذُنُوبِهِمۡ
وَأَنشَأۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِمۡ قَرۡنًا ءَاخَرِينَ ﴿6﴾

وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتٰبًا فِيْ قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوْهُ بِاَيْدِيْهِمْ لَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿7﴾ وَقَالُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ ؕ وَلَوْ اَنْزَلْنَا مَلَكًا لَّقُضِيَ الْاَمْرُ ثُمَّ لَا يُنْظَرُوْنَ ﴿8﴾ وَلَوْ جَعَلْنٰهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنٰهُ رَجُلًا وَّلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَّا يَلْبِسُوْنَ ﴿9﴾

(7) ఓ ప్రవక్తా! ఒకవేళ మేము కాగితంపై వ్రాయబడిన ఒక గ్రంథాన్ని నీపై అవతరింపజేసినా, వారు తమ చేతులతో తాకి చూసినా, సత్య తిరస్కారులు "ఇది పచ్చి కనికట్టు తప్ప మరేమీ కాదు" అని అంటారు. (8) "ఈ ప్రవక్తపై దైవదూత ఎందుకు అవతరింపజేయబడలేదు?" అని వారు అడుగుతారు. మేము ఒకవేళ దైవదూతనే పంపి ఉంటే ఇప్పటికే తీర్పు జరిగి ఉండేది. వారికి వ్యవధి కూడా ఇవ్వబడేది కాదు. (9) ఒకవేళ మేము దైవదూతను అవతరింపజేసినా అతనిని మానవ రూపంలోనే అవతరింపజేసి ఉండేవాళ్ళము. ఇంకా ప్రస్తుతం వారు ఏ సంశయంలో పడివున్నారో వారిని ఆ సంశయానికే గురిచేసి ఉండేవాళ్ళము.

وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِيْنَ سَخِرُوْا مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿10﴾ ع 1 10 7

(10) ఓ ప్రవక్తా! నీకు పూర్వం కూడ ప్రవక్తలను ఎగతాళి చెయ్యటం జరిగింది. కాని చివరకు ఏ యదార్థాన్ని వారు ఎగతాళి చేస్తూ ఉండేవారో, ఆ యదార్థమే వారిని ఆవరించింది.

قُلْ سِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ ثُمَّ انْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿11﴾

(11) వారితో ఇలా అను : "కొంచెం భూమిపై సంచరించి చూడండి, సత్య ధిక్కారుల ముగింపు ఎలా జరిగిందో తెలుస్తుంది."

قُلْ لِّمَنْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ قُلْ لِّلّٰهِ ؕ كَتَبَ عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ؕ لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ؕ اَلَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿12﴾

(12) ''ఆకాశాలలో, భూమిలో ఉన్నదంతా ఎవరిదని?" వారిని అడుగు. సమస్తమూ అల్లాహ్‌దే అని పలుకు. దయాగుణాన్ని ఆయన తన మీద విధించుకున్నాడు. ప్రళయం నాడు ఆయన మీ అందరినీ తప్పకుండా సమావేశ పరుస్తాడు. ఇందులో ఎంతమాత్రం అనుమానం లేదు. కాని తమను తాము ప్రమాదానికి గురిచేసుకున్నవారు మాత్రం దీనిని విశ్వసించరు.

وَلَهٗ مَا سَكَنَ فِي الَّيْلِ وَالنَّهَارِ ؕ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿13﴾

(13) రాత్రిలో పగటిలో ఉండేది అంతా అల్లాహ్‌దే. ఆయన అన్నీ వినేవాడూ, అన్నీ తెలిసినవాడు.

(14) ఇలా అను : "భూమ్యాకాశాల సృష్టికర్త, ఆహారం ప్రసాదించే, ఆహారం అడగని అల్లాహ్‌ను కాదని నేను ఇంకొకరిని నా సంరక్షకుడుగా చేసుకోవాలా?" ఇలా అను : అందరికంటే ముందు నేను ఆయనకు విధేయుణ్ణి కావాలని, ముష్రికులలో మాత్రం కలసి పోవద్దని ఆదేశించబడింది. (15) ఇలా పలుకు : "ఒకవేళ నేను నా ప్రభువు ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘిస్తే, ఒక గొప్ప రోజున శిక్ష గురించి నేను భయపడుతున్నాను. (16) ఎవరు శిక్షనుండి తప్పించబడునో వారిని అల్లాహ్ కరుణించినట్లే, అదే గొప్ప సాఫల్యం. (17) ఒకవేళ అల్లాహ్ నీకు ఏదైనా బాధ కలిగిస్తే, ఆయన తప్ప దాన్నుండి నిన్ను రక్షించే వారెవరూ లేరు. ఆయన నీకు ఏదైనా మేలుజేస్తే, ఆయనకు అన్ని విషయాలపైనా అధికారం ఉంది. (18) ఆయన తన దాసులపై సంపూర్ణ అధికారాలు కలవాడు. ఇంకా అతను మహా వివేకవంతుడు, సర్వమూ తెలిసినవాడు."	قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ ؕ قُلْ اِنِّيْٓ اُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ اَسْلَمَ وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿14﴾ قُلْ اِنِّيْٓ اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ رَبِّيْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿15﴾ مَنْ يُّصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهٗ ؕ وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ﴿16﴾ وَاِنْ يَّمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗٓ اِلَّا هُوَ ؕ وَاِنْ يَّمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿17﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهٖ ؕ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ﴿18﴾

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో దేవుని ఏకత్వం ఆధారాల ద్వారా నిరూపించబడింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ ప్రవక్తను విశ్వసించాలని ఆమోదించబడుతోంది. అయితే ఎవరు ముహమ్మద్ (స)ను అల్లాహ్ ప్రవక్తగా విశ్వసించరో, ఇంకా ఖుర్ఆన్‌ను దైవగ్రంథంగా విశ్వసించరో తీర్పుదినం నాడు వారికి వ్యధాభరితమైన శిక్ష పడుతుంది. ప్రాపంచిక మరియు పరలోక శిక్షల నుండి తప్పించుకోవాలనుకుంటే ముహమ్మద్ (స) మరియు ఖుర్ఆన్‌ని విశ్వసించండి.

వ్యాఖ్యానం : ఖుర్ఆన్‌లోని మొదటి నాలుగు సూరాలు అంటే బఖరా, ఆలె ఇమ్రాన్, నిసా, మాయిదహ్ సూరాలు మదీనాలో అవతరింపజేయబడ్డాయి. అయితే ఇవి సూరె అన్ ఆమ్ తరువాత అవతరించాయి. సూరె అన్ ఆమ్ మక్కాలో, మక్కా చివరి కాలంలో, ముష్రికుల్లో సందేశ ప్రచారం చివరి దశలో ఉన్న సమయంలో అవతరించబడింది. "అన్ ఆమ్" అంటే జంతువు అని అర్థం.

ఈ సూరాలో జంతువుల హరామ్, హలాల్‌కు సంబంధించిన ఆదేశాలు వివరించబడ్డాయి. అవిశ్వాసుల అజ్ఞానం గురించి దైవప్రసన్నత పొందేందుకు జంతువులను విగ్రహాల పేరును విడిచిపెట్టడం గురించి, ఇంకా ఇతర మూఢ విశ్వాసాల గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. అందువల్లే ఈ సూరాకు పేరు "అల్ అన్ ఆమ్" అని పెట్టబడింది. దీని ప్రత్యేకత గురించి ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖించారు, సూరె అన్ ఆమ్ మక్కాలో రాత్రిపూట ఒకేసారి అవతరించబడింది. అంటే హిజ్రత్‌కు ముందు. దానిచుట్టూ డెబ్బైవేల దైవదూతలు దేవుని పవిత్రతను కొనియాడుతూ ఉన్నారు. అస్మా బిన్తె యజీద్ (ర.అన్హా) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ప్రవక్త (స)పై సూరె అన్ ఆమ్ అంతా ఒకేసారి అవతరించింది. ఆ సమయంలో నేను ఒంటె కళ్ళెం పట్టుకొని ఉన్నాను. దైవవాణి యొక్క ప్రభావం వల్ల ఒంటె

ఎముకలు విరిగిపోతాయా అనిపించేది. ఆ సమయంలో ప్రవక్త (స) ప్రయాణంలో ఉన్నారు. సూరె అన్‌ఆమ్ దైవదూతల ధ్యానం మధ్య అవతరించింది. ఆ సమయంలో భూమ్యాకాశాలు దైవదూతలతో నిండి ఉన్నాయి. అబ్దుల్లాహ్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : సూరె అన్ ఆమ్ అవతరింపజేయటానికి 70 వేల మంది దైవదూతలు వచ్చారు. జాబిర్ (ర) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : సూరె అన్ ఆమ్ అవతరించినపుడు ప్రవక్త (స) "సుబ్‌హానల్లాహ్" అని పఠించి ఇలా ఉపదేశించారు. ఈ సూరాను తీసుకొని వచ్చిన దైవదూతలతో ఆకాశం మూలలన్నీ నిండి పోయాయి. ఆ సమయంలో ప్రవక్త (స) కూడా "సుబ్‌హానల్లాహిల్ అజీమ్" అని స్మరిస్తున్నారు. సహాబాలు మొత్తం సూరె అన్ ఆమ్‌ని రాత్రికి రాత్రే వ్రాసుకున్నారు. ఈ సూరాకు రెండు ప్రత్యేకతలున్నాయి. 1. ఒకేసారి సంపూర్ణంగా అవతరించబడింది. 2. దీన్ని 70 వేల మంది దైవదూతలు తీసుకొని వచ్చారు. ఎందుకంటే ఇందులో దేవుని ఏకత్వం, దైవదౌత్యం, దైవన్యాయం మరియు తీర్పుదినం గురించి ఉంది. ఇందులో తిరస్కారుల మరియు నాస్తికుల మూఢనమ్మకాలను ఖండించడం కూడా జరిగింది. ఈ విధంగా ఇస్లాం ప్రధాన నమ్మకాల యొక్క ప్రాముఖ్యత కూడా విదితమవుతుంది. అవతరణా కాలం తెలుసుకున్న తరువాత చాలా సులువుగా దాని వెనుక ఉన్న పరమార్థాన్ని గ్రహించవచ్చును. ప్రవక్త (స) ఇస్లాం వైపు సందేశ ప్రచారం చేస్తూ 12 సం.లు గడిచిపోయాయి, ఇస్లాం స్వీకరించిన అనేకమంది ఖురైష్ అత్యాచారాలు భరించలేక దేశం వదలి వెళ్ళి హబష్ దేశంలో నివసిస్తున్నారు. ప్రవక్త (స) సహాయం కొరకు అబూతాలిబ్ లేరు. ఆయన (స) భార్య ఖదీజా (రజి) కూడా బ్రతికి లేరు. ప్రవక్త (స) ఇంత విచారంలో కూడా సందేశ ప్రచార విధిని నిర్వర్తిస్తూ ఉండేవారు. ఆయన (స) సందేశ ప్రచారం ప్రభావం వల్ల ప్రజలు ఇస్లాం స్వీకరిస్తుండేవారు. కాని ఆయన వంశానికి చెందినవాళ్ళు ఎంతమాత్రం వినేవారు కాదు. ఇస్లాం స్వీకరించినవారిని తిడుతుండేవారు. దానికి తోడు శారీరకంగా హింసించేవారు. ఈ అంధకారమైన వాతావరణంలో ఒకచిన్న వెలుగు "యస్‌రిబ్" వైపు కనబడింది. అక్కడి ఔస్, ఖజ్‌రజ్ తెగలకు చెందిన పెద్దలు వచ్చి ప్రవక్త (స) చేతిపై ఇస్లాం స్వీకరించి ఉన్నారు. ఇంకా అక్కడ ఎలాంటి ఆటంకం లేకుండా ఇస్లాం వ్యాప్తి చెందడం మొదలైంది. కాని ఆ చిన్న ప్రారంభంలో దాగివున్న భవిష్యత్తును ఎవరూ చూడలేకపోయారు. ప్రజల కళ్ళకు ఇస్లాం ఏ దిక్కులేని ఒక చిన్న సంఘంలా కనబడేది. దాని వ్యవస్థాపకునికి, ఆయన కొంతమంది కుటుంబ సభ్యుల అండ తప్ప మరేమీ లేదు. దాన్ని స్వీకరించేవారు కొంతమందే, నిస్సహాయులైన వీరు తమ జాతి విశ్వాసాల నమ్మకాలను త్యజించి సమాజం నుండి వేరుచేయబడ్డారు. చెట్టు నుండి ఆకులు రాలినట్లు అల్లాహ్ ఈ సూరాని "అల్‌హమ్‌ద్"తో ప్రారంభించాడు. ఎందుకంటే కాఫిరైనా, ముస్లిమైనా వినేవారు స్తోత్రాలన్నీ అల్లాహ్ కొరకే అని తెలుసుకోవాలి. అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించేవారు. ఈ విషయం తెలుసుకోవాలని, అల్లాహ్ తన గురించి వివరిస్తూ అతనే భూమ్యాకాశాలను సృష్టించాడని తెలియపరిచాడు. అందువల్ల అతడే సమస్త స్తోత్రాలకు అర్హుడు.

1వ ఆయత్ : విగ్రహారాధకుల నుద్దేశించబడింది. ఎందుకంటే భూమ్యాకాశాలను సృష్టించినవాడు అల్లాహ్‌యే అని, రాత్రి పగలు తెస్తాడని మరియు అతనే సూర్యునికి ఉనికి ప్రసాదిస్తాడని వారు నమ్మేవారు. వారిలో ఎవరు కూడా ఇవన్నీ లాత్, హుబుల్, లేదా ఉజ్జా లేదా ఇంకే దేవీదేవతలు చేస్తాయని నమ్మేవారు కాదు. అందువల్లే వారినుద్దేశించి, "బుద్ధిహీనులారా! మీ అంతట మీరు భూమ్యాకాశాల, రేయింబవళ్ళ సృష్టికర్త అల్లాహ్" అని నమ్ముతున్నప్పుడు ఇతరుల ముందు సాష్టాంగపడటం, బలి ఇవ్వటం, ప్రార్థించటం తమ కష్టాలను విన్నవించుకోవటం దేనికి? అని వారిని బోధించడం జరిగింది. ఆయత్ 8లో దుష్కార్యాల ఫలితంగా మీకు పూర్వం బలవంతులైన జాతులను నాశనం చేసిన మాకు మిమ్మల్ని నాశనం చేయడం కష్టమేమీ కాదు. దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే ఒక జాతి యొక్క ప్రాపంచిక అభివృద్ధిని చూసి, అది సాఫల్యం పొందుతుందని భ్రమపడరాదు. ఈ అభివృద్ధిని ఒక పరీక్షగా అల్లాహ్ తన దాసులకు ప్రసాదిస్తాడు. కాని ఆ గడువు పూర్తవగానే ఈ అభివృద్ధి, వనరులు, ధనం, సుఖాలు వారిని అల్లాహ్ శిక్ష నుండి రక్షించలేవు.

قُلْ اَیُّ شَیْءٍ اَكْبَرُ شَهَادَةً ؕ قُلِ اللّٰهُ ۙ۫ شَهِیْدٌۢ
بَیْنِیْ وَبَیْنَكُمْ ۫ وَاُوْحِیَ اِلَیَّ هٰذَا الْقُرْاٰنُ
لِاُنْذِرَكُمْ بِهٖ وَمَنْۢ بَلَغَ ؕ اَىِٕنَّكُمْ لَتَشْهَدُوْنَ اَنَّ
مَعَ اللّٰهِ اٰلِهَةً اُخْرٰی ؕ قُلْ لَّاۤ اَشْهَدُ ۚ قُلْ اِنَّمَا
هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ وَّاِنَّنِیْ بَرِیْٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ۘ﴿19﴾

(19) వారిని అడుగు : ఎవరి సాక్ష్యం అందరి సాక్ష్యం కంటే గొప్పది? ఇలా అను : నాకూ మీకూ మధ్య అల్లాహ్ సాక్షిగా ఉన్నాడు. ఈ ఖురాను నా వద్దకు వహీ ద్వారా పంపించటం జరిగింది. మిమ్మల్నీ, మరియు ఇది చేరిన వారందరినీ నేను హెచ్చరించాలని, అల్లాహ్‌తో పాటు ఇతర ఆరాధ్యులు కూడా ఉన్నారని మీరు సాక్ష్యం ఇస్తారా? ఇలా అను : నేను అలాంటి సాక్ష్యం ఎంతమాత్రం ఇవ్వలేను. ఇంకా ఇలా అను : ఆరాధ్యుడు ఆయన ఒక్కడే. మీరు చేసే షిర్కునుండి నేను విసిగిపోయాను.

اَلَّذِیْنَ اٰتَیْنٰهُمُ الْكِتٰبَ یَعْرِفُوْنَهٗ كَمَا یَعْرِفُوْنَ
اَبْنَآءَهُمْ ۘ اَلَّذِیْنَ خَسِرُوْۤا اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا
یُؤْمِنُوْنَ ۠﴿20﴾ ع 2 10 8

(20) ఎవరికైతే మేము గ్రంథాన్ని ప్రసాదించామో, వారు తమ కుమారులను గుర్తించే విధంగా ఈ విషయాన్ని కూడా గుర్తిస్తారు. కాని తమ్ము తాము నష్టానికి గురిచేసుకున్న వారే దీన్ని విశ్వసించరు.

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰی عَلَی اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ
بِاٰیٰتِهٖ ؕ اِنَّهٗ لَا یُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ﴿21﴾

(21) అల్లాహ్‌పై అసత్యాలు పలికే వాడికంటే లేదా అతని సూచనలను తిరస్కరించేవాడికంటే పరమ దుర్మార్గుడు ఎవడుంటాడు?ఇలాంటి దుర్మార్గులు ఎప్పటికీ సాఫల్యం పొందలేరు.

وَیَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِیْعًا ثُمَّ نَقُوْلُ لِلَّذِیْنَ
اَشْرَكُوْۤا اَیْنَ شُرَكَآؤُكُمُ الَّذِیْنَ كُنْتُمْ
تَزْعُمُوْنَ﴿22﴾

(22) మేము వారినందరినీ సమావేశపరిచే దినమున విగ్రహారాధకులను ఇలా ప్రశ్నిస్తాము : "మీరు మీ దేవుళ్ళుగా భావించి నిలబెట్టుకున్న ఆ భాగస్వాములందరూ ఎక్కడున్నారు?"

ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ اِلَّاۤ اَنْ قَالُوْا وَاللّٰهِ رَبِّنَا
مَا كُنَّا مُشْرِكِیْنَ﴿23﴾

(23) అప్పుడు వారు : "ఓ మా ప్రభూ! నీసాక్షి! మేము విగ్రహారాధకులము కానేకాము" అని పలకటం తప్ప వారికి మరే దారీ దొరకదు.

اُنْظُرْ كَیْفَ كَذَبُوْا عَلٰۤی اَنْفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ
مَّا كَانُوْا یَفْتَرُوْنَ﴿24﴾

(24) చూడండి! వారు తమకు తామే ఏ విధంగా అసత్యాలు కల్పించారో! వారి బూటకపు దేవుళ్ళందరూ మాయమైపోతారు.

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُ اِلَيْكَ ۚ وَجَعَلْنَا عَلٰى
قُلُوْبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَّفْقَهُوْهُ وَفِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَقْرًا ۭ
وَاِنْ يَّرَوْا كُلَّ اٰيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوْا بِهَا ۭ حَتّٰٓى اِذَا
جَاۗءُوْكَ يُجَادِلُوْنَكَ يَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ
هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿25﴾
وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْـــَٔـوْنَ عَنْهُ ۚ وَاِنْ يُّهْلِكُوْنَ
اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ﴿26﴾
وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ وُقِفُوْا عَلَي النَّارِ فَقَالُوْا يٰلَيْتَنَا
نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِاٰيٰتِ رَبِّنَا وَنَكُوْنَ مِنَ
الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿27﴾
بَلْ بَدَا لَهُمْ مَّا كَانُوْا يُخْفُوْنَ مِنْ قَبْلُ ۭ وَلَوْ
رُدُّوْا لَعَادُوْا لِمَا نُهُوْا عَنْهُ وَاِنَّهُمْ
لَكٰذِبُوْنَ ﴿28﴾
وَقَالُوْٓا اِنْ هِىَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ
بِمَبْعُوْثِيْنَ ﴿29﴾

وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ وُقِفُوْا عَلٰي رَبِّهِمْ ۭ قَالَ اَلَيْسَ هٰذَا
بِالْحَقِّ ۭ قَالُوْا بَلٰى وَرَبِّنَا ۭ قَالَ فَذُوْقُوا الْعَذَابَ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ﴿30﴾ ع 3 10 9

(25) నీ మాటను ఆసక్తిగా వినేవారు వారిలో కొందరు ఉన్నారు. అయితే మేము వారి హృదయాలపై తెరలు వేసి ఉంచాము. అందువల్ల వారు ఏమాత్రం అర్థం చేసుకోలేరు. మరియు వారి చెవులను మొద్దుబారేటట్లు చేశాము. వారు మా సూచనలన్నింటిని చూసుకున్నా, వాటిని విశ్వసించటం అనేది జరగదు. చివరకు వారు నీ వద్దకు వచ్చి నీతో వాదిస్తున్నప్పుడు, వారిలో తిరస్కారులు "ఇవి పూర్వకాలపు గాథలే తప్ప మరేమీ కావు" అని అంటారు. (26) వారు ప్రజలను ఈ విషయాన్ని విశ్వసించకుండా ఆపుతారు. స్వయంగా వారు కూడా దానికి దూరంగా ఉంటారు. వాస్తవానికి వారు తమ్ము తాము నాశనం చేసుకుంటున్నారు. కాని దాన్ని వారు గ్రహించటం లేదు. (27) వారిని నరకం గట్టుపై నిలబెట్టే దృశ్యాన్ని గనక నీవు చూడగలిగితే ఎంతో బాగుంటుంది. అప్పుడు వారు ఇలా అంటారు : "అయ్యో! మళ్ళీ మేము భూలోకానికి పంపబడి, మా ప్రభువు సూచనలు తిరస్కరించకుండా ఉంటే, విశ్వాసులుగా ఉంటే ఎంత బాగుండేది?" (28) వాస్తవానికి వారు అలా అనటానికి కారణం, కేవలం వారు దాచిన సత్యం వారి ముందు బహిర్గతం కావటమే! ఒకవేళ వారిని తిరిగి పంపినా నిషేధించిన దాన్నంతా మళ్ళీ చేస్తారు. వారు అసలు అబద్ధం పలికేవారే, (29) వారు ఇలా అంటున్నారు : "జీవితం అంటే కేవలం ప్రపంచ జీవితమే. మరణించిన తరువాత మనం మళ్ళీ లేపబడటం జరగదు." (30) వారు తమ ప్రభువు ముందు నిలబెట్టబడినప్పుడు నీవు చూస్తే ఎంత బాగుంటుంది! అప్పుడు వారి ప్రభువు వారిని "ఇదంతా యదార్థం కాదా?" అని అడుగుతాడు. వారు : "అవును మా ప్రభూ!" అని అంటారు, అప్పుడు ఆయన : "సరే, మీరు తిరస్కరించిన దానికి ఫలితంగా శిక్షను అనుభవించండి" అని అంటాడు.

قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِلِقَآءِ اللّٰهِ ؕ حَتّٰۤى اِذَا
جَآءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوْا يٰحَسْرَتَنَا عَلٰى مَا
فَرَّطْنَا فِيْهَا ۙ وَهُمْ يَحْمِلُوْنَ اَوْزَارَهُمْ عَلٰى
ظُهُوْرِهِمْ ؕ اَلَا سَآءَ مَا يَزِرُوْنَ ﴿31﴾
وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَاۤ اِلَّا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ ؕ وَلَلدَّارُ
الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿32﴾
قَدْ نَعْلَمُ اِنَّهٗ لَيَحْزُنُكَ الَّذِىْ يَقُوْلُوْنَ فَاِنَّهُمْ
لَا يُكَذِّبُوْنَكَ وَلٰكِنَّ الظّٰلِمِيْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ
يَجْحَدُوْنَ ﴿33﴾
وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوْا عَلٰى مَا
كُذِّبُوْا وَاُوْذُوْا حَتّٰۤى اَتٰهُمْ نَصْرُنَا ۚ وَلَا مُبَدِّلَ
لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ۚ وَلَقَدْ جَآءَكَ مِنْ نَّبَاِى
الْمُرْسَلِيْنَ ﴿34﴾
وَاِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ اِعْرَاضُهُمْ فَاِنِ
اسْتَطَعْتَ اَنْ تَبْتَغِىَ نَفَقًا فِى الْاَرْضِ اَوْ سُلَّمًا
فِى السَّمَآءِ فَتَاْتِيَهُمْ بِاٰيَةٍ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ
لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدٰى فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ
الْجٰهِلِيْنَ ﴿35﴾

(31) అల్లాహ్‌తో తమ సమావేశాన్ని అబద్ధంగా పరిగణించే వారు నష్టానికి గురిఅయ్యారు. అకస్మాత్తుగా ఆ సమయం వచ్చిపడినప్పుడు వారే వాపోతారు : "అయ్యో! ఈ విషయంలో మేము ఎంత పొరపాటు పడ్డాము!" అని వారు తమ పాపాల బరువును తమ వీపులపై మోస్తూ ఉంటారు. చూడండి! వారు మోస్తూవున్న బరువు ఎంత చెడ్డదో! (32) ప్రాపంచిక జీవితం కేవలం ఒక ఆట, ఒక తమాషా మాత్రమే. దైవభీతిపరులకు పరలోక జీవితమే శ్రేష్ఠమైనది. మరి మీ బుద్ధిని ఉపయోగించరా? (33) ఓ ప్రవక్తా! ప్రజల మాటలవల్ల నీకు బాధ కలుగుతుందని మాకు బాగా తెలుసు. కాని వారు నిన్ను ధిక్కరించటం లేదు. ఈ దుర్మార్గులు ధిక్కరిస్తున్నది అల్లాహ్ ఆయతులనే. (34) నీకు పూర్వం కూడా చాలామంది ప్రవక్తలు ధిక్కరించబడ్డారు. కాని వారు ఈ ధిక్కార వైఖరికి, వారు పెట్టే బాధలకు సహనం వహించారు. చివరకు మా సహాయం వారికి రానే వచ్చింది. అల్లాహ్ వాక్యాలను మార్చేశక్తి ఎవరికీ లేదు. పూర్వపు ప్రవక్తలకు సంబంధించిన వార్తలు నీకు అంది వున్నాయి. (35) అయినా ఒకవేళ నీకు వారి అయిష్టం భరించటం కష్టంగా ఉంటే, నీకు శక్తివుంటే, భూమిలో ఒక సొరంగాన్ని వెదకి లేదా ఆకాశానికి నిచ్చెనవేసి, వారివద్దకు ఏదైనా మహిమను తీసుకొని వచ్చే ప్రయత్నం చెయ్యి. ఒకవేళ అల్లాహ్ తలచు కుంటే, వారందరినీ సన్మార్గంపై నడిపించేవాడే. కనుక నీవు అవివేకుల్లో చేరవద్దు.

19 – 35 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : తిరస్కారులు, విగ్రహారాధకులు ముహమ్మద్ (స)ని, ఖుర్‌ఆన్‌ని తిరస్కరించారని వెనుకటి ఆయత్‌లలో చెప్పబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఖుర్‌ఆన్ ఒక వెలుగు అని, విశ్వాసులు దాన్నుండి లాభం పొందుతున్నారని, ఆ వెలుగులో సత్యం–అసత్యం, ఏకత్వం–సాటి కల్పించటం, మంచి–చెడు స్పష్టంగా

కనబడుతున్నాయని, విశ్వాసులు తౌహీద్‌ని అనుసరించారని షిర్క్‌కు దూరంగా ఉన్నారని పేర్కొనడం జరిగింది. ఇంకా అవిశ్వాసులు శవం లాంటి వారని ఎలాగైతే శవం వెలుగులో కూడా చూడలేదో, సత్యాసత్యాలను గ్రహించలేదో అలాగే అవిశ్వాసులు మరియు తిరస్కారులు కళ్ళు ఉండి కూడా సత్యాన్ని చూడలేరని, చెవులు ఉండి కూడా సత్యాన్ని వినలేరని పేర్కొనడం జరిగింది.

వ్యాఖ్యానం : 20వ ఆయత్‌లో యూదులు ప్రవక్తను తమ కుమారులను గుర్తుపట్టే విధంగా గుర్తుపట్టేవారని, ఆయన (స) గుణగణాలు వారి గ్రంథాల్లో పేర్కొనబడి ఉన్నాయని, మరియు వారు ఆ గుణాలు గల ప్రవక్త కోసం ఎదురుచూసేవారని, అందువల్ల వారిలో ఎవరు విశ్వసించకపోయినా వారే నష్టపోయేవారని ఎందుకంటే వారు తెలుసుకున్న తర్వాత కూడా తిరస్కరిస్తున్నారని చెప్పబడింది.

21వ ఆయత్‌లో – ఏవిధంగా అల్లాహ్‌పై అసత్యాలు పలికేవాడు పరమ దుర్మార్గుడో అదేవిధంగా అల్లాహ్ సూచనలను, ఆయన ప్రవక్తను తిరస్కరించినవాడు కూడా పరమ దుర్మార్గుడు. తన్ను తాను దైవప్రవక్తనని ప్రకటించుకోవటం పరమ దుర్మార్గమని చెప్పినప్పటికీ ప్రతి శతాబ్దంలో చాలామంది తాము దైవప్రవక్తలమని అబద్ధాలు పలికారు. దీనిద్వారా ప్రవక్త (స) పలికిన భవిష్యవాణి పూర్తయ్యింది. అంటే 30 మంది మేము దైవప్రవక్తలమని వాదిస్తారు. వెనుకటి శతాబ్దంలో కూడా ఖాదియాన్‌కు చెందిన ఒక వ్యక్తి తాను దైవప్రవక్తనని దావా చేసాడు. కొందరు అతన్ని ప్రవక్తగా, మరికొందరు మసీహ్‌గా అంటే కొంతమంది మాత్రమే అతన్ని ప్రవక్తగా విశ్వసిస్తున్నారు. ఏదో కొంతమంది ఒక అసత్యవాదిని నమ్మినంత మాత్రాన అది సత్యం కాజాలదు. ధృవీకరణకు ఖుర్‌ఆన్ మరియు హదీసుల యొక్క స్పష్టమైన ఆధారాలు తప్పనిసరి. ఈ విషయంలో వాదించిన వారందరూ వైఫల్యాన్నే చవి చూసారు. చివరికి పాకిస్తాన్ అసెంబ్లీలో మీర్జా నాసిర్ అహ్మద్ ఖాదియానీ తన దైవదౌత్యాన్ని బలపరచడానికి ఆధారాలు సమర్పించలేకపోయాడు. ఈ విధంగా ఖాదియానీలు ముస్లిమేతరులుగా పరిగణించడం జరిగింది. అంటే అల్లాహ్‌పై అబద్ధాన్ని ఆపాదించేవాడు, సత్యాన్ని తిరస్కరించేవాడు ఇద్దరూ పరమ దుర్మార్గులే. వీరు ఎన్నటికీ సాఫల్యం పొందలేదు. (అహ్సనుల్ బయాన్).

28, 29 ఆయత్‌లలో అల్లాహ్‌తఆలా పరలోకాన్ని చూసిన తరువాత మళ్ళీ ఇహలోకంలోకి రావాలని కోరే అవిశ్వాసుల గురించి ప్రస్తావించాడు. ఈ కోరిక విశ్వసించటానికి ఉండదు. కేవలం దైవశిక్ష నుండి తప్పించుకోవడానికే ఉంటుంది. తీర్పుదినం నాడు దైవశిక్ష వాళ్ళ ముందుంటుంది. వాళ్ళు తమ కళ్ళతో దాన్ని చూసుకుంటారు. ఒకవేళ వారికోరిక ప్రకారం వారిని భూలోకంలోకి పంపించినా మొదట చేసిన వాటినే మళ్ళీ చేస్తారు. ప్రాపంచిక జీవితంలో పరలోకాన్ని తిరస్కరించేవాడే దైవ తిరస్కారానికి గురవుతాడు. మానవుని మనసులో పరలోక విశ్వాసం నమ్మకం నాటుకుంటే వెంటనే తిరస్కారం, సాటి కల్పించటం నుండి దూరంగా ఉంటాడు. అంటే పరలోక జీవితం చూసిన తరువాత పరలోక జీవితం సత్యమని నమ్ముతారు, కాని అక్కడ విశ్వసించడం వల్ల ఎటువంటి లాభమూ చేకూరదు. తిరస్కారానికి బదులు శిక్షను అనుభవించవలసిందే.

33 – 35 ఆయత్‌ల వివరణ :ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : ప్రవక్త (స)ని సత్య తిరస్కారులు ధిక్కరించటం వల్ల ఆయన (స)కు చాలా బాధ కలిగింది. ఆ బాధను దూరం చేయటానికి ప్రవక్త (స)ని అల్లాహ్ ఇలా ఓదార్చుతున్నాడు, “ఓ ప్రవక్తా! వారు నిన్ను తిరస్కరించుట లేదు, అసలు వారు దైవాదేశాలను తిరస్కరిస్తున్నారు. ఇది కూడా ఒక దుర్మార్గమే.” తిర్మిజీలో ఇలా ఒక ఉల్లేఖనం ఉంది. “అబూజహల్ ఒకసారి ప్రవక్త (స)తో, ‘ఓ ముహమ్మద్ (స) మేము మిమ్మల్ని కాదు, మీరు తెచ్చిన ఈ వాక్యాలను తిరస్కరిస్తున్నాము” అన్నాడు. దానిపై ఈ ఆయత్ అవతరించింది. ఈ ఉల్లేఖనం బలహీనమైనది. కాని ఇంకో రివాయత్ దీన్ని ధృవీకరిస్తుంది. మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ని “అమీన్” (నిజాయితీపరుడు) అని పిలిచేవారు. కాని విశ్వసించేవారు కారు.

اِنَّمَا يَسْتَجِيْبُ الَّذِيْنَ يَسْمَعُوْنَ ؕ وَالْمَوْتٰى يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ ثُمَّ اِلَيْهِ يُرْجَعُوْنَ ﴿36﴾

(36) శ్రద్ధగా వినేవారు మాత్రమే స్వీకరిస్తారు. ఇక మృతుల విషయం, అల్లాహ్ వారిని సజీవంగా లేపుతాడు. తరువాత వారు తిరిగి తీసుకొని రాబడతారు.

وَقَالُوْا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ قَادِرٌ عَلٰٓى اَنْ يُّنَزِّلَ اٰيَةً وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿37﴾

(37) "ఈ ప్రవక్తపై అతని ప్రభువు తరపు నుండి ఏదైనా సూచన ఎందుకు అవతరింపబడలేదు?" అని వారంటారు. ఇలా అను : "అల్లాహ్ సూచనను అవతరింపజేసే సంపూర్ణ శక్తి గలవాడు." కాని వారిలో చాలామంది అజ్ఞానంలో పడివున్నారు.

وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِى الْاَرْضِ وَلَا طٰٓئِرٍ يَّطِيْرُ بِجَنَاحَيْهِ اِلَّاۤ اُمَمٌ اَمْثَالُكُمْ ؕ مَا فَرَّطْنَا فِى الْكِتٰبِ مِنْ شَىْءٍ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ يُحْشَرُوْنَ ﴿38﴾

(38) భూమిపై సంచరించే ఏ జంతువునైనా, గాలిలో రెక్కలతో ఎగిరే ఏ పక్షినైనా చూడండి. ఇవన్నీ మీవంటి జీవులే. వాటి విధి వ్రాసి ఉన్న గ్రంథంలో మేము ఏ కొరతా ఉంచలేదు. ఇవన్నీ వారి ప్రభువు వద్ద సమావేశపరచబడేవే.

وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا صُمٌّ وَّبُكْمٌ فِى الظُّلُمٰتِ ؕ مَنْ يَّشَاِ اللّٰهُ يُضْلِلْهُ ؕ وَمَنْ يَّشَاْ يَجْعَلْهُ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿39﴾

(39) మా సూచనలను తిరస్కరించినవారు చెవిటివారు, మూగవారు, అంధకారంలో పడివున్న వారు. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని మార్గభ్రష్టులుగా చేస్తాడు. తాను కోరిన వారిని రుజుమార్గగాములుగా చేస్తాడు.

قُلْ اَرَءَيْتَكُمْ اِنْ اَتٰٮكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ اَوْ اَتَتْكُمُ السَّاعَةُ اَغَيْرَ اللّٰهِ تَدْعُوْنَ ۚ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿40﴾

(40) వారితో ఇలా అను : "ఆలోచించి మరీ చెప్పండి : ఒకవేళ అల్లాహ్ తరపు నుండి మీపై ఏదైనా ఆపద లేదా ప్రళయం సంభవిస్తే మీరు అల్లాహ్‌ను తప్ప ఎవర్నయినా పిలుస్తారా? మీరు సత్యవంతులే అయితే చెప్పండి.

ఈనాడు కూడా చాలామంది ప్రవక్త (స) గురించి గొప్పగా చెప్పుకుంటారు. కాని విధేయత సమయం వస్తే ఇమామ్ యొక్క విధానానికి ప్రాధాన్యతనిస్తారు. ఇలాంటివారు తాము ఏ విధానాన్ని అనుసరిస్తున్నారో ఆలోచించుకోవాలి. అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (స) ని ఓదార్చుతూ, మీ కంటే ముందు ప్రవక్తలను కూడా అవిశ్వాసులు తిరస్కరించారు. మీరు కూడా వారి వలె సహనం వహించండి. తప్పకుండా అల్లాహ్ వద్ద నుండి సహాయం వస్తుంది. ఇంకా అల్లాహ్ వాగ్దానభంగం చేయడు. అతని వాగ్దానం నెరవేరుతుంది. "మీరు అవిశ్వాసులపై ఆధిక్యం పొందుతారు" అనేది తప్పకుండా పూర్తవుతుంది. అలాగే జరిగింది. దీనివల్ల తెలిసిందేమిటంటే, ప్రారంభంలో ప్రవక్తలను వారి జాతులు తిరస్కరించాయి. కాని చివరికి అల్లాహ్ సహాయం రానే వచ్చింది. వారికి విజయం ప్రాప్తించింది.

بَلۡ اِيَّاهُ تَدۡعُوۡنَ فَيَكۡشِفُ مَا تَدۡعُوۡنَ اِلَيۡهِ اِنۡ
شَآءَ وَتَنۡسَوۡنَ مَا تُشۡرِكُوۡنَ ﴿41﴾ ع 4 11 10
وَلَقَدۡ اَرۡسَلۡنَاۤ اِلٰٓى اُمَمٍ مِّنۡ قَبۡلِكَ فَاَخَذۡنٰهُمۡ
بِالۡبَاۡسَآءِ وَالضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمۡ يَتَضَرَّعُوۡنَ ﴿42﴾
فَلَوۡلَاۤ اِذۡ جَآءَهُمۡ بَاۡسُنَا تَضَرَّعُوۡا وَلٰـكِنۡ قَسَتۡ
قُلُوۡبُهُمۡ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيۡطٰنُ مَا كَانُوۡا
يَعۡمَلُوۡنَ ﴿43﴾
فَلَمَّا نَسُوۡا مَا ذُكِّرُوۡا بِهٖ فَتَحۡنَا عَلَيۡهِمۡ اَبۡوَابَ
كُلِّ شَىۡءٍ ؕ حَتّٰٓى اِذَا فَرِحُوۡا بِمَاۤ اُوۡتُوۡۤا اَخَذۡنٰهُمۡ
بَغۡتَةً فَاِذَا هُمۡ مُّبۡلِسُوۡنَ ﴿44﴾
فَقُطِعَ دَابِرُ الۡقَوۡمِ الَّذِيۡنَ ظَلَمُوۡا ؕ وَالۡحَمۡدُ لِلّٰهِ
رَبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿45﴾

قُلۡ اَرَءَيۡتُمۡ اِنۡ اَخَذَ اللّٰهُ سَمۡعَكُمۡ وَاَبۡصَارَكُمۡ
وَخَتَمَ عَلٰى قُلُوۡبِكُمۡ مَّنۡ اِلٰـهٌ غَيۡرُ اللّٰهِ يَاۡتِيۡكُمۡ
بِهٖ ؕ اُنْظُرۡ كَيۡفَ نُصَرِّفُ الۡاٰيٰتِ ثُمَّ هُمۡ
يَصۡدِفُوۡنَ ﴿46﴾

قُلۡ اَرَءَيۡتَكُمۡ اِنۡ اَتٰٮكُمۡ عَذَابُ اللّٰهِ بَغۡتَةً اَوۡ
جَهۡرَةً هَلۡ يُهۡلَكُ اِلَّا الۡقَوۡمُ الظّٰلِمُوۡنَ ﴿47﴾

(41) అప్పుడు మీరు అల్లాహ్‌నే పిలుస్తారు. ఆయన గనక తలచుకుంటే ఆ ఆపదను మీపై నుండి తొలగిస్తాడు. అలాంటి సమయంలో మీరు నిలబెట్టిన దైవానికి భాగస్వాములను మీరు మరచిపోతారు." (42) మీకు పూర్వం అనేక జాతుల వద్దకు మేము ప్రవక్తలను పంపాము. ఆ జాతులను మేము కష్టనష్టాలకు గురిచేశాము, వారు మమ్ము వినయంగా ప్రార్థించాలని. (43) మా వద్ద నుండి వారిపైకి ఆపద వచ్చిపడినప్పుడు వారు వినమ్రులు ఎందుకు కాలేదు? అయితే వారి హృదయాలు చాలా కఠినంగా తయారయ్యాయి. షైతాను వారి దుష్కార్యాలను మంచివిగా అలంకరించి వారికి చూపాడు. (44) వారు తమకు వినిపించబడిన బోధనల్ని విస్మరించినప్పుడు, మేము వారికొరకు సకల భోగభాగ్యాల ద్వారాలను తెరిచాము. చివరకు వారు తమకు ప్రసాదించబడిన దానిలో నిమగ్నులై ఉండగా, అకస్మాత్తుగా మేము వారిని పట్టుకున్నాము. అప్పుడు వారు ప్రతి విషయం నుండి నిరాశ చెందారు. (45) ఈ విధంగా దుర్మార్గులను సమూలంగా నిర్మూలించటం జరిగింది. స్తోత్రం కేవలం సకల లోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్ కొరకే. (46) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను : "ఆలోచించారా, అల్లాహ్ మిమ్మల్ని అంధులుగా చేసివేస్తే, మిమ్మల్ని చెవిటివారుగా చేసివేస్తే, మీ హృదయాలను మూసివేస్తే, మళ్ళీ మీకు వాటిని ఇవ్వగల మరొక దేవుడెవరైనా ఉన్నారా?" చూడు! ఎలా మేము మాటిమాటికీ మా సూచనలను తెలుపుతున్నామో! అయినా వారు ముఖం త్రిప్పుకుంటున్నారు.

(47) ఇలా అను : "ఆలోచించండి! అల్లాహ్ తరఫునుండి అకస్మాత్తుగా, లేదా బహిరంగంగా మీపై శిక్ష అవతరిస్తే, అప్పుడు దుర్మార్గులు తప్ప వేరెవరైనా నాశనమవుతారా?

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِيْنَ اِلَّا مُبَشِّرِيْنَ
وَمُنْذِرِيْنَ ۚ فَمَنْ اٰمَنَ وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿48﴾
وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا
كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿49﴾
قُلْ لَّآ اَقُوْلُ لَكُمْ عِنْدِيْ خَزَآئِنُ اللّٰهِ وَلَآ
اَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَآ اَقُوْلُ لَكُمْ اِنِّيْ مَلَكٌ ۚ اِنْ
اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰٓى اِلَيَّ ؕ قُلْ هَلْ يَسْتَوِى الْاَعْمٰى
وَالْبَصِيْرُ ؕ اَفَلَا تَتَفَكَّرُوْنَ ﴿50﴾ ع 5 9 11
وَاَنْذِرْ بِهِ الَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ اَنْ يُّحْشَرُوْٓا اِلٰى رَبِّهِمْ
لَيْسَ لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ وَلِيٌّ وَّلَا شَفِيْعٌ لَّعَلَّهُمْ
يَتَّقُوْنَ ﴿51﴾
وَلَا تَطْرُدِ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ
وَالْعَشِيِّ يُرِيْدُوْنَ وَجْهَهٗ ؕ مَا عَلَيْكَ مِنْ
حِسَابِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ وَّمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ
مِّنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُوْنَ مِنَ
الظّٰلِمِيْنَ ﴿52﴾
وَكَذٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِّيَقُوْلُوْٓا
اَهٰٓؤُلَآءِ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنْ بَيْنِنَا ؕ اَلَيْسَ اللّٰهُ
بِاَعْلَمَ بِالشّٰكِرِيْنَ ﴿53﴾

(48) మేము ప్రవక్తలను, శుభవార్తలు ఇచ్చేవారుగా, భయపెట్టేవారుగా పంపాము. అయితే, వారి మాట విని, తమ్ము తాము సంస్కరించుకునే వారికి భయంకానీ, విచారంకానీ కలుగదు. (49) కాని మా వాక్యాలను తిరస్కరించేవారికి వారి దుష్కార్యాల ఫలితంగా తప్పకుండా శిక్ష చుట్టుకుంటుంది. (50) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : "నా వద్ద అల్లాహ్ నిధులు ఉన్నాయనిగానీ, నాకు అగోచర జ్ఞానం ఉందనిగానీ, నేను మీతో చెప్పటం లేదు. ఇంకా నేను దైవదూతనని కూడా మీతో అనటం లేదు. కేవలం నేను నాపై అవతరింపచేయబడే 'వహీ'ని మాత్రమే అనుసరిస్తున్నాను." వారిని అడుగు : "గ్రుడ్డివాడూ, కళ్ళు గలవాడూ ఇద్దరూ సమానులేనా? మరి మీరెందుకు ఆలోచించరు?" (51) ఓ ప్రవక్తా! ఆయన తప్ప తమకు సహాయం చేసేవాడుగాని, తమ కొరకు సిఫారసు చేసేవాడుగానీ లేనటువంటి తమ ప్రభువు ముందు సమావేశపరచబడుదురని భయపడేవారికి, వారు దైవభీతి గలవారుగా మారేందుకు నీవు దీనిద్వారా బోధించు.

(52) రాత్రింబవళ్ళు తమ ప్రభువును ఆయన ప్రసన్నతను పొందే ప్రయత్నంలో వేడుకునే వారినీ నీవు దూరంగా తొలగిపొమ్మనకు. వారికి సంబంధించిన ఏ విషయాన్ని గురించి నీపై భారం లేదు. నీకు సంబంధించిన ఏ విషయాన్ని గురించీ వారిపై భారం లేదు. దీని తరువాత కూడ నీవు వారిని దూరంగా గెంటివేస్తే దుర్మార్గులలో చేరిపోతావు.

(53) మేము ఈ విధంగా వారిలోని కొందరిని కొందరి ద్వారా పరీక్షకు గురిచేశాము. వారు వీరిని చూసి, "మాలో అల్లాహ్ దయను పొందిన వారు వీరేనా?" అని అనేందుకు - అవును! అల్లాహ్, కృతజ్ఞతలు చూపే తన దాసులను ఎరుగడా ఏమి?

وَاِذَا جَآءَكَ الَّذِيۡنَ يُؤۡمِنُوۡنَ بِاٰيٰتِنَا فَقُلۡ سَلٰمٌ
عَلَيۡكُمۡ كَتَبَ رَبُّكُمۡ عَلٰى نَفۡسِهِ الرَّحۡمَةَ ۙ اَنَّهٗ
مَنۡ عَمِلَ مِنۡكُمۡ سُوۡٓءًۢا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنۡ
بَعۡدِهٖ وَاَصۡلَحَ ۙ فَاَنَّهٗ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿54﴾
وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الۡاٰيٰتِ وَلِتَسۡتَبِيۡنَ سَبِيۡلُ
الۡمُجۡرِمِيۡنَ ﴿55﴾ ع 6 5 12
قُلۡ اِنِّىۡ نُهِيۡتُ اَنۡ اَعۡبُدَ الَّذِيۡنَ تَدۡعُوۡنَ مِنۡ
دُوۡنِ اللّٰهِ ؕ قُلْ لَّاۤ اَتَّبِعُ اَهۡوَآءَكُمۡ ۙ قَدۡ ضَلَلۡتُ
اِذًا وَّمَاۤ اَنَا مِنَ الۡمُهۡتَدِيۡنَ ﴿56﴾
قُلۡ اِنِّىۡ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنۡ رَّبِّىۡ وَكَذَّبۡتُمۡ بِهٖ ؕ مَا
عِنۡدِىۡ مَا تَسۡتَعۡجِلُوۡنَ بِهٖ ؕ اِنِ الۡحُكۡمُ اِلَّا لِلّٰهِ ؕ
يَقُصُّ الۡحَـقَّ وَهُوَ خَيۡرُ الۡفٰصِلِيۡنَ ﴿57﴾
قُلْ لَّوۡ اَنَّ عِنۡدِىۡ مَا تَسۡتَعۡجِلُوۡنَ بِهٖ لَقُضِىَ
الۡاَمۡرُ بَيۡنِىۡ وَبَيۡنَكُمۡ ؕ وَاللّٰهُ اَعۡلَمُ
بِالظّٰلِمِيۡنَ ﴿58﴾

(54) మా వాక్యాలను విశ్వసించేవారు నీ వద్దకు వచ్చినప్పుడు, వారితో ఇలా పలుకు : “మీపై శాంతి కురియుగాక! మీ ప్రభువు తనపై దయను విధించుకున్నాడు. ఒకవేళ మీలో ఎవరైనా అజ్ఞానం వల్ల ఏదైనా తప్పుచేసి, తరువాత పశ్చాత్తాపపడి సరిదిద్దుకుంటే, ఆయన అతనిని క్షమిస్తాడు. ఉదారంగా వ్యవహరిస్తాడు.” (55) ఈ విధంగా మేము మా సూచనలను స్పష్టంగా వివరిస్తాము. పాపాత్ముల మార్గం పూర్తిగా విపులం కావాలని. (56) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను : “అల్లాహ్‌ను తప్ప మీరు వేడుకునే ఇతరులకు దాస్యం చెయ్యటం నాపై నిషేధించబడింది.” ఇలా అను : “నేను మీ కోరికలను అనుసరించను. అలా చేస్తే, నేను మార్గభ్రష్టుడనయిపోతాను. సన్మార్గం నుండి తప్పిపోతాను.” (57) ఇలా అను : “నా ప్రభువు వద్ద నుండి వచ్చిన స్పష్టమైన ప్రమాణంపై నేను స్థిరంగా ఉన్నాను. మీరు దానిని తిరస్కరించారు. మీరు తొందరపెడుతున్న విషయం మాత్రం నా అధీనంలో లేదు. సంపూర్ణ అధికారం కేవలం అల్లాహ్‌కే ఉంది. ఆయనే సత్యాన్ని ప్రకటిస్తాడు. ఆయనే ఉత్తమ తీర్పు ఇచ్చేవాడు.” (58) ఇలా అను : “మీరు తొందరపెట్టే విషయం నా అధీనంలో గనక ఉన్నట్లయితే, నాకూ మీకూ మధ్య ఎప్పుడో తీర్పు జరిగి ఉండేది. అయితే దుర్మార్గుల గురించి అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు.

36 – 58 ఆయత్‌ల వివరణ : ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో విగ్రహారాధకులు, తిరస్కారులు ప్రవక్త (స)ని, ఖుర్‌ఆన్‌ని తిరస్కరించారని చెప్పబడింది. ఈ వాక్యాల్లో దానికి కారణం కూడా తెలుపబడింది. ఎందుకంటే తిరస్కారులు, విగ్రహారాధకులు శవాల్లాంటివారని, ఎలాగైతే ఒక శవం వెలుగులో కూడా చూడలేదో అదేవిధంగా వీరు కూడా చూడలేరు.

ఖుర్‌ఆన్ రుజుమార్గ దీపం మరియు కాంతిలాంటిది. కాని వీరు ఖుర్‌ఆన్ వెలుగు నుండి లాభం పొందడం లేదు. ఇదేవిధంగా ప్రవక్త (స) జీవితం కూడా ఒక ఆదర్శమైన జీవితం. ప్రవక్త (స) జీవితమంతా వారి ముందే గడిచింది. ఏనాడూ మోసం, అబద్ధం లాంటి ఏ విషయమూ ఆయన (స) జీవితంలో లేదు. ఆయన్ని అందరూ

“సత్యవంతుడు”, “సత్యసంధుడు” అని పిలిచేవారు. ఇంత జరిగినా వీళ్ళుప్రవక్త (స)ని తిరస్కరించారు. ఖుర్ఆన్ మరియు ప్రవక్త (స) రుజుమార్గదీపంగా మరియు మానవ జీవితానికి వెలుగుదీపంగా ఉండేవి. వీరు శవాల్లా ఉన్నారు. అందువల్లే వీటి నుండి లాభం పొందలేకపోయారు. విశ్వాసులు మరియు ముస్లిములు చైతన్యవంతులు. . అందువల్లే వారు ఖుర్ఆన్ మరియు ప్రవక్త (స) బోధనల వెలుగులో సత్యాసత్యాల తేడా గ్రహించారు. వెంటనే ఖుర్ఆన్‌ని, ప్రవక్త (స)ని విశ్వసించారు.

వ్యాఖ్యానం : 24 నుండి 54వ ఆయత్ వరకు అల్లాహ్‌తఆలా తన శిక్ష గురించి వివరణ ఇచ్చాడు. ఏజాతి దైవ తిరస్కారానికి గురవుతుందో దానిపై ముందు చిన్న చిన్న శిక్షలు అంటే కరువు, ఆకలి లేదా రోగానికి గురిచేయడం జరుగుతుంది. ఇవి కేవలం హెచ్చరికలుగా వస్తాయి. వారు దాన్ని గ్రహించి అల్లాహ్ మార్గం వైపు వస్తే శిక్షను వారి నుండి ఎత్తివేసి వారిపై కరుణా కటాక్షాలు కురిపిస్తాడు. లేదా ఇంకో రకం శిక్షను పంపిస్తాడు. అంటే సిరిసంపదలు భోగవిలాసాలలో వాళ్ళు మునిగి ఉంటారు. అల్లాహ్‌ను మరచిపోతారు. ఇంకా సమాజం అభివృద్ధి చెందుతుందని భావిస్తారు. వారి పాపాలు, ధిక్కరణ హద్దు మీరిపోతాయి. అప్పుడు వారిపై అకస్మాత్తుగా అల్లాహ్ కఠినమైనశిక్ష అవతరిస్తుంది. వారిని సర్వనాశనం చేసివేస్తుంది.

50వ ఆయత్ : కొందరు అమాయకులు దైవభక్తులు సామాన్య మానవుల నుండి వేరుగా ఉండాలని, వారు సైగ చేస్తే కొండ బంగారం అయిపోవాలని, వారు ఆజ్ఞాపిస్తే భూమిలో నిధినిక్షేపాలు రావాలని, వారికి ప్రజల పరిస్థితులు తెలిసి ఉండాలనీ, పోయిన వస్తువుల గురించి తెలిసి ఉండాలని, రోగి గురించి, గర్భంలో ఉన్న బిడ్డ గురించి అంటే సామాన్య మానవ లోపాలు అతనిలో ఉండకూడదని భావిస్తారు. అమాయకులు ఆకలిదప్పికలు ఉన్నవారిని నిద్రపోయేవారిని, భార్యాబిడ్డలు ఉన్నవారిని, వ్యాపారం చేసేవారిని దైవభక్తులుగా భావించరు. ప్రవక్త (స) పట్ల కూడా ఇలాంటి భావాలే ఉండేవి. దైవదౌత్యం గురించి విన్నప్పటి నుండి దాని ధృవీకరణకు అగోచర విషయాల గురించి ప్రశ్నించేవారు. అసాధ్యమైన విషయాల గురించి ప్రశ్నించేవారు. ఈ ప్రవక్త వింతగా ఉన్నాడు, తింటాడు, త్రాగుతాడు, ఇతనికి భార్యాబిడ్డలున్నారు. బజారులో నడుస్తాడే! అని ఆశ్చర్యపోయేవారు. వీటి గురించి ఈ ఆయత్‌లలో సమాధానం ఇవ్వబడింది.

52వ వాక్యం వ్యాఖ్యానం : అంటే నిరాధారులైన పేద ముస్లిములు భక్తి శ్రద్ధలతో తమ ప్రభువును వేడుకుంటూ ఉంటారు. ఆయన్ని ఆరాధిస్తారు. ముష్రికుల యొక్క ఈ కోరిక : “ఓ ముహమ్మద్! మీవద్ద పేదల, బిచ్చగాళ్ళ సమూహమే ఉంటుంది. కొంచెం వారిని దూరంగా ఉంచండి. మేము కూడా మీతో కలిసి కూర్చుంటాము” అని అన్నప్పుడు, అల్లాహ్ ప్రవక్తను ఇలా ఆజ్ఞాపించాడు, “ఆ పేద వారిని దూరం చేయకండి. ఎందుకంటే వారి విషయంతో మీకు సంబంధం లేదు. మీ విషయంతో వారికి సంబంధం లేదు. ఒకవేళ మీరు అలా చేస్తే అన్యాయం చేసినట్లే. అది మీకు తగని పని. మీ పని జాతిని వివరించడం, బోధించడం.” పేదలను బలహీనులను చిన్నచూపు చూడటం లేదా వారి సహవాసాన్ని ఇష్టపడకపోవటం లేదా వారికి దూరంగా ఉండటం ఇవన్నీ బుద్ధిహీనుల పనులు. విశ్వాసులు ఇలా చెయ్యరు. విశ్వాసులు విశ్వాసులను ప్రేమిస్తారు. వారు బీదవారైనా, బలహీనమైనవారైనా సరే.

53 – 54 ఆయత్‌ల వ్యాఖ్యానం : ఇస్లాం ప్రారంభ సమయంలో పేదవారు, బానిసల వంటి వారే ఇస్లాం స్వీకరించారు. అందువల్లే ఈ విషయం ధనవంతులకు, నాయకులకు, తిరస్కారులకు వింతగా అనిపించింది. ఇంకా వారు పేదలను ఎగతాళి చేసేవారు. వారిలో నుండి తమ ఇష్టం వచ్చిన వారిని కఠిన బాధలకు గురిచేసేవారు. ఇంకా “అల్లాహ్ కరుణ చూపినది వీరినేనా” అని అపహాస్యం చేసేవారు. అసలు వీరి ఆలోచన ఏమిటంటే ఇస్లాం మరియు ఈమాన్ ఒకవేళ అల్లాహ్ కరుణే అయితే అందరికన్నా ముందు తమను కరుణించేవాడు. ఇంకోచోట ఇలా

وَعِنْدَهٗ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَآ اِلَّا هُوَ ؕ
وَيَعْلَمُ مَا فِی الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ؕ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ
وَّرَقَةٍ اِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِیْ ظُلُمٰتِ الْاَرْضِ
وَلَا رَطْبٍ وَّلَا يَابِسٍ اِلَّا فِیْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ﴿59﴾

وَهُوَ الَّذِیْ يَتَوَفّٰىكُمْ بِالَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا
جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيْهِ لِيُقْضٰۤى
اَجَلٌ مُّسَمًّى ۚ ثُمَّ اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ
يُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿60﴾ ع 7 5 13

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهٖ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ
حَفَظَةً ؕ حَتّٰۤى اِذَا جَآءَ اَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ
رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُوْنَ ﴿61﴾

(59) అగోచరాల తాళం చెవులు ఆయన వద్దనే ఉన్నాయి. వాటిని ఆయన తప్ప ఎవరూ ఎరుగరు. భూమిలోనూ, సముద్రంలోనూ ఉన్నదంతా ఆయనకు తెలుసు. చెట్టు నుండి ఏ ఆకు కూడా ఆయనకు తెలియకుండా రాలదు. భూమిలో చీకటి పొరలలో ఉన్న ఏ గింజైనా తడిగా లేదా పొడిగా ఉన్నదైనా ఆయనకు తెలియకుండా ఉండదు. ఇదంతా ఒక స్పష్టమైన గ్రంథంలో వ్రాయబడి ఉంది. (60) ఆయనే రాత్రివేళ మీ ఆత్మలను వశపరచుకుంటాడు. పగటివేళ మీరు చేసేదంతా ఆయనకు తెలుసు. మళ్ళీ ఆయన మిమ్మల్ని ఈ వ్యవహార ప్రపంచంలోకి తిరిగి పంపుతాడు, మీ నిర్ణీత కాలం పూర్తవటానికి. మరలా మీరు ఆయన వైపునకే మరలిపోవలసి ఉంది. అప్పుడు ఆయన మీకు మీరు చేస్తూ ఉన్నదంతా చూపుతాడు. (61) తన దాసులపై ఆయనకు పూర్తి అధికారం ఉంది. మీ రక్షకుల్ని నియమించి పంపుతాడు. చివరకు మీలో ఎవరికైనా మరణం సంభవించినప్పుడు, ఆయన పంపిన దూతలు అతని ప్రాణం తీసుకుంటారు. తమ కర్తవ్యంలో వారు ఏమాత్రం అజాగ్రత్తగా ఉండరు.

ఉపదేశించాడు : "ఒకవేళ ఇది గనక మేలైనదై ఉంటే వీళ్లు (ఈ పేదలు) మాకన్నా ముందు దీని వైపునకు వెళ్ళి ఉండేవారు కారు." (అహ్ఖాఫ్ – 11). అంటే పేదవాళ్ళకన్నా, బలహీనులకన్నా ముందు మేము విశ్వసించాల్సింది. అంటే అల్లాహ్ బాహ్యరూపాన్ని చూడడు. మనసులో ఉన్న సంకల్పాన్ని చూస్తాడు. దాని ఆధారంగా అతను తనకు కృతజ్ఞతలు తెలిపే దాసులెవరో గుర్తిస్తాడు. అల్లాహ్ ఎవరిలో కృతజ్ఞతా భావం చూసాడో వారికి విశ్వాస భాగ్యం ప్రసాదించాడు. హదీసులో ఈ విధంగా ఉంది : "అల్లాహ్‌తఆలా మీ ముఖాలను, మీ రూపురేఖలను చూడడు. ఆయన మీ మనసులు మరియు మీరు చేసే కార్యాలను చూస్తాడు." (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.4651)

57వ ఆయత్ వ్యాఖ్యానం : అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను ఇలా ఆదేశించాడు : "ఓ ప్రవక్తా! ఇలా పలకండి. అల్లాహ్‌ను వదలి మీరు ఎవరిని ప్రార్థిస్తున్నారో నేను వారిని ప్రార్థించను." ఈ విషయంలో వారి ఆశ నిరాశగా మార్చేందుకు ఆదేశమివ్వబడింది. ఇలా అను, "నేను మీ మనో కాంక్షలననుసరించి విగ్రహారాధన చేయలేను. ఇంకా పేద, బలహీనమైన ముస్లిములను తరిమి వేయలేను." ఈ వాక్యంలో ముష్రికుల మార్గభ్రష్టత్వానికి అసలు కారణం మనోకాంక్షలను అనుసరించటమే అని వాళ్ళు అనుసరిస్తున్న మార్గం రుజుమార్గం కాదని, మనోకాంక్షల దాస్యం అని పేర్కొన్నారు. సత్యాన్ని కోరేవారు, తాతముత్తాతల మార్గాన్ని వదలి సత్యబద్ధంగా తెలిసిన దానిపై అమలు చేయాలి. (తైసీరుర్ రహ్మాన్)

ثُمَّ رُدُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰىهُمُ الْحَقِّ ؕ اَلَا لَهُ
الْحُكْمُ ۟ وَهُوَ اَسْرَعُ الْحٰسِبِيْنَ ﴿62﴾
قُلْ مَنْ يُّنَجِّيْكُمْ مِّنْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
تَدْعُوْنَهٗ تَضَرُّعًا وَّخُفْيَةً ۚ لَئِنْ اَنْجٰىنَا مِنْ هٰذِهٖ
لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿63﴾
قُلِ اللّٰهُ يُنَجِّيْكُمْ مِّنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ
اَنْتُمْ تُشْرِكُوْنَ ﴿64﴾
قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلٰٓى اَنْ يَّبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا
مِّنْ فَوْقِكُمْ اَوْ مِنْ تَحْتِ اَرْجُلِكُمْ اَوْ
يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَّيُذِيْقَ بَعْضَكُمْ بَاْسَ
بَعْضٍ ؕ اُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّهُمْ
يَفْقَهُوْنَ ﴿65﴾
وَكَذَّبَ بِهٖ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ؕ قُلْ لَّسْتُ
عَلَيْكُمْ بِوَكِيْلٍ ؕ ﴿66﴾
لِكُلِّ نَبَاٍ مُّسْتَقَرٌّ ۫ وَّسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿67﴾
وَاِذَا رَاَيْتَ الَّذِيْنَ يَخُوْضُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا فَاَعْرِضْ
عَنْهُمْ حَتّٰى يَخُوْضُوْا فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِهٖ ؕ وَاِمَّا
يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطٰنُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرٰى
مَعَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿68﴾
وَمَا عَلَى الَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ
وَّلٰكِنْ ذِكْرٰى لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿69﴾

(62) మళ్ళీ వారంతా తమ వాస్తవ దైవం, అల్లాహ్ సన్నిధికి మరలింపబడతారు. గుర్తుంచుకోండి, తీర్పు చేసే సర్వాధికారాలు అతనికే ఉన్నాయి. ఆయన లెక్క తీసుకోవటంలో వడిగలవాడు." (63) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అడుగు : "భూసముద్రాల అంధకారం నుండి మిమ్మల్ని రక్షించేది ఎవరు? మీరు దీనంగా అతి గోప్యంగా ఈ కష్టాల నుండి ఆయన మమ్మల్ని రక్షిస్తే, మేము తప్పకుండా కృతజ్ఞులం అవుతాము" అని ప్రార్థించేది ఎవరిని? (64) ఇలా అను : "అల్లాహ్ మీకు దాని నుండి, ఇంకా ఇతర బాధల నుండీ విముక్తి కలిగిస్తాడు. తరువాత మీరు ఇతరులను ఆయనకు సాటి కల్పిస్తారు." (65) ఇలా అను : "ఆయన సర్వ శక్తిమంతుడు. మీపై నుండి లేదా మీ పాదాల కింద నుండి ఏదైనా శిక్షను అవతరింపచేయగలడు. లేదా మిమ్మల్ని వర్గాలుగా విభజించి ఒక వర్గం బలాన్ని మరొక వర్గానికి రుచి చూపించగలడు." చూడండి! వారు సత్యాన్ని గ్రహిస్తారని, మేము మా సూచనలను ఎలా వివరిస్తున్నామో! (66) ఇది సత్యం అయినప్పటికీ, నీ జాతి దాన్ని తిరస్కరించింది. వారితో ఇలా అను : "నేను మీ పట్ల బాధ్యుడను కాను. (67) ప్రతి వార్తకి ఒక గడువు ఉంటుంది. త్వరలోనే మీరు తెలుసుకుంటారు." (68) ఓ ప్రవక్తా! ప్రజలు మా ఆయతులలో తప్పులెన్నటాన్ని నీవు గమనిస్తే వారి వద్ద నుండి తొలగిపో - వారు మరో విషయాన్ని గురించి మాట్లాడటం మొదలుపెట్టేవరకు. ఒకవేళ నిన్ను షైతాను ఏమరుపాటుకు గురిచేస్తే, నీవు గ్రహించిన తరువాత, మళ్ళీ దుర్మార్గుల వద్ద కూర్చోకు. (69) వారి లెక్కలోని ఏ విషయానికీ దైవభీతి కలవారు బాధ్యులు కారు. అయితే హితబోధ చేయటం వారి విధి. ఎందుకంటే వారు దుష్కార్యాల నుండి దూరంగా ఉండేందుకు!

وَذَرِ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَهُمْ لَعِبًا وَّلَهْوًا
وَّغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِهٖٓ اَنْ تُبْسَلَ
نَفْسٌۢ بِمَا كَسَبَتْ ۖ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
وَلِيٌّ وَّلَا شَفِيْعٌ ۚ وَاِنْ تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذْ
مِنْهَا ۗ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اُبْسِلُوْا بِمَا كَسَبُوْا ۚ
لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيْمٍ وَّعَذَابٌ اَلِيْمٌۢ بِمَا
كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ﴿70﴾ ع 8 10 14
قُلْ اَنَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا
يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلٰٓى اَعْقَابِنَا بَعْدَ اِذْ هَدٰىنَا اللّٰهُ
كَالَّذِى اسْتَهْوَتْهُ الشَّيٰطِيْنُ فِى الْاَرْضِ
حَيْرَانَ ۖ لَهٗٓ اَصْحٰبٌ يَّدْعُوْنَهٗٓ اِلَى الْهُدَى ائْتِنَا ۗ
قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ۗ وَاُمِرْنَا لِنُسْلِمَ
لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿71﴾

وَاَنْ اَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّقُوْهُ ۗ وَهُوَ الَّذِىْٓ اِلَيْهِ
تُحْشَرُوْنَ ﴿72﴾
وَهُوَ الَّذِىْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۗ
وَيَوْمَ يَقُوْلُ كُنْ فَيَكُوْنُ ۚ قَوْلُهُ الْحَقُّ ۗ وَلَهُ
الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِى الصُّوْرِ ۗ عٰلِمُ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ ۗ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ﴿73﴾

(70) తమ ధర్మాన్ని ఒక ఆటగా, ఒక తమాషాగా భావించినవారిని ప్రాపంచిక జీవితం మోసగించిన వారిని గురించి నీవు పట్టించుకోకు. ఇంకా వారిని దీని ద్వారా హితబోధ చెయ్యి. ఎందుకంటే, ప్రతి వ్యక్తీ తాను చేసిన దుష్కార్యాలకు బదులుగా బంధింపబడి ఉన్నాడు. అతనికి అల్లాహ్ తప్ప సహాయకుడుగాని, సిఫారసు జేసేవాడుగాని లేడు. ఇంకా అతడు దేనినైనా పరిహారంగా ఇవ్వదలచుకున్నా, అతని నుండి స్వీకరించబడదు. ఎందుకంటే వారు స్వయంగా తాము సంపాదించిన దానికి పట్టుబడ్డారు. వారి తిరస్కారానికి ఫలితంగా త్రాగటానికీ కాగే నీరు, కఠినమైన శిక్షా లభిస్తాయి. (71) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అడుగు : అల్లాహ్‌ను కాదని, మాకు లాభంకానీ, నష్టంకానీ కలిగించలేని వారిని మేము వేడుకోవాలా? అల్లాహ్ మాకు రుజుమార్గం ప్రసాదించిన తరువాత కూడా మేము ముందుకువేసిన అడుగును వెనక్కి త్రిప్పుకోవాలా? షైతానులు ఎడారిలో దారి తప్పించగా సహచరులు 'ఇటురా, సరైన మార్గం ఇక్కడుంది', అని పిలుస్తూ ఉన్నప్పటికీ తొందరపడి కలవరపాటుతో తిరిగే వాని స్థితి మాదిరిగానే మేమూ అయిపోవాలా? ఇలా అను : "వాస్తవానికి, సత్యమైన మార్గదర్శకత్వం ఒక్క అల్లాహ్ మార్గదర్శకత్వమే. సర్వ లోకాల ప్రభువుకు విధేయత చూపమని మాకు ఆజ్ఞాపించబడింది.

(72) నమాజును స్థాపించండి. ఆయనకు భయపడండి. ఆయన వైపునకే మీరంతా సమావేశపరచబడతారు." (73) ఆయనే ఆకాశాన్నీ, భూమినీ సత్యం ఆధారంగా సృష్టించాడు. ఆయన ప్రళయాన్ని ''అయిపో'' అని అనగానే అది సంభవిస్తుంది. ఆయన వాక్కు పూర్తిగా సత్యమైనది. శంఖంలో ఊదబడే దినమున విశ్వాధిపత్యం ఆయనదే. ఆయన గోచర అగోచర జ్ఞానం గలవాడు. అత్యంత వివేకి, సర్వమూ తెలిసినవాడు.

(74) ఇంకా ఇబ్రాహీము తన తండ్రి ఆజరుతో "ఏమిటీ, నీవు విగ్రహాలను ఆరాధ్యులుగా చేస్తున్నావా? నువ్వూ, నీ జాతివారూ నిశ్చయంగా స్పష్టమైన అపమార్గంలో పడి ఉన్నట్లు చూస్తున్నాను" అని చెప్పిన సందర్భం స్మరించదగినది.	وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ ءَازَرَ أَتَتَّخِذُ أَصْنَامًا ءَالِهَةً ۖ إِنِّىٓ أَرَىٰكَ وَقَوْمَكَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿74﴾

59 – 73 ఆయత్‌ల వివరణ :వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ కేవలం ఒక్కడే అని, ఆయన్నే ఆరాధించాలని, ఆయన సంపూర్ణ అగోచరజ్ఞానం కలవాడని, ఆయన తప్ప అగోచర జ్ఞానం కలవాడు ఎవడూ లేడని, బలంలో, శక్తిలో, గొప్పతనంలో, ఔన్నత్యంలో ఆయనకు ఎవరూ సాటి లేరని వివరించబడింది.

ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ దాసులపై దయ, కరుణ చూపేవాడని, వారి కష్టాలను దూరం చేసేవాడని, వారి సమస్యలను పరిష్కరించేవాడని, ఇంకా అల్లాహ్ చాలా బలవంతుడని ఒకవేళ ఏ జాతిగాని, ఏ వ్యక్తిగాని, ఏ రారాజు గాని, ఎవరైనా సరే ఆయనకు అవిధేయత చూపినా, లేదా అతను పంపించిన ప్రవక్తలను ధిక్కరించినా అతన్ని పట్టుకొని శిక్షించే శక్తిగలవాడని తెలియజేయబడింది. 59వ వాక్యంలో అల్లాహ్‌తఆలా అంతులేని అగోచర జ్ఞానం కలిగి ఉన్నాడని తెలియజేయడానికి ప్రత్యేకపదాలను ఉపయోగించడం జరిగింది. అంటే శిక్షకు సంబంధించిన నిర్ణయాలు మరియు వాటి నిర్ధారణ ఇవన్నీ ఎలాంటివంటె ఒక్క అల్లాహ్‌కే ఇలాంటి విషయాలు తెలియును. అగోచర జ్ఞానమంతా అల్లాహ్ వద్దనే ఉంది. వివరాలకు సూరె లుఖ్మాన్ చూడండి. బుఖారీలోని ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది – ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : "అగోచర జ్ఞానం తాళాలు అయిదు ఉన్నాయి. అవి కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. 1. తీర్పుదినం ఎప్పుడు సంభవించేది 2. ఆయనే వర్షాన్ని కురిపిస్తాడు. 3. గర్భంలో ఉన్న శిశువు గురించి కేవలం ఆయనకే తెలియును. 4. ఏ మానవునికీ రేపు ఏమి సంపాదిస్తాడు? 5. లేదా ఎక్కడ మరణిస్తాడు అనేది ఎంతమాత్రం తెలియదు. ఇవన్నీ కేవలం అల్లాహ్‌కే తెలుసు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.981) ఈనాడు చాలామంది జ్యోతిష్యులు, మాంత్రికులు, బాబాలు ప్రజలను మోసం చేస్తున్నారు. తమకు అగోచర జ్ఞానం కలదని ప్రజలను నమ్మిస్తున్నారు. అబూదావూద్‌లో ఒక హదీసు ఉంది : ప్రవక్త (స) ఇలా బోధించారు : "ఎవరయినా జ్యోతిష్యుని వద్దకు లేదా మాంత్రికుని (బాబా) వద్దకు వెళ్ళి దేని గురించైనా ప్రశ్నించి దాన్ని సత్యమని నమ్మితే అతను ముహమ్మద్(స)పై అవతరించబడిన దానిని తిరస్కరించినట్లే." అంటే పరిశుభ్రమైన షరీఅత్‌ని తిరస్కరించాడు. కితాబుల్ ముబీన్ అంటే ఉద్గ్రంథం. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ అమ్ర్ బిన్ ఆస్ ఇలా అంటున్నారు, "నేను ప్రవక్త (స)ను ఇలా అంటూ ఉండగా విన్నాను, అల్లాహ్ సృష్టితాల జాతకం భూమ్యాకాశాలను సృష్టించటానికి 50 వేల సంవత్సరాల ముందే వ్రాసి ఉంచాడు. అప్పుడు అతని సింహాసనం నీటిపై ఉండేది." (ముస్లిమ్ – హ.నెం.4797)

60వ వాక్యంలో నిద్రను, చావుతో పోల్చబడింది. ఎందుకంటే ఆ రెంటిలో గ్రహించే శక్తి, పరికించే శక్తి ఉండదు. చావును వివరిస్తూ మేల్కోవడాన్ని జీవంతో పోల్చబడింది. మానవునికి నిద్ర చాలా అవసరం. పడుకున్న తరువాత మేల్కొంటాడు. ఇదేవిధంగా అతని జీవితం గడుస్తుంది. చివరికి అతని ప్రాపంచిక జీవితం అంతమౌతుంది. అతనికి చావు వస్తుంది. తీర్పుదినాన ప్రతి మానవుడు తన సృష్టికర్త, ప్రభువు ముందు హాజరౌతాడు. మరియు ప్రాపంచిక జీవితంలో చేసిన కర్మలకు ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ప్రవక్త (స) నిద్రను చావు చెల్లెలుగా గుర్తించారు. నిద్రా సమయంలో శారీరక ఆత్మ శరీరంలో ఉంటుంది. కాని మానసిక ఆత్మ శరీరం నుండి వేరుగా ఉంటుంది. అందువల్ల తెలిసేదేమిటంటే ఎలాగైతే అల్లాహ్ మానసిక ఆత్మను వశపరచుకుంటాడో మరల తిరిగి ఎలా శరీరంలో పంపిస్తాడో అదేవిధంగా మరణ సమయంలో మీ శారీరక ఆత్మను కూడా వశపరచుకుంటాడు. ఇంకా తీర్పుదినం నాడు ఆ ఆత్మనే తిరిగి ప్రవేశింపజేసి మిమ్మల్ని లేపి నిలబెడతాడు.

65వ వాక్యంలో మూడు రకాల శిక్షల గురించి వివరించబడింది. సఅద్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఇలా ఉల్లేఖించారు, "నేను అల్లాహ్‌తో మూడు దుఆలు చేసాను. రెండు స్వీకరించబడ్డాయి. ఒకటి స్వీకరించబడలేదు. నేను నా ప్రభువును సామాన్య కరువు ద్వారా నా ఉమ్మత్ నాశనం కాకూడదని ప్రార్థించాను. అల్లాహ్ దాన్ని స్వీకరించాడు. ఇంకా నా ఉమ్మత్‌ను ముంచి నాశనం చేయకూడదని ప్రార్థించాను. అల్లాహ్ దాన్ని కూడా స్వీకరించాడు. ఇంకా నేను ఓ అల్లాహ్ నా ఉమ్మత్ పరస్పరంగా కోట్లాడుకోకూడదని ప్రార్థించాను, కాని అల్లాహ్ ఈ మూడో దుఆను రద్దు చేసాడు. ఇంకా అటువంటి దుఆ నుండి నన్ను వారించాడు. (సహీహ్ ముస్లిం - హ.నెం.5145)

68వ వాక్యంలో ఒకవేళ ఒక ముస్లిం ఒక సమావేశంలో కూర్చొని ఉండగా అక్కడ దైవాదేశాల గురించి, ప్రవక్త సాంప్రదాయాన్ని గురించి హేళనగా మాట్లాడటం, చిన్న చూపు చూడటం జరిగితే అది నోటితో గాని, చేతలతోగాని, దానికి సమాధానంగా తగిన చర్యను చేపట్టకపోతే అతనిలో ధార్మిక పౌరుషం, సానుభూతి లేదన్నమాట. ఇలాంటి సమావేశాల్లో కూర్చోవటం నిషేధించబడింది. అల్లాహ్ ఇలా ఆజ్ఞాపిస్తున్నాడు : మరియు మీ కొరకు తన పుస్తకంలో దైవాదేశాలను హేళనగా మాట్లాడేచోట, లేదా తిరస్కరించబడేచోట వారు ఇంకో విషయం గురించి మాట్లాడటం ప్రారంభించేంత వరకు వారితో కలసి కూర్చోవద్దని ఆజ్ఞాపించడం జరిగింది. లేకపోతే మీరు కూడా వారి వలె అయిపోతారు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ తిరస్కారులు, మునాఫిఖులు అందరినీ నరకంలో సమావేశపరుస్తాడు. (సూరె నిసా - తైసిరుల్ ఖుర్ఆన్).

71వ వాక్యంలో ఆరాధ్యుని ప్రధాన గుణం ఏమిటంటే అతను లాభనష్టాలు కలిగించేవాడై ఉండాలి. తన నుండి నష్టాన్ని దూరం చేయలేనివాడు ఇతరుల నష్టాన్ని ఎలా దూరం చేయగలడు? వారి ఉపమానం ఎలా ఉందంటే ఒక వ్యక్తి రుజుమార్గం ప్రసాదించిన తర్వాత కూడా మార్గభ్రష్టుడై సత్యమార్గాన్ని విడిచినందువల్ల ఆందోళన పడుతుంటాడు. అతని స్నేహితులు అతన్ని పిలుస్తుంటారు. కాని అతను ఏ నిర్ణయానికీ రాలేడు. ఎలాగైతే వాస్తవ ఆరాధ్యుడు ఒక్కడు, కల్పించుకున్న ఆరాధ్యులు ఎందరో, అదేవిధంగా అల్లాహ్ ప్రసాదించిన రుజుమార్గం ఒక్కటే ఉంటుంది. కాని వక్రమార్గాలు ఎన్నో ఉంటాయి.

73వ వాక్యంలో శంఖం ఊదబడిననాడు రాజ్యాధికారం కేవలం అల్లాహ్‌దే మరియు తన విధేయత చూపిన దాసులపట్ల, పాపాత్ముల పట్ల వారు చేసిన కర్మల ప్రకారం ప్రవర్తించును. శంఖం అంటే దాన్ని ఇస్రాఫీల్ (అ) ఊదుతారు. ముస్నద్ అహ్మద్‌లో అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు - ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించేవారు : "నేను సుఖంగా ఎలా ఉంటాను? శంఖం ఊదే (దైవదూత) శంఖాన్ని నోటిలో పెట్టుకొని ఉన్నాడు." (ముస్నద్ అహ్మద్ - హ.నెం.11039) "ముస్నద్ అహ్మద్"లో అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : "ఒక పల్లెటూరి వాడు ప్రవక్త (స)తో శంఖం గురించి ప్రశ్నించాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ఇలా సమాధానమిచ్చారు, "అది ఒక కొమ్ము, అందులో ఊదడం జరుగుతుంది." (అబూదావూద్-హ.నెం.4742)

అబూ హురైరా ఇలా ఉల్లేఖించారు : శంఖం రెండవసారి కూడ ఊదబడుతుంది. ఆ రెంటి మధ్య వ్యవధి 40 ఉంటుంది. 'నలభై రోజులా' అని ప్రజలు ప్రశ్నించారు. "నేను చెప్పలేను" అని సమాధానమిచ్చారు. నలభై నెలలదా! అని మళ్ళీ ప్రజలు ప్రశ్నించారు. "నేను చెప్పలేను" అని సమాధానమిచ్చారు. మళ్ళీ ప్రజలు నలభై సంవత్సరాలా? అని ప్రశ్నించారు. దానికి నేను చెప్పలేనని అన్నారు. ఆ తరువాత అబూహురైరా ఇలా అన్నారు, "అల్లాహ్‌తఆలా ఆకాశం నుండి వర్షం కురిపిస్తాడు. అప్పుడు ప్రజలు భూమి నుండి గడ్డి మొలిచినట్లు మొలుస్తారు. చూడండి, మానవుని శరీరమంతా క్రుళ్ళి కృశించి పోతుంది. కాని వెన్నెముక చివరి భాగం అంటే జంతువు తోక ఉండే భాగం, తీర్పుదినం నాడు ఆ ఎముకతోనే సృష్టితాలు బ్రతికించబడతారు. (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం.4554) మొదటి శంఖాన్ని "ఫజిఅ" లేదా "సఅఖ్" మరియు రెండవ శంఖాన్ని "ఖియామ్" అని అంటారు. (తైసీరుల్ ఖుర్ఆన్).

(75) ఈ విధంగానే మేము ఇబ్రాహీముకు
భూమ్యాకాశాల పాలనా వ్యవస్థను చూపించేవారము.
అతను దృఢమైన విశ్వాసం గలవాడై ఉండాలని.
(76) అతనిపై రాత్రి ఆవరించగానే అతను ఒక
నక్షత్రాన్ని చూశాడు. ఇలా అన్నాడు : "ఇది నా
ప్రభువు." కాని అది అస్తమించగానే ఇలా అన్నాడు,
"అస్తమించేవాటిని నేను ప్రేమించను". (77)
చంద్రుడ్ని ప్రకాశిస్తూ చూడగానే, "ఇదీ నా ప్రభువు"
అని అన్నాడు. కాని అదీ అస్తమించగానే ఇలా
అన్నాడు, "నా ప్రభువు గనక నాకు మార్గం చూపి
ఉండకపోతే, నేనూ మార్గభ్రష్టులలో కలసిపోయి
ఉండేవాణ్ణి." (78) తరువాత అతను సూర్యుణ్ణి
ప్రకాశిస్తూ ఉండగా చూసి, "ఇదీ నా ప్రభువు! ఇది
అన్నిటికంటే పెద్దది" అని అన్నాడు. కాని అది కూడా
అస్తమించగానే ఇలా ప్రకటించాడు : "ఓ నా జాతి
ప్రజలారా! మీరు సాటి కల్పిస్తూ ఉన్నదానితో నాకు
ఎటువంటి సంబంధమూ లేదు. (79) నేను
ఏకాగ్రతతో నా ముఖాన్ని భూమ్యాకాశాలను
సృష్టించిన వానివైపునకు త్రిప్పుకున్నాను. నేను సాటి
కల్పించేవాడను ఏమాత్రం కాను." (80) అతని
జాతి అతనితో కయ్యానికి దిగింది. అప్పుడు అతను
వారితో ఇలా అన్నాడు : "మీరు అల్లాహ్ విషయంలో
నాతో కలహానికి దిగుతున్నారా? వాస్తవానికి ఆయన
నాకు సన్మార్గం చూపించాడు. మీరు అతనికి సాటి
కల్పించిన వాటి నుండి నేను భయపడను. కాని,
ప్రభువు ఏదైనా కోరితే తప్ప. నా ప్రభువు జ్ఞానం
ప్రతిదానినీ ఆవరించి ఉన్నది. మీరు గ్రహించరా?
(81) మీరు సాటి కల్పించేవాటికి నేను ఎందుకు
భయపడాలి? మీరు వాటిని అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పిస్తూ
మీరు భయపడనప్పుడు? వాటి గురించి ఎలాంటి
సూచననూ ఆయన అవతరింపజేయనప్పటికీ మన
ఉభయ పక్షాలలో ఎవరు సురక్షిత స్థితికి ఎక్కువ
అర్హులో తెలిస్తే మీరే చెప్పండి?

وَكَذٰلِكَ نُرِيٓ اِبۡرٰهِيۡمَ مَلَكُوۡتَ السَّمٰوٰتِ
وَالۡاَرۡضِ وَلِيَكُوۡنَ مِنَ الۡمُوۡقِنِيۡنَ ﴿75﴾
فَلَمَّا جَنَّ عَلَيۡهِ الَّيۡلُ رَاٰ كَوۡكَبًا ۚ قَالَ هٰذَا
رَبِّيۡ ۚ فَلَمَّاۤ اَفَلَ قَالَ لَاۤ اُحِبُّ الۡاٰفِلِيۡنَ ﴿76﴾
فَلَمَّا رَاَ الۡقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هٰذَا رَبِّيۡ ۚ فَلَمَّاۤ اَفَلَ
قَالَ لَئِنۡ لَّمۡ يَهۡدِنِيۡ رَبِّيۡ لَاَكُوۡنَنَّ مِنَ الۡقَوۡمِ
الضَّآلِّيۡنَ ﴿77﴾
فَلَمَّا رَاَ الشَّمۡسَ بَازِغَةً قَالَ هٰذَا رَبِّيۡ هٰذَاۤ
اَكۡبَرُ ۚ فَلَمَّاۤ اَفَلَتۡ قَالَ يٰقَوۡمِ اِنِّيۡ بَرِيۡٓءٌ مِّمَّا
تُشۡرِكُوۡنَ ﴿78﴾
اِنِّيۡ وَجَّهۡتُ وَجۡهِيَ لِلَّذِيۡ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ
وَالۡاَرۡضَ حَنِيۡفًا وَّمَاۤ اَنَا مِنَ الۡمُشۡرِكِيۡنَ ۚ ﴿79﴾
وَحَآجَّهٗ قَوۡمُهٗ ؕ قَالَ اَتُحَآجُّوۡٓنِّيۡ فِي اللّٰهِ وَقَدۡ
هَدٰىنِ ؕ وَلَاۤ اَخَافُ مَا تُشۡرِكُوۡنَ بِهٖۤ اِلَّاۤ اَنۡ يَّشَآءَ
رَبِّيۡ شَيۡـًٔا ؕ وَسِعَ رَبِّيۡ كُلَّ شَيۡءٍ عِلۡمًا ؕ اَفَلَا
تَتَذَكَّرُوۡنَ ﴿80﴾
وَكَيۡفَ اَخَافُ مَاۤ اَشۡرَكۡتُمۡ وَلَا تَخَافُوۡنَ اَنَّكُمۡ
اَشۡرَكۡتُمۡ بِاللّٰهِ مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهٖ عَلَيۡكُمۡ
سُلۡطٰنًا ؕ فَاَيُّ الۡفَرِيۡقَيۡنِ اَحَقُّ بِالۡاَمۡنِ ۚ اِنۡ
كُنۡتُمۡ تَعۡلَمُوۡنَ ﴿81﴾

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَلَمْ يَلْبِسُوْٓا اِيْمَانَهُمْ بِظُلْمٍ
اُولٰٓئِكَ لَهُمُ الْاَمْنُ وَهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿82﴾ ع 9 13 15
وَتِلْكَ حُجَّتُنَآ اٰتَيْنٰهَآ اِبْرٰهِيْمَ عَلٰى قَوْمِهٖ ؕ نَرْفَعُ
دَرَجٰتٍ مَّنْ نَّشَآءُ ؕ اِنَّ رَبَّكَ حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ﴿83﴾
وَوَهَبْنَا لَهٗٓ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ ؕ كُلًّا هَدَيْنَا ۚ
وَنُوْحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهٖ دَاوٗدَ
وَسُلَيْمٰنَ وَاَيُّوْبَ وَيُوْسُفَ وَمُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ؕ
وَكَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ۙ ﴿84﴾
وَزَكَرِيَّا وَيَحْيٰى وَعِيْسٰى وَاِلْيَاسَ ؕ كُلٌّ مِّنَ
الصّٰلِحِيْنَ ۙ ﴿85﴾
وَاِسْمٰعِيْلَ وَالْيَسَعَ وَيُوْنُسَ وَلُوْطًا ؕ وَكُلًّا
فَضَّلْنَا عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ۙ ﴿86﴾
وَمِنْ اٰبَآئِهِمْ وَذُرِّيّٰتِهِمْ وَاِخْوَانِهِمْ ۚ
وَاجْتَبَيْنٰهُمْ وَهَدَيْنٰهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿87﴾
ذٰلِكَ هُدَى اللّٰهِ يَهْدِيْ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ؕ
وَلَوْ اَشْرَكُوْا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿88﴾

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ
وَالنُّبُوَّةَ ۚ فَاِنْ يَّكْفُرْ بِهَا هٰٓؤُلَآءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا
قَوْمًا لَّيْسُوْا بِهَا بِكٰفِرِيْنَ ﴿89﴾

(82) వాస్తవానికి విశ్వసించిన వారు, తమ విశ్వాసాన్ని అత్యాచారంతో కలుషితం చేయనివారు, వారికొరకే శాంతి, వారు మాత్రమే రుజుమార్గంపై ఉన్నారు. (83) మేము ఇబ్రాహీముకు, అతని జాతికి వ్యతిరేకంగా ప్రసాదించిన సూచన ఇదే. మేము కోరినవారికి ఉన్నత స్థానాలను ప్రసాదిస్తాము. వాస్తవంగా నీ ప్రభువు వివేకవంతుడు, అన్నీ తెలిసినవాడు. (84) మేము అతనికి ఇస్‌హాఖ్, యాఖూబ్‌ను ప్రసాదించాము. ప్రతి ఒక్కరికి మేము సన్మార్గం చూపించాము. అంతకు ముందు నూహ్‌ను ఇంకా అతని సంతతి లోనివారైన దావూదు, సులైమాన్, అయ్యూబ్, యూసుఫ్, మూసా హారూన్‌లకు కూడా సన్మార్గం చూపించాము. ఈ విధంగా మేము సజ్జనులకు ప్రతిఫలం ఇస్తాము. (85) జకరియ్యా, యహ్‌యా, ఈసా, ఇల్యాస్‌లకు కూడా, వీరిలో ప్రతి ఒక్కరూ సజ్జనులే. (86) ఇస్మాయీలు, అల్‌యస్‌అ, యూనుస్, లూత్‌లకు వీరిలో ప్రతి ఒక్కరికీ మేము ప్రపంచ ప్రజలపై ఘనతను ప్రసాదించాము. (87) ఇంకా వారి తాత ముత్తాతలనూ వారి సంతానాన్నీ వారి సోదరులను మేము అనుగ్రహించాము. వారికి రుజుమార్గం వైపునకు దారి చూపాము. (88) ఇది అల్లాహ్ మార్గదర్శకత్వం. దాని ద్వారా తన దాసులలో తాను కోరిన వారికి సన్మార్గం ప్రసాదిస్తాడు. ఒకవేళ వారు కూడా సాటి కల్పించివుంటే, వారు చేసినదంతా నాశనం అయివుండేది.

(89) మేము గ్రంథాన్నీ, వివేకాన్ని, దైవదౌత్యాన్నీ ప్రసాదించిన వారు వీరే. ఒకవేళ వారు దానిని విశ్వసించటానికి తిరస్కరిస్తే, మేము ఈ అనుగ్రహాన్ని వేరే వాళ్ళకు అప్పగించాము. వారు దానిని తిరస్కరించేవారు కారు.

أُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ هَدَى اللّٰهُ فَبِهُدٰىهُمُ اقْتَدِهْ ؕ قُلْ
لَّآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ؕ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٰى
لِلْعٰلَمِيْنَ ﴿90﴾ ع 10 8 16

وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖٓ اِذْ قَالُوْا مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ
عَلٰى بَشَرٍ مِّنْ شَيْءٍ ؕ قُلْ مَنْ اَنْزَلَ الْكِتٰبَ
الَّذِيْ جَآءَ بِهٖ مُوْسٰى نُوْرًا وَّهُدًى لِّلنَّاسِ
تَجْعَلُوْنَهٗ قَرَاطِيْسَ تُبْدُوْنَهَا وَتُخْفُوْنَ كَثِيْرًا ۚ
وَعُلِّمْتُمْ مَّا لَمْ تَعْلَمُوْٓا اَنْتُمْ وَلَآ اٰبَآؤُكُمْ ؕ
قُلِ اللّٰهُ ۙ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِيْ خَوْضِهِمْ يَلْعَبُوْنَ ﴿91﴾

وَهٰذَا كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِيْ بَيْنَ
يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا ؕ
وَالَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَهُمْ
عَلٰى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ﴿92﴾

(90) వారే అల్లాహ్ తరఫు నుండి మార్గదర్శకత్వం పొందినవారు. వారి మార్గాన్నే నీవు అనుసరించు. ఇలా అను : "నేను దీనికి బదులుగా ఏ ప్రతిఫలాన్నీ మీ నుండి ఆశించటం లేదు. సర్వ ప్రపంచ ప్రజలకు ఇది ఒక హితబోధ మాత్రమే." (91) వాళ్ళు అల్లాహ్‌ను ఎలా గుర్తించాలో అలా గుర్తించలేదు. ఇంకా ఇలా అన్నారు : "అల్లాహ్ ఏ మనిషిపైనా దేనినీ అవతరింపచెయ్యలేదు" వారిని అడుగు : "అయితే మూసా తెచ్చిన గ్రంథం – అది సమస్త మానవజాతికి వెలుగు, మానవుల కొరకు మార్గదర్శకత్వం, దానిని మీరు ముక్కలుగా చేసి ఉంచుతారు, కొంతభాగాన్ని చూపిస్తారు, అధిక భాగాన్ని దాచి ఉంచుతారు, దాని ద్వారా మీకూ, మీ తాత ముత్తాతలకూ లేని జ్ఞానాన్ని మీకు ప్రసాదించటం జరిగింది, ఇలా అను, "అల్లాహ్" మాత్రమే అవతరింపజేశాడు. ఆ తరువాత వారిని తమ వ్యర్థ విషయాలలో ఆడుకోవటానికి వదలివెయ్యండి.

(92) ఇది కూడా మేము అవతరింపజేసిన గ్రంథం. ఇది లెక్కలేని శుభాలు కలది. తనకు పూర్వం వచ్చిన వాటిని ధ్రువీకరిస్తుంది. దాని ద్వారా నీవు ముఖ్య పట్టణాన్ని, దాని చుట్టుపట్లా ఉండేవారినీ హెచ్చరించాలని. పరలోకాన్ని విశ్వసించేవారు ఈ గ్రంథాన్ని విశ్వసిస్తారు. వారు తమ నమాజులను భక్తిశ్రద్ధలతో నిర్వర్తిస్తారు.

74 – 94 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో కేవలం అల్లాహ్ దాస్యం చేయడమే సత్యమని, విగ్రహారాధన చేయడం తప్పని, పాపమని బోధించడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో ఇబ్రాహీమ్ (అ)ని తిరస్కారులు, విగ్రహారాధకులు మరియు క్రైస్తవులూ, యూదులు తమ నాయకుడిగా నమ్మేవారని, ఇబ్రాహీమ్ (అ) తన జీవితమంతా కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలని, విగ్రహారాధన చేయరాదని, ఎందుకంటే రాళ్ళు ప్రాణం లేనివి, ఎలాంటి శక్తి లేనివి అని బోధించేవారని వివరించబడింది. ఇంకా అల్లాహ్‌తఆలా ప్రవక్త (స)ని ఇబ్రాహీమ్ పద్ధతిని అనుసరించమని

وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ قَالَ
اُوْحِىَ اِلَىَّ وَلَمْ يُوْحَ اِلَيْهِ شَىْءٌ وَّمَنْ قَالَ
سَاُنْزِلُ مِثْلَ مَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ ؕ وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ
الظّٰلِمُوْنَ فِىْ غَمَرٰتِ الْمَوْتِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ بَاسِطُوْۤا
اَيْدِيْهِمْ ۚ اَخْرِجُوْۤا اَنْفُسَكُمْ ؕ اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ
عَذَابَ الْهُوْنِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ غَيْرَ
الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ اٰيٰتِهٖ تَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿93﴾

وَلَقَدْ جِئْتُمُوْنَا فُرَادٰى كَمَا خَلَقْنٰكُمْ اَوَّلَ
مَرَّةٍ وَّتَرَكْتُمْ مَّا خَوَّلْنٰكُمْ وَرَآءَ ظُهُوْرِكُمْ ۚ
وَمَا نَرٰى مَعَكُمْ شُفَعَآءَكُمُ الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ
اَنَّهُمْ فِيْكُمْ شُرَكٰٓؤُا ؕ لَقَدْ تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ
وَضَلَّ عَنْكُمْ مَّا كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿94﴾ 11 ع 4 17

(93) అల్లాహ్‌పై అబద్ధపు అపనిందలు వేసేవాడికంటే, అతనిపై ఎలాంటి వహీ అవతరించనప్పటికీ "నాపై వహీ అవతరించింది" అని చెప్పేవాడికంటే లేదా అల్లాహ్ అవతరింప చేసినటువంటి వాటిని "నేను అవతరింపచేస్తాను" అని పలికేవాడికంటే మించిన పరమ దుర్మార్గుడు ఎవడుంటాడు? ఈ దుర్మార్గులు మరణావస్థలో మునిగి ఉండగా, దైవదూతలు తమ హస్తాలను చాచి "బయటకు తీయండి మీ ప్రాణాలను, అల్లాహ్‌పై అభాండాలను మోపి ఆయన ఆయతుల పట్ల తిరస్కార భావం ప్రదర్శించినందుకు ఫలితంగా ఈనాడు మీకు అవమానకరమైన శిక్ష పడుతుంది" అని అంటూ ఉండగా నీవు చూస్తే ఎంత బాగుంటుంది! (94) "మేము మొదట మిమ్మల్ని ఒంటరిగా సృష్టించినట్లే ఇప్పుడు మీరు ఒంటరిగా మాముందు హాజరయ్యారు. మేము ఇహలోకంలో మీకు ప్రసాదించినదంతా, మీరు అక్కడే విడిచిపెట్టి వచ్చారు. మీ వెంట మీ కార్యాలు ఫలించడంలో పాత్ర ఉందని మీరు భావించిన మీ సిఫారసు దారులను మేము చూడటం లేదు. ఇప్పుడు మీ మధ్య సంబంధాలు అన్నీ తెగిపోయాయి. ఎవరిని గురించి మీరు ఆలోచించేవారో వారందరూ మిమ్మల్ని మరచిపోయారు."

ఆదేశించాడు. అంటే కేవలం అల్లాహ్‌నే ప్రార్థించాలి, ఇంకా ప్రజలను దేవుని దాస్యం వైపునకు ఆహ్వానించాలి. విగ్రహారాధన నుండి ప్రజలను వారించాలి. ఎందుకంటే రాళ్ళు ప్రాణం లేనివి.

74 – 81 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : దేవుని ఏకత్వం యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశం ఇబ్రాహీం (అ)కు తెలియజేయబడింది. ఇంకా ఇతర ప్రవక్తలందరూ ఈ సందేశాన్ని మరియు ఈ విధానాన్నే అనుసరించారు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) ఎలాంటి అజ్ఞానాంధకార కాలంలో, ఎలాంటి ప్రదేశంలో పంపబడ్డారంటే అక్కడి బాబిల్, నేన్వాల గొప్ప జాతులు గ్రహాలను పూజిస్తూ ఉండేవారు. ఇంకా ఉవర్ నగరంలో సూర్యచంద్రాదుల మరియు ఇతర గ్రహాల మందిరాలు ఉండేవి. అక్కడ ఉదయం, సాయంత్రం ప్రజలు పూజలు చేసేవారు. కాని ఇబ్రాహీమ్ (అ)ను, అల్లాహ్ (త) అల్లాహ్ దాస్యాన్ని గుర్తించే, గ్రహించే భాగ్యం ప్రసాదించాడు. అల్లాహ్ (త) ఆయనకు ఎలాంటి కాంతి మరియు ఎలాంటి వెలుగు

ప్రసాదించాడంటే అజ్ఞానాంధకారాల తెరలు ఆయనకు తమ గుప్పిట్లో ఉంచలేకపోయాయి. ఈ వాస్తవాన్ని అతను గ్రహించిన వెంటనే సన్మార్గం ఏదో, వక్రమార్గం ఏదో అతనికి తెలిసిపోయింది. ఖుర్ఆన్ అతన్ని గురించి చాలా చక్కని పంథాలో వివరించి మనకు బోధించింది. సాయంత్రం అవగానే నక్షత్రం ప్రకాశవంతమైన కాంతితో ఉదయించింది. ఇబ్రాహీమ్ (అ) తన జాతి నమ్మకాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ ప్రకాశిస్తూన్న నక్షత్రం నా ప్రభువు అన్నారు. ఎందుకంటే దాని విగ్రహాన్నే ప్రజలు పూజించేవారు. కొంత సమయం తరువాత అది అస్తమించింది. ఇబ్రాహీమ్ ఇలా అన్నాడు, "అస్తమించేవాడు నా ప్రభువు కాదు. ఒక క్రమశిక్షణకు లోబడి ఉన్నా వారు దాసులే. ఆరాధ్యులు కాలేరు. ఆ తరువాత చంద్రుడు ఉదయించాడు. వెంటనే ఇబ్రాహీమ్ (అ) "ఇది నా ప్రభువు" అన్నారు. ఎందుకంటే అతని జాతివారు చంద్రుణ్ణి పూజించేవారు.

కాని చంద్రుడు కూడా కొంతసేపటికి అస్తమించాడు. అప్పుడు ఇబ్రాహీమ్ "అస్తమించేవాడు నా ప్రభువు కాలేడు" అని అన్నాడు. రాత్రి గడిచిపోయింది. ప్రకాశవంతమైన వెలుగుతో సూర్యుడు ఉదయించాడు. ఇబ్రాహీమ్ (అ) "అదిగో, అదే నా ప్రభువు. ఎందుకంటే అది అన్నిటికంటే పెద్దది." చూస్తూ చూస్తూ తలపైకి వచ్చాడు. ఆ తరువాత క్రమక్రమంగా అస్తమించాడు. అప్పుడు ఇబ్రాహీమ్ "వీరిలో ఎవరూ నా ప్రభువు కాలేరు" అని అన్నారు. ఎందుకంటే ఇవి తమ స్థితిని చూపించి తాము ఏ అధికారము లేనివారమని, నిస్సహాయులమని, పాలకులం కామని, పాలితులమని మాపై ఒక శక్తి ఉందని ఆయనే తన ఆజ్ఞలకు, విధానాలకు బద్ధులుగా చేసాడని తెలుపుతున్నాయి. అన్నిటికంటే ఉన్నతుడైన, అన్నిటినీ సృష్టించినవాణ్నే నేను ఆరాధిస్తాను. నా మార్గం సాటి కల్పించేవారి మార్గం కాదు" అని అన్నారు ఇబ్రాహీం (అ). తన జాతివారు ఆయనతో వాదోపవాదాలకు దిగితే ఆయన ఇలా అన్నారు, "మీరు కల్పించుకున్న ఆరాధ్యుల నుండి నన్ను భయపెట్టకండి, చూడండి, మనం రెండు వర్గాలుగా ఉన్నాం. ఒకటి నేను, ఆ విగ్రహాలను నమ్మను. వాటిని నమ్మేందుకు ఎలాంటి ఆధారంగాని, సూచన గాని లేదు. రెండోది మీరు. వాటన్నింటినీ ప్రార్థిస్తారు. పూజిస్తారు. దీనికి ఎలాంటి ఆధారము లేదు. మీరే చెప్పండి. రెండు వర్గాలలో ఎవరికి శాంతి ప్రాప్తమవుతుంది. వాస్తవమేమిటంటే ఎవరు ఆరాధ్యుడనటానికి ఆధారాలున్నాయో అతన్నే ఆరాధించాలి. ఈ మూలాన్నే అల్లాహ్ (త) ఇబ్రాహీమ్ మనసులో వికశింపజేశాడు. ఇదే ప్రధానమైన ధృవీకరణ. దీని ద్వారానే అల్లాహ్ దాస్యానికి మార్గాలన్నీ సుగమం అయ్యాయి.

88 – 90 ఆయత్‌ల వ్యాఖ్యానం :

ఇబ్రాహీమ్ (అ) మరియు అతని వంశానికి చెందిన ప్రముఖ వ్యక్తుల గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. వారు సత్యమార్గాన్ని అవలంబించారు. అల్లాహ్ (త) వారిని గ్రంథం, మరియు దైవదౌత్యం ద్వారా గౌరవస్థానానికి ఎంచుకున్నాడు. ఓ ముహమ్మద్! తమరు కూడా వారి అడుగుజాడలనే అనుసరించండి. త్వరలోనే అల్లాహ్ సత్యవంతులైన విశ్వాసుల్ని సృష్టిస్తాడు. వారు ఆయన మార్గం యొక్క అనుసరణ, రక్షణ బాధ్యతలు తమపై వేసుకుంటారు. తిరస్కరించే చోటే సత్యం వ్యాపిస్తుంది. అయితే కొన్ని రోజుల్లోనే ముహాజిరీన్ల మరియు అన్సార్ల తెగలు చోటు చేసుకున్నాయి. వాళ్ళు అల్లాహ్ మార్గం యొక్క రక్షణా బాధ్యతలు తమపై వేసుకున్నారు.

91, 92 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఈ ఆయత్‌లలో వహీ గురించి, గ్రంథం గురించి ఆశ్చర్యంగా మాట్లాడేవారిని ఇంకా అల్లాహ్ దేన్ని కూడా ఏ మానవునిపై అవతరింపజేయలేదని అనేవారిని ఖండించడం జరిగింది. ఈ విధంగా ప్రవక్త (స)పై అవతరించబడిన వహీని తిరస్కరించేవారు రెండు వర్గాలుగా ఉన్నారు. మొదటి వర్గం గ్రంథ ప్రజలైన యూద పండితులది. వీరు "వహీ" అవతరణ గురించి తిరస్కార భావం కలిగి ఉండేవారు కారు. కాని, పక్షపాతం, ఈర్ష్య, మనోకాంక్షలకు

(95) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ విత్తనాన్నీ, టెంకనూ చీల్చేవాడు. సజీవమైన దానిని నిర్జీవమైన దానినుండి తీస్తాడు. ఇంకా నిర్జీవమైన దానిని సజీవమైన దానినుండి బయటికి తీసేవాడూ ఆయనే. వీటన్నింటినీ చేసేవాడు ఆయనే. అలాంటప్పుడు మీరు మార్గం తప్పి ఎటు పోతున్నారు?	اِنَّ اللّٰهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوٰى ؕ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ﴿95﴾

దాస్యం వల్ల ఖుర్‌ఆన్ గ్రంథం అవతరణపై ఆశ్చర్యాన్ని వ్యక్తం చేసేవారు. ఇంకా దైవగ్రంథం ఈవిధంగా అవతరించడం జరుగదు అని అనేవారు. ఎందుకంటే వీరే విద్యావంతులుగా, జ్ఞాన సంపన్నులుగా, పండితులుగా చెలామణి అయ్యేవారు. అందువల్ల విగ్రహారాధకులు కూడా వీరి మాటల వల్ల ఇదే సత్యమని విశ్రవీగేవారు. రెండవ వర్గం దైవదౌత్యాన్ని, వహీను తిరస్కరించేవారిది. అయితే ఇక్కడ మొదట గ్రంథ ప్రజల పండితులకు ఒకవేళ అల్లాహ్ తన గ్రంథాన్ని అవతరింపజేయడు అని అనుకుంటే మూసా (అ)పై తౌరాత్‌ను ఎవరు అవతరింపజేసారు? వాటిని మీరు కాగితాల్లో వ్రాస్తుండేవారు. మరియు వాటిని మీరు ప్రజలకు చూపించేవారు. కాని వాటి ఆదేశాలను మనోకాంక్షల వల్ల దాచేవారని సమాధానం ఇవ్వబడింది.

అల్లాహ్ ఇంకా ఇలా అన్నాడు : "అవతరించబడిన గ్రంథం మక్కా మరియు దాని చుట్టుప్రక్కల ప్రాంతాల వారిని దుష్కార్యాల నుండి నిరోధిస్తుంది. సత్కార్యాల వైపునకు ఆహ్వానిస్తుంది."

ఇంకా తన ప్రచారం వల్ల ఎటువంటి సమూహాన్ని తయారు చేసిందంటే ఆ సమూహం దైవప్రార్థనలో ఆసక్తిగా ఉంటుంది. ఇలాంటి గ్రంథం అవతరించబడిన ఒక వ్యక్తి అల్లాహ్‌పై అబద్ధాలు కల్పించే అవకాశం ఉందా? ఇది సాధ్యమా ఎంతకీ సాధ్యం కాదు. దీనికన్నా మించిన పాపకార్యం లేదు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్‌ఆన్)

93వ వాక్యం వ్యాఖ్యానం :

దుర్మార్గుడు అంటే దుర్మార్గంచేసే ప్రతివాడు అని అర్థం. వారిలో దైవగ్రంథాన్ని తిరస్కరించేవాడూ, తాను ప్రవక్తనని అర్థం పలికేవాడూ అందరూ ఉన్నారు. మరణావస్థ అంటే మరణ వేధింపులు, దైవదూతలు తమ చేతులు చాచి అంటే ఆత్మను బయటకు తీయటానికి "అల్‌యౌమ్" అంటే ఆత్మను శరీరం నుండి వేరుచేసే రోజు మరియు ఇదే శిక్షకూ ప్రారంభదినం; అంటే సమాధి నుండి శిక్ష ప్రారంభమవుతుంది. దీనివల్ల సమాధి శిక్ష సత్యం అని నిర్ధారణ అవుతుంది.

అలా కాకపోతే చేతులు చాచి ఆత్మను పైకి తీసే ఆజ్ఞ ఇవ్వటంతో పాటు ఈనాడు మీకు అవమానకరమైన శిక్ష ఇవ్వబడుతుందని అనటంలో అర్థం లేదు. అయితే సమాధి అంటే బర్జఖ్ జీవితం అని అర్థం. ప్రాపంచిక జీవితం తరువాత, పరలోక జీవితానికి ముందు ఇది ఒక మధ్యస్థ జీవితం. దీని వ్యవధి మానవుని మరణం నుండి తీర్పుదినం సంభవించే వరకు ఉంటుంది. దీన్ని బర్‌జఖీ జీవితం అంటారు. అతన్ని క్రూరమృగాలు తినివేసినా శవం సముద్రం పాలైనా, లేదా అతన్ని కాల్చి బూడిద చేసివేసినా, లేదా సమాధిలో పాతిపెట్టినా, అది బర్‌జఖీ జీవితం అనబడుతుంది. అందులో శిక్షించేశక్తి అల్లాహ్‌కు ఉంది. అల్లాహ్‌పై అసత్యాలు పలికినా, దైవగ్రంథాల పట్ల, ప్రవక్తల పట్ల తిరస్కార భావం కలిగి ఉన్నా, ఇంకా దైవదౌత్యం నాకు లభించిందని అసత్యాలు పలికినా, ఇదేవిధంగా దైవదౌత్యాన్ని, దైవవాణిని తిరస్కరించటం కూడా ఈ రెండు సందర్భాలలోనూ అవమానకరంగా నీచంగా శిక్షించబడును. (అహ్‌సనుల్ బయాన్)

فَالِقُ الۡاِصۡبَاحِ ۚ وَجَعَلَ الَّيۡلَ سَكَنًا
وَّالشَّمۡسَ وَالۡقَمَرَ حُسۡبَانًا ؕ ذٰلِكَ تَقۡدِيۡرُ
الۡعَزِيۡزِ الۡعَلِيۡمِ ﴿96﴾
وَهُوَ الَّذِىۡ جَعَلَ لَـكُمُ النُّجُوۡمَ لِتَهۡتَدُوۡا بِهَا فِىۡ
ظُلُمٰتِ الۡبَرِّ وَالۡبَحۡرِ ؕ قَدۡ فَصَّلۡنَا الۡاٰيٰتِ لِقَوۡمٍ
يَّعۡلَمُوۡنَ ﴿97﴾
وَهُوَ الَّذِىۡۤ اَنۡشَاَكُمۡ مِّنۡ نَّفۡسٍ وَّاحِدَةٍ فَمُسۡتَقَرٌّ
وَّمُسۡتَوۡدَعٌ ؕ قَدۡ فَصَّلۡنَا الۡاٰيٰتِ لِقَوۡمٍ
يَّفۡقَهُوۡنَ ﴿98﴾
وَهُوَ الَّذِىۡۤ اَنۡزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَاَخۡرَجۡنَا بِهٖ
نَبَاتَ كُلِّ شَىۡءٍ فَاَخۡرَجۡنَا مِنۡهُ خَضِرًا نُّخۡرِجُ
مِنۡهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا ۚ وَمِنَ النَّخۡلِ مِنۡ طَلۡعِهَا
قِنۡوَانٌ دَانِيَةٌ وَّجَنّٰتٍ مِّنۡ اَعۡنَابٍ وَّالزَّيۡتُوۡنَ
وَالرُّمَّانَ مُشۡتَبِهًا وَّغَيۡرَ مُتَشَابِهٍ ؕ اُنۡظُرُوۡۤا اِلٰى
ثَمَرِهٖۤ اِذَاۤ اَثۡمَرَ وَيَنۡعِهٖ ؕ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكُمۡ لَاٰيٰتٍ
لِّقَوۡمٍ يُّؤۡمِنُوۡنَ ﴿99﴾
وَجَعَلُوۡا لِلّٰهِ شُرَكَآءَ الۡجِنَّ وَخَلَقَهُمۡ وَخَرَقُوۡا لَهٗ
بَنِيۡنَ وَبَنٰتٍۢ بِغَيۡرِ عِلۡمٍ ؕ سُبۡحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا
يَصِفُوۡنَ ﴿100﴾ ع 12 6 18

(96) ఉదయం వెలుగును వెలికి తీసేవాడూ ఆయనే. ఆయనే రాత్రిని విశ్రాంతి సమయంగా చేశాడు. ఆయనే సూర్యచంద్రుల కాలాలను నిర్ణయించాడు. ఇవన్నీ ఆ అనంత శక్తిమంతుడు, మహాజ్ఞాని చేసిన నిర్ణయాలే. (97) ఆయనే మీ కొరకు నక్షత్రాలను భూమి మరియు సముద్రాల చీకటిల్లో మార్గాన్ని తెలుసుకునే సాధనంగా చేశాడు. మేము జ్ఞానం గలవారి కొరకు మా సూచనలను విశదీకరించాము. (98) ఆయనే మిమ్మల్ని ఒకే ప్రాణి నుండి పుట్టించాడు. ప్రతి ఒక్కరికీ ఒక నివాస స్థలం ఉంది. ఒక చేర్చే స్థలం ఉంది. తెలివిగల వారి కొరకు మేము ఈ సూచనలను విశదీకరించాము. (99) ఆయనే ఆకాశం నుండి వర్షాన్ని కురిపించాడు. దాని ద్వారా మేము సకల వృక్ష జాతులను ఉద్భవింప జేశాము. ఇంకా పచ్చని పొలాలనూ చెట్లనూ సృష్టించాము. వాటినుండి ఒకదానిపై ఒకటి వత్తుగా పెరిగిన గింజలను పండించాము. ఖర్జూరపు పువ్వుల నుండి బరువుతో వంగిన పండ్ల గుత్తులను సృజించాము. ఇంకా ద్రాక్ష, జైతూను, దానిమ్మ తోటలను సృష్టించాము. వాటి పండ్లు ఒకదానికొకటి పోలివున్నప్పటికీ వాటి ప్రత్యేకతలు వేర్వేరుగా ఉంటాయి. అది పంటకు వచ్చినప్పుడు, వాటికి పండ్లు కాయటం, అవి పండటం – దీనిని మీరు కొంచెం గమనించండి. విశ్వసించే వారికొరకు వీటిలో అనేక సూచనలు ఉన్నాయి.

(100) ప్రజలు జిన్నాతులను అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా కల్పించారు. వాస్తవానికి ఆయన వాటి సృష్టికర్త. జ్ఞానం లేకపోయినా వారు ఆయనకు కొడుకులను, కూతుళ్లను కల్పించారు. అయితే ఆయన అత్యంత పరిశుద్ధుడు, వారి కల్పితాలకు అతీతుడు.

(101) ఆయనే ఆకాశాలను, భూమినీ ప్రభవింపజేసినవాడు. ఆయనకు ఒక భార్య అంటూ లేనప్పుడు కొడుకు ఎలా ఉంటాడు? ఆయన ప్రతి వస్తువును పుట్టించాడు. ఆయనకు ప్రతి విషయాన్ని గురించీ తెలుసు. (102) ఆయనే అల్లాహ్. మీ ప్రభువు. ఆయన తప్ప ఇంకొక ఆరాధ్యుడు లేడు. ఆయన ప్రతి వస్తువుకూ సృష్టికర్త. కనుక మీరు ఆయననే పూజించండి. ఆయన ప్రతిదానికీ సంరక్షకుడు. (103) చూపులు ఆయన్ని అందుకోలేవు. ఆయన చూపులను అందుకుంటాడు. ఆయన సూక్ష్మదృష్టిగల సర్వజ్ఞాని. (104) మీ వద్దకు మీ ప్రభువు తరఫు నుండి వివేచనా కాంతులు రానే వచ్చాయి. తన దృష్టిని వినియోగించుకునే వ్యక్తి తనకు తానే మేలు చేసుకుంటాడు. కాని గ్రుడ్డిగా వ్యవహరించే వ్యక్తి తనను తానే నష్టపరచుకుంటాడు. నేను మాత్రం మీపై రక్షకుణ్ని కాను. (105) ఈ విధంగా మేము మా ఆయతులను విభిన్నరీతులలో వివరిస్తూ ఉంటాము. ఎందుకంటే, ప్రజలు, “నీవు నేర్చుకుని వచ్చావు” అని అనాలని, ఇంకా విజ్ఞులైన వారికి సత్యాన్ని విశదపరచాలని. (106) ఓ ప్రవక్తా! నీ ప్రభువు తరఫు నుండి నీపై అవతరించబడిన ‘వహీ’ని అనుసరిస్తూ ఉండు. ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు. ఇంకా అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించేవారికి దూరంగా ఉండు. (107) అల్లాహ్ తలచుకుంటే వారు సాటి కల్పించేవారు కాదు. మేము నిన్ను వారిపై రక్షకునిగా నియమించనూ లేదు, వారికి నీవు బాధ్యుడవూ కావు. (108) (ఓ ముస్లిములారా!) అల్లాహ్‌ను కాదని వారు వేడుకునే ఇతరులను దూషించకండి. ఎందుకంటే, వారు శత్రుత్వం వల్ల, అజ్ఞానం వల్ల అల్లాహ్‌ను దూషిస్తారు. ఈ విధంగా మేము ప్రతి జాతి వారికి వారు చేసే పనులు ఆకర్షణీయంగా చేశాము. తరువాత వారు తమ ప్రభువు వైపునకే మరలి రావలసి ఉంది. అప్పుడు ఆయన వారు ఏమి చేస్తూ ఉండేవారో వారికి తెలుపుతాడు.

بَدِيْعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ اَنّٰى يَكُوْنُ لَهٗ وَلَدٌ
وَّلَمْ تَكُنْ لَّهٗ صَاحِبَةٌ ؕ وَخَلَقَ كُلَّ شَیْءٍ ۚ
وَهُوَ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِيْمٌ ﴿101﴾
ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ۚ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ خَالِقُ كُلِّ
شَیْءٍ فَاعْبُدُوْهُ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ وَّكِيْلٌ ﴿102﴾
لَا تُدْرِكُهُ الْاَبْصَارُ ؗ وَهُوَ يُدْرِكُ الْاَبْصَارَ ۚ
وَهُوَ اللَّطِيْفُ الْخَبِيْرُ ﴿103﴾
قَدْ جَآءَكُمْ بَصَآئِرُ مِنْ رَّبِّكُمْ ۚ فَمَنْ اَبْصَرَ
فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ عَمِیَ فَعَلَيْهَا ؕ وَمَاۤ اَنَا عَلَيْكُمْ
بِحَفِيْظٍ ﴿104﴾
وَكَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ وَلِيَقُوْلُوْا دَرَسْتَ
وَلِنُبَيِّنَهٗ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿105﴾
اِتَّبِعْ مَاۤ اُوْحِیَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ ۚ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ
وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿106﴾
وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَاۤ اَشْرَكُوْا ؕ وَمَا جَعَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ
حَفِيْظًا ۚ وَمَاۤ اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ﴿107﴾
وَلَا تَسُبُّوا الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
فَيَسُبُّوا اللّٰهَ عَدْوًۢا بِغَيْرِ عِلْمٍ ؕ كَذٰلِكَ زَيَّنَّا
لِكُلِّ اُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ۪ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ مَّرْجِعُهُمْ
فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿108﴾

وَاَقۡسَمُوۡا بِاللّٰهِ جَهۡدَ اَيۡمَانِهِمۡ لَئِنۡ جَآءَتۡهُمۡ اٰيَةٌ
لَّيُؤۡمِنُنَّ بِهَا ؕ قُلۡ اِنَّمَا الۡاٰيٰتُ عِنۡدَ اللّٰهِ وَمَا
يُشۡعِرُكُمۡ ۙ اَنَّهَاۤ اِذَا جَآءَتۡ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ ﴿109﴾
وَنُقَلِّبُ اَفۡـِٕدَتَهُمۡ وَاَبۡصَارَهُمۡ كَمَا لَمۡ يُؤۡمِنُوۡا
بِهٖۤ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّنَذَرُهُمۡ فِىۡ طُغۡيَانِهِمۡ
يَعۡمَهُوۡنَ ﴿110﴾ 13 ع 10 19

(109) వీరు ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్‌పై ప్రమాణాలు చేస్తూ ఇలా అంటుంటారు : "మా ముందుకు ఏదైనా మహిమ తీసుకువస్తే, మేము దానిని తప్పక విశ్వసిస్తాము." ఇలా చెప్పు : "మహిమలు అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నాయి" ఒకవేళ మహిమలు చూపినా, వారు విశ్వసించేవారు కారు అని నీకు ఎలా బోధపరచాలి? (110) మొదటిసారి వారు దానిని విశ్వసించని విధంగా మేము వారి హృదయాలను, వారి చూపులను మళ్ళిస్తున్నాము, మేము వారిని తలబిరుసుతనంలోనే తిరిగేలా వదలివేస్తున్నాము.

95 – 110 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :వెనుకటి ఆయత్‌లలో ఏకత్వంతో పాటు దైవదౌత్యం గురించి కూడా వివరించబడింది. ఇప్పుడు, ఈ ఆయత్‌లలో మన సృష్టికర్త ఉన్నాడనీ అతను సర్వజ్ఞాని అనీ, మరియు ఆయన మహాశక్తిమంతుడనీ, మహా వివేకవంతుడనీ తెలియజేయబడింది. ఇంకా ప్రవక్త ద్వారా మానవులకు అల్లాహ్ గురించి, ఆయన గుణగణాలను గురించి తెలియజేయడం జరిగింది. అందువల్ల ప్రవక్తను అనుసరించటం తప్పనిసరి. ప్రవక్తను తిరస్కరించినవారు ఎన్నటికీ అల్లాహ్ గురించి తెలుసుకోలేరు. అల్లాహ్ వరకు చేరనూ లేరు.

95 – 99 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : వహీని తిరస్కరించేవారి తిరస్కారాన్నీ, దానికి సరైన సమాధానాన్ని పేర్కొంటూ 91వ ఆయత్‌లో వారు వాస్తవ ప్రభువు విలువను ఎలా తెలుసుకోవాలో అలా తెలుసుకోలేదని, అల్లాహ్ గురించీ, ఆయన గుణాలను గురించీ, వారికి తెలిసి ఉంటే వారు ఇలా ఎన్నడూ ఆలోచించేవారు కారని చెప్పబడింది. ఇక్కడ సంక్షిప్తంగా సమాధానం ఇవ్వబడింది. దీని వ్యాఖ్యానం కూడా ఇవ్వబడింది. వాస్తవ ప్రభువు ఎంత గొప్పవాడంటే ఆయన మీ జీవితానికి కావలసిన అన్ని ఏర్పాట్లు చేసాడు. విశ్వంలోని ఏ వస్తువూ అతను సృష్టించకుండా లేదు. మన శరీరానికి పెరుగుదలకూ కావలసిన అన్ని ఏర్పాట్లు చేసాడు.

ఇన్ని చేసిన ఆయన, మన ఆత్మ గురించి, రుజుమార్గం గురించి ఏర్పాట్లు చేయకపోతే మనం అభాగ్యులుగా ఉండేవారం. ఆత్మకు మార్గదర్శకత్వం, దాని అభివృద్ధికి దైవవాణి అవతరింపజేయడం ద్వారా ఏర్పాట్లు చేసాడు. ఒకవేళ మీరు ఏ దైవవాణినీ అల్లాహ్ అవతరింపజేయలేదని అంటున్నారంటే నిస్సందేహంగా మీరు అల్లాహ్ గుణాలనూ, ఆయన చేసే కార్యాలను తెలుసుకోవడానికీ, అర్థం చేసుకోవడానికీ ప్రయత్నం చేయలేదు. ఆపై దాన్ని చిన్నచూపు చూసారు. దీన్ని గురించి విశ్వంలోని ప్రతి వస్తువూ సాక్ష్యం ఇస్తుంది. ఆయన చచ్చిన భూమికి జీవం పోస్తాడు. మరి మీ ఆత్మ చావును జీవితంగా మార్చలేడా? ఆకాశం నుండి వర్షం పడుతుంది, పొలాలు పచ్చగా మార్తాయి. దీనిపై మీరు ఏనాడూ ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేయలేదు. కాని మానవ ఆత్మ కొరకు అన్ని ఏర్పాట్లు చేయబడ్డాయి, దైవవాణి అవతరిస్తుంది అనే దానిపై ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. మీపై చాలా జాలివేస్తుంది. మీరు ఆలోచించి అల్లాహ్ కరుణాకటాక్షాలకు, అతని గొప్పతనానికి ఇవ్వవలసిన విలువ ఇవ్వలేకపోయారు.

100 – 102 వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : వెనుకటి ఆయత్‌లలో ఒక వైపు వహీని తిరస్కరించేవారికి సమాధానం ఇవ్వబడింది. రెండవ వైపు ఈ విశ్వానికి కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే సృష్టికర్త అని నిరూపించడం జరిగింది.

ఇది ఖుర్‌ఆన్‌లో కనిపించే సామాన్య పద్ధతి. దైవ క్రమశిక్షణ ఉద్దేశం ఏమిటంటే మనం చూస్తున్నాం – ప్రకృతి మన పెరుగుదల, సౌలభ్యాల్లో నిమగ్నమయి ఉంది. దీన్నిబట్టి ఎవరో మన అవసరాలన్నీ పూర్తిగా గమనించి తెలుసుకున్నాడని, దాని అమలుకు ఒక పరిశ్రమనే తయారు చేసాడని తెలుస్తుంది, ఖుర్‌ఆన్ ఇలా అంటుంది – ఒకవేళ దేవుడు లేకపోతే ఈ విశ్వాన్ని స్థాపించి నడిపిస్తున్నదెవరు? ఇంకా ఏకత్వం గురించి కూడా దీనిద్వారానే రుజువు చేస్తున్నాడు. మీరు అల్లాహ్‌ను వదలి ఎవరిని ఆరాధ్యులుగా నిలబెట్టారో వారిలో ఎవరైనా ఈ విశ్వంలో దేన్నయినా తయారుచేసిన వారున్నారా?

100వ వాక్యంలో ముష్రికుల మూఢనమ్మకాలను ఖండించడం జరిగింది. ప్రజల్లో జిన్నులను గురించి అనేక విధాలుగా మూఢ విశ్వాసాలు ఉండేవి. ఇంకా జిన్నులు మానవులలో ఎవరిని కోరితే వారికి నష్టానికి గురిచేయగలరని, ఎవరిని కోరితే వారికి లాభం, శక్తి చేకూర్చగలరని భావించేవారు. ఇంకా పుణ్యాత్ములు అంటే దైవదూతలు అల్లాహ్ సంతానమని వారు విశ్వంలో తమ ఇష్టం వచ్చినట్లుగా వ్యవహరించగలరని భావించేవారు.

107వ వాక్యం వ్యాఖ్యానం :

ఇక్కడ ప్రపంచంలో విభేదాలు, వివిధ ఆలోచనలు చేతలు తప్పకుండా ఉంటాయనే వాస్తవాన్ని తెలియజేయడం జరిగింది. మరియు మీరు మానవులందరినీ ఒకేవిధమైన ఆలోచన గలవారుగా చేయలేరని, అందువల్ల మీరు దేన్ని సత్యం అనుకుంటే దాని ప్రచారం చేయమని ఆజ్ఞాపించబడింది. కాని అందరూ మీ మాట వినాలనే పట్టుపట్టకండి.

ఎవరికి అర్థం అయితే వారు నీ సందేశాన్ని స్వీకరిస్తారు. ఓ ప్రవక్తా! నీవు ప్రజలకు బాధ్యుడవు కావు. వారు చేసే ఏ పనికీ నీవు బాధ్యుడవు కావు. అలాగే మీలో ఎవరిపై కూడా ఇతరులను తప్పకుండా మంచిమార్గం వైపునకు తేవాలన్న బాధ్యతా లేదు. ఒకవేళ అల్లాహ్ తలచుకుంటే అందరినీ జంతువుల్లా ఒకేవిధంగా చేసివేస్తాడు. అందరూ తమ స్థితిలో సమానంగా ఉంటారు. కాని మీరు అలా చూడటం లేదు. ప్రతి మానవుడూ వేరు వేరు ఆలోచనలు కలిగి ఉన్నాడు. ప్రతి మానవుడూ తాను చేసిందే సరయినదిగా భావిస్తాడు – మీ దృష్టిలో అతను చేసింది ఎంత తప్పు అయినాసరే. అందువల్ల ఈ విషయంలో ఓర్పు వహించాలి, సహనం వహించాలి.

108వ వాక్యం వ్యాఖ్యానం :

ఈ వాక్యంలో – ఆ తరువాత ఎవరైతే విగ్రహారాధనలో పడి ఉన్నారో వారికి సత్యసందేశ ప్రచారం చేయమని అయితే వారిపట్ల చెడుగా ప్రవర్తించకూడదని, మంచిగా ప్రవర్తించాలని చెప్పబడింది. ఒకవేళ మీరు వారి విగ్రహాలను గురించి చెడుగా మాట్లాడితే, వారు కూడా అజ్ఞానం వల్ల అల్లాహ్ గురించి చెడుగా మాట్లాడుతారు. ఫలితం ఏమిటంటే, మీరు వారిని తిడతారు. వారు మిమ్మల్ని తిడతారు. సత్యసందేశ ప్రచారం ఎంతమాత్రం జరుగదు, పరస్పరం తిట్టుకోవటం తప్ప.